

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA CÍRKEVNÍCH DĚJIN A DĚJIN KŘESŤANSKÉHO UMĚNÍ

David Tyleček
Katolická teologie

Životní osudy kněze Josefa Peče
(1915-1955)

Diplomová práce

Vedoucí práce:
PhDr. Jitka Jonová, Th.D.

OLOMOUC 2016

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jsem přitom jen uvedené prameny a literaturu.

V Ostravě 8. dubna 2016.

1. OBSAH

Úvod.....	4
1 Kořeny Josefa Peče	7
Obec Růžov	7
Rodina Pečova	7
Výchova dětí	9
Dětství Josefa Peče	11
Studium na gymnáziu	11
2 Léta v Arcibiskupském kněžském semináři v Olomouci	12
Přijetí do olomouckého semináře	12
Osobnosti, které formovaly kněze v letech studia Josefa Peče.....	13
Život v olomouckém Arcibiskupském semináři	14
Situace v Evropě a napjaté vztahy národnostní	24
Vyšší svěcení.....	26
3 Kněžství kněze Josefa Peče v jeho počátcích	28
4 První samostatné místo Hukvaldy	30
Obec Hukvaldy.....	30
Expositura Hukvaldy	31
Působení hukvaldského exposity Josefa Peče.....	32
Výuka náboženství.....	52
Úřední přeložení.....	53
5 Stará Ves nad Ondřejnicí.....	54
Obec Stará Ves nad Ondřejnicí.....	54
Farnost Stará Ves nad Ondřejnicí	56
Politická situace	56
Technicko-hospodářská činnost.....	58
Pastorační a svátostná činnost.....	59
Pronásledování?	62
Pohřeb	66
Poslední vůle.....	67
Závěr	68
Prameny a literatura	70
Seznam zkratk	77
Seznam příloh.....	78

ÚVOD

Tuto práci jsem se rozhodl vypracovat jako příspěvek do mozaiky historie farnosti Stará Ves nad Ondřejnicí. O Pateru Josefu Pečovi jsem často slýchal jako o knězi, kterého měli lidé rádi, a on měl rád lidi. Také se všeobecně mělo za to, že jeho smrt nebyla následkem náhodného, či přirozeného zhoršení jeho zdravotního stavu. Takřka každý pamětník mluvil o jeho smrti jako o následku výslechu, kterému byl podroben.

Možnost zpracovat jeho životopis jako diplomovou práci přivítal jak duchovní správce farnosti P. Kamil Strak, tak i mnozí farníci ze Staré Vsi nad Ondřejnicí. Největší podíl na tom, že jsem se přiklonil k výběr tohoto tématu má však Staroveský farník Otakar Mlčoch se svou chotí Katkou. On sám, přistěhovalec, chtěl se něco dozvědět o staroveské farnosti a velmi mě morálně podpořil. V průběhu bádání se stala zřejmou skutečnost obliby Josefa Peče i na Hukvaldech. Proto se také tato práce stala o to více smysluplnou.

Tuto práci jsem vypracoval na základě bádání v archivních materiálech, sbírání svědectví pamětníků životních osudů Josefa Peče, doporučené a jiné tématu se týkající literatury.

Životní osudy kněze Josefa Peče jsou uspořádány chronologicky a věnují se období celého jeho života. V citacích dokumentů jsem neprováděl žádné změny, vše zůstalo tak jak to bylo napsáno, včetně chyb a překlepů. U orálních svědectví zůstaly zachovány nespisovné a expresivní výrazy pro větší autentičnost vyjadřování konkrétních osob.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. Kritériem pro toto dělení byly specifické změny v životě Josefa Peče, které spočívaly především ve změně prostředí a prostoru, ve kterém prožíval svůj život spolu se změnou povinností a požadavků na něj kladených a očekávaných.

V každé kapitole jsem věnoval pozornost místu, ve kterém tehdy Josef Peč žil a působil. Smažil jsem se co nejvíce přiblížit historii a životní podmínky pro lepší uchopení specifík daného místa. Jednotlivá období života Josefa Peče jsou popsána polochronologicky. To znamená, že v jednotlivých kapitolách jsem v daném období zmapoval typické rysy společenského, popřípadě politického dění, a potom se věnoval určitým konkrétním oblastem života a služby Josefa Peče.

První kapitola pojednává o kořenech Josefa Peče. Přibližuje rodnou vesnici a rodinu, ze které vyšel. Také jak byl vychováván a jak trávil své dětství a studia na gymnáziu v Prostějově.

Druhá kapitola pojednává o jeho formaci v Arcibiskupském kněžském semináři. Pozornost je zaměřena především na osobnosti, které formovaly budoucí kněze, neboť vzory jsou pro mladého člověka významným činitelem při dozrávání jeho osobnosti. Pak také na řád, který určuje rytmus dne a také školního roku, také na společenský a spolkový život, které pomáhaly dát bohoslovcům rozhled.

Politické okolnosti, ve kterých dokončoval Josef Peč svou formaci, se stávaly nakonec určujícími pro další roky, měly tragické následky v podobě II. světové války a je o nich řeč i zde.

Třetí kapitola mapuje krátké mezidobí od přijetí kněžského svěcení až k prvnímu samostatnému místu na Hukvaldech.

Čtvrtá kapitola se věnuje prvnímu samostatnému místu - exposituře Hukvaldy. Přibližuje historický kontext vesnice Hukvaldy a hukvaldské expositury. P. Peč na tomto působišti prožil tři historicky významná období: od října 1943 válečné, poválečné a poúnorové do jeho odchodu v červnu 1953. Každému je věnována zvláštní část, především pro rozdílné politické a hospodářsko-správní uspořádání v nich.

Z válečného období bylo velmi obtížné shánět materiály a bylo jich velmi málo. Proto je i rozsah omezen. Poválečné období představovalo pro vztah církve a státu spíše klidnější období, přesto se neobešlo bez různých napětí, Následný komunistický převrat, který odstartoval mnoho radikálních změn v tehdejší Československu, měl dopad na celospolečenský život, nevyjímaje církev. Byla to opravdu citelná změna, otřesná zkušenost s lidskou slabostí i brutalitou. Proto jsou zde nejdůležitější momenty tohoto vývoje zachyceny. Tyto informace slouží jako kulisy v divadelní hře, pomáhají nám lépe pochopit a prožít děj, který se před námi odehrává. A právě na tomto pozadí se odehrává i životní příběh Josefa Peče na Hukvaldech ať už jde o jeho osobu po stránce lidské či po stránce hospodářských a organizačních aktivit nebo pastorační a svátostné činnosti, charitativní práci či výuku náboženství.

Pátá kapitola mapuje působení Josefa Peče ve farnosti Stará Ves nad Ondřejnicí. Opět je přiblížena historie vesnice a farnosti. Josef Peč sem přichází už jako vyzrálý kněz, v době krize režimu a kolektivizace. Stává se místním komunistům trnem v oku pro své úspěchy v pastorační a v práci kolem kostela a fary. Kněží jsou vyslýcháni a zastrášováni. Kněz Josef Peč není výjimkou a stává se snad i pro svůj zhoršený zdravotní stav obětí lidské zloby. Umírá a je pohřben.

Při shromažďování materiálů mi nejvíce pomohli paní Ludmila Kubíčková spolu se svou maminkou Ludmilou Doležalovou, sestrou P. Peče, kněz P. Mgr. Dariusz Jedrzejski, který mi nabídl koordinaci příspěvků farníků z Hukvald a Rychaltic a umožnil nahlédnout do hukvaldské kroniky, dále pan Mgr. Petr Tesař, archivář ze Zemského archivu v Opavě, který mi vyhledal osobní složku P. Peče, také Slávka Hrnčárková, Anna Čajánková. Velké díky patří pánům Miroslavovi a Jiřímu Fechnerovým, rodákům z Růžova, díky kterým se mi podařilo vypátrat paní Ludmilu Doležalovou roz. Pečovou. Děkuji panu Jiřímu Mlčochovi z Hukvald za umožnění nahlédnutí do soukromé kroniky jeho dědečka pana Hynka Mlčocha, P. Mgr. Januszovi Łomzikovi, který mi umožnil nahlédnout do kroniky přemyslovické farnosti a také paní Soně Janečkové z Obecního úřadu

v Přemyslovicích, která mne ochotně nechala nahlédnout do matrik. Také chci poděkovat všem, kteří mi poskytli rozhovor nebo jej zprostředkovali, paní Ludmile Fabrigarové z Ostravy, paní a panu Dohnalovým z Hukvald, Panu Petrovi Axmannovi z Rychaltic, panu Drahomírovi Nováčkovi a mamince Heleně Tylečkové a paní Růženě Machové z Košatky, ze staroveské farnosti manželům Josefovi a Janě Ševčikovým, panu Hrabovskému, paní Jindřišce Duhanové a manželům Milanovi a Jindřišce Filipcovým, paní Zdeňce Hložankové, paní Jarušce Korpasové, paní Marii Ryšavíkové, paní Marcele Kalouskové, duchovnímu správci farnosti P. Mgr. Kamilu Strakovi a všem farníkům ze Staré Vsi nad Ondřejnicí a Hukvald, kteří mi poskytli morální podporu. Děkuji též P. ThLic. Janu Larischovi, Th.D. který mi byl často oporou v problematice osobnostmi kněží působících v okolí Hukvald a reáliích jejich života, a také děkuji přátelům za korekci textu. Obzvláště pak chci poděkovat PhDr. Jitce Jonové, Th.D. za odborné vedení práce a cenné rady, které mi poskytovala.

1 KOŘENY JOSEFA PEČE

Všichni lidé mají své kořeny, širší historii, ze které vyrůstá životní příběh každého z nás. Poznání z jakého prostředí, z jaké rodiny a v jaké epoše člověk vyrůstal, nám pomáhá uchopit osobnost poznávaného člověka. Toto poznání je často i klíčem k pochopení přístupu každého z nás k životním otázkám a k řešení obtíží se životem spojených. Poznat své vlastní dějiny pak často znamená poznání sebe sama.

OBEC RŮŽOV

Rodná vesnice Josefa Peče Růžov se rozprostírá podél cesty směřující z Přemyslovic na Ptenský Dvorek, kudy prochází železnice spojující vesnici Dzbel a městečko Konice s Prostějovem. Krajina je zde již poměrně zvlněná a kopcovitá. Růžov se dělí na Dolní a Horní. Po konfiskaci majetku premonstrátského kláštera Hradisko u Olomouce roku 1784 a pozdější parcelaci vznikl Dolní Růžov osídlený Němci. Jeho německý název byl Rosenberg – Růžová hora. Ve znaku má kopec s růžovým keřem a třemi růžemi. Horní Růžov, lidově nazývaný Hejnov, byl českou samostatnou obcí. Obě části patřily do Přemyslovic do roku 1919, kdy došlo ke spojení obou do samostatné obce Růžov. V roce 1950 došlo ke sloučení osad Maleny, Stražisko a Růžov a tím vznikla obec Stražisko.¹

Počet obyvatel Růžova v letech 1910 až 1930 se pohyboval mezi 130 až 150.² Na živobytí si zde lidé vydělávali především rolničením, chovem dobytka nebo jako drobní řemeslníci.³ Byl zde i jeden hostinec. Nalezneme zde i dvě drobné sakrální památky: malou kapli sv. Gotharda a dřevěný kříž před ní.

Horní Růžov, zvaný „Hejnov“, patří do farnosti Přemyslovice⁴. Obyvatelé vesnice byli převážně katolického vyznání. Docházeli do kostela zasvěceného Všem svatým v Přemyslovicích. Cesta jim za pěkného počasí zabrala asi dvacet minut. V tomto kostelíku byl malý Josef Peč také pokřtěn a přijal prvé svaté přijímání.

RODINA PEČOVA

Rodina Pečova bydlela na zemědělské usedlosti na Stražisku-Růžově, byl to hned první domek číslo 13 na pravé straně ze směru od Přemyslovic.

Rodiče Jan Peč a Aloisie Pečová, rozená Hrabalová, byli malorolníky.

Otec Jan se narodil 18. května 1866, pocházel z Růžova. Byl synem Jana a Barbory rozené Pudové, kteří byli výměníky (výměnkáři – slovo „výměník“

¹ Srov. Leopold POLÁK, *Historie a současnost obce Stražisko, okres Prostějov, kraj Olomoucký*. Ostrava: Zastupitelstvo obce Stražisko, 2003, s. 14.

² Srov. tamtéž, s. 42.

³ Srov. tamtéž, s. 16.

⁴ Srov. *Catalogus venerabilis cleri archidioecesis Olomucensis*. Olomucii, 1917, s. 384.

má dnes jiný význam) v Růžově. Jeho maminka Aloisie, narozená 2. října 1881, pocházela z Přemyslovice a byla dcerou chalupníka Sigmunda Hrabala a Aloisie rozené Besné. Byli sezdáni v Přemyslovicích 16. června 1901.⁵ Z tohoto manželství se narodilo celkem devět dětí.

Jan Peč umírá 12. července 1942 a je pohřben v Přemyslovicích. Maminka Aloisie umírá na kaplance na Hukvaldech, kde na sklonku života pobývala u svého syna P. Josefa Peče. Pohřbena je na hřbitově v Přemyslovicích.

Prvorozený syn František se narodil 30. září 1902. Pracoval jako úředník v Praze. 24. dubna 1926 se oženil s Jarmilou Ehrlerovou v kostele sv. Aloise v Praze na Vinohradech. Měli spolu jednu dceru Jarmilu, ta jako svobodná ve svých 27 letech zemřela na zhoubnou nemoc. Pan František později, 25. října 1951, vystoupil z církve.⁶ Umírá 29. ledna 1983 a je pochován na vinohradském hřbitově spolu se svou ženou a dcerou.

14. května 1904 se narodila sestra Marie. V Přemyslovicích se vdala za esnického kováře Františka Komínka, zůstali společně v usedlosti po rodičích a tam hospodařili. Měli spolu dvě děti, Aloise a Jiřínu.⁷ Paní Marie umírá 4. října 1977 a odpočívá na hřbitově v Přemyslovicích

Dalším přírůstkem do rodiny byla dcera Františka, ta se narodila 1. března 1906.⁸ Vystudovala „učitelský ústav v Olomouci a celý život učila na prvním stupni.“⁹ Vzala si Rudolfa Bráchu, který se stal pozdějším starostou v Pňovicích. Děti neměli, avšak paní Františka byla velmi činná, psávala kroniku obce, působila „jako funkcionářka v Červeném kříži a v obci pomáhala, kde se dalo.“¹⁰ Na sklonku života pobývali s manželem v litovelském domově důchodců. Na věčnost odešla 25. května 2003 a byla pohřbena ve Šternberku.

Dva dny před oslavami Štědrého dne roku 1907 se narodil bratr Silvestr. „Vystudoval Obchodní školu. Pracoval na ministerstvu sociální péče jako vrchní oficiál.“¹¹ Oženil se 20. září 1936 s Annou Hešíkovou. Měli jednu dceru Ludmilu. Paní Anna se celý život věnovala domácnosti. Pan Silvestr zemřel 18. prosince 1954 v Praze – Krči¹² a je pohřben spolu se svou ženou na vršovickém hřbitově v Praze.

10. března 1910 se narodil František. Pokřtěn umírá téhož dne.¹³

Malá Božena byla narozena 1. února 1911, také ona však dne 21. ledna 1912 umírá krátce před svými prvními narozeninami.¹⁴

---

⁵ Srov. Obecní úřad Přemyslovice, *Rodní a křestní kniha pro osadu Růžov*. Kniha IV., s. 43.

⁶ Srov. tamtéž, s. 19.

⁷ Srov. tamtéž, s. 22.

⁸ Srov. tamtéž, s. 24.

⁹ Podklady pro diplomovou práci poskytnuté paní Ludmilou Kubíčkovou (dále pouze Podklady od paní Kubíčkové). 14. února 2016, Písařov.

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ Tamtéž.

¹² Srov. Obecní úřad Přemyslovice, *Rodní a křestní kniha pro osadu Růžov*. Kniha IV., s. 28.

¹³ Srov. tamtéž, s. 34.

¹⁴ Srov. tamtéž, s. 36.

Rok na to 17. ledna 1913 přišla na svět další dcera Anežka. Biřmována byla 7. června 1925 v Konici.¹⁵ Vystudovala Rodinnou školu a takřka celý život se starala o domácnost. Provdala se za četnického strážmistra v Litovli Františka Žáka. Narodily se jim dvě děti, syn Rudolf a dcera Anna. Zemřela 15. července 2000 a byla pohřbena ve Šternberku.

Josef Peč se narodil 8. dubna 1915¹⁶ a umírá ve frýdecké nemocnici nad ránem 25. října 1955.

Dalším přírůstkem do rodiny byla dcera Anna. Narodila se 7. července 1918.¹⁷ V letech 1934 – 1936 „vystudovala veřejnou obchodní školu při Obchodní akademii v Prostějově.“¹⁸ Před svatbou pracovala v Prostějově u firmy Rolný. Provdala se za Rudolfa Hlaváčka a odstěhovala se do Blanska. Tam nastoupila jako účetní do dodnes existující firmy Metra Blansko. Spolu s manželem Rudolfem měli syna Rudolfa a dceru Annu. Paní Anna zemřela 30. března 1984 a byla pohřbena na hřbitově v Blansku.

Nejmladší a dosud ze sourozenců žijící Ludmila uviděla světlo světa 9. října 1920.¹⁹ „Vystudovala Obchodní školu v Prostějově.“²⁰ Pracovala stejně jako její sestra Anna v Prostějově. Provdala se do nedalekého Ptenského Dvorku. Její manžel Alois Doležel působil jako vedoucí Pily Ptení. Z jejich společného života přišly na svět tři děti: syn Václav, dcera Ludmila a nejmladší syn Jindřich. V poválečném období se v rámci budování pohraničí Ludmila přestěhovala se svým mužem do Červené Vody v okrese Ústí nad Orlicí v Pardubickém kraji a našli práci ve svém oboru u Jesenických pil v Šumperku.

Všechny děti byly samozřejmě během několika dní po porodu pokřtěny, jak bývalo zvykem.

VÝCHOVA DĚTÍ

Počátek 20. století byl poznamenán útrapami první světové války, kdy bylo vše, co se jen trochu hodilo, zrekvírováno pro válečné účely. Začínalo to zvonem z kaple svatého Gotharda, dále přišel na řadu ostnatý drát, pak hmoždíře a jiné výrobky z barevných kovů. Odváděl se dobytek i zemědělské produkty, koně, skot, vejce, obilí, brambory, před koncem války došlo i na slámu.²¹ To vše putovalo na frontu. Byla to léta mnohých sebezáporů a rozmanitých až neuvěřitelných

---

¹⁵ Srov. tamtéž, s. 39.

¹⁶ Srov. tamtéž, s. 43.

¹⁷ Srov. Obecní úřad Přemyslovice, *Rodní a křestní kniha pro osadu Růžov*. Kniha IV., s. 47.

¹⁸ Podklady od paní Kubíčkové.

¹⁹ Srov. Obecní úřad Přemyslovice, *Rodní a křestní kniha pro osadu Růžov*. Kniha IV., s. 50.

²⁰ Podklady od paní Kubíčkové.

²¹ Srov. POLÁK J., *cit. d.*, s. 27–29.

nařízení.²² Poválečná léta pak byla také velmi hladová a byl velký nedostatek potravin, o což se přičinila i sucha a několik velmi tuhých zim. Když pomyslíme, že úmrtnost dětí v těchto letech byla mnohem větší než je dnes, když tehdy například ze čtyř narozených dětí ve vesnici přežily pouze dvě²³ a jindy ani jedno,²⁴ je obdivuhodné jak se Pečovým podařilo o své děti postarat.

Rodiče byli velmi obětaví, velmi usilovně pracovali a starali se o výživu i výchovu svých dětí. Každému dopřáli vzdělání, což nebylo v té době úplně běžné, jak poznamenala nejmladší, poslední žijící dcera Ludmila, dnes Doleželová²⁵: „Nechali nás všechny chodit do školy, jiný děti z vesnice musely něco doma vydělávat a my jsme si mohli užít toho mládí chvíli.“²⁶ Vše, co z produktů hospodářství nebylo nezbytně nutné pro zajištění rodiny a dalo se postrádat, prodali. „Prodali všechno, co mohli, mlíko a vajíčka a maso, aby děti mohly chodit do školy.“²⁷ Děti samozřejmě musely doma pomáhat a každý přidal ruku k dílu, tak jak jenom stačil. Nejmladší pásli husy a krávy a starší děti po návratu ze školy našly lístek, na kterém bylo napsáno, na které pole mají přijít pomáhat.²⁸ Postarat se o tolik dětí nebylo snadné, velká část tohoto břemene svou tíží doléhala na samotnou matku. O ní vypráví její vnučka:

„Ta jejich maminka, co ta dokázala,[...] měla tolik dětí, pracovali všichni na poli, pak si šli odpočinout a maminka přinesla třeba plnou mísu švestkových knedlíků a oni se najedli a pracovali dál. Kdy to ta ženská stihla poklidit? Byla to taková obětavá ženská,“²⁹

a dále dcera dodává „Vůbec nevíme, kdy se maminka vyspala a odpočala.“³⁰

Přes všechny nesnáze a těžkosti dokázali rodiče obstarat obživu a finance nutné pro studium svých dětí a tak se mohli nejstarší syn František a druhý syn Silvestr stát úředníky v Praze. Nejstarší z dcer Marie jako jediná zůstala v rodném domě a hospodařila, mladší Františka se stala učitelkou v Pňovicích („neměla děti, byla hodná, i když byla soudružka“³¹). Anežka vychodila rodinnou školu, Anička

²² Srov. Státní okresní archiv Prostějov (dále pouze SOKA Prostějov), fond Místní národní výbor Přemyslovice (dále pouze fond MNV Přemyslovice), inv. č. 20, Obecní kronika (1923) 1945 – 1951 [online]. Aktualizováno 9. 5. 2014. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=2449C32971AF4B0197F2B5DA03D125D5&scan=33>.

²³ Srov. Obecní úřad Přemyslovice, *Rodní a křestní kniha pro osadu Růžov*. Kniha IV., s. 39.

²⁴ Srov. tamtéž, s. 36.

²⁵ Srov. Ludmila Doležalová je jediná dosud žijící sestra P. Josefa Peče. Velmi ráda jej spolu se svou rodinou navštěvovala na všech místech působení.

²⁶ Rozhovor s paní Ludmilou DOLEŽELOVOU a její dcerou Ludmilou KUBÍČKOVOU, Červená Voda 29. října 2014.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Srov. tamtéž.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ Tamtéž.

³¹ Tamtéž.

a Ludmila studovaly na obchodní škole. Syn Josef pak dokončil gymnázium a studoval na Teologické fakultě v Olomouci.³²

DĚTSTVÍ JOSEFA PEČE

Dětství, jak vzpomíná sestra P. Peče Ludmila, bylo veselé, i když děti měly řadu povinností a k úkolům, které měly doma, postupně přibývaly i ty školní. Na podzim roku 1921³³ začal Josef Peč docházet do necelé dva kilometry vzdálené „dvoutřídky“, obecné školy v obci Stražisko, ležící na jihozápad od rodné osady Růžov. Školu navštěvovalo okolo 40 dětí³⁴. Biřmován byl ve svých 10 letech³⁵ 7. června 1925 v Konici.³⁶ Docházku v obecné škole dokončil v červnu 1926 a po prázdninách nastoupil do gymnázia.

STUDIUM NA GYMNÁZIU

Na podzim od 1. září 1926³⁷ začal mladý Josef Peč dojíždět na Státní československé gymnasium v Prostějově³⁸. Jezdával vlakem ze zhruba dva kilometry vzdálené zastávky vesnice Ptenský Dvůrek a cesta mu trvala okolo čtyřiceti minut. Z důvodu jeho rodinných poměrů byl na gymnáziu zproštěn placení školného.³⁹

Po osmiletém studiu na gymnáziu dokončil poslední ročník a na konci školního roku 1933/1934 byl připuštěn jako interní kandidát ke zkoušce dospělosti. Absolvoval ji 14. června 1934.⁴⁰ Mezi volitelnými předměty si vybral jazyk řecký a matematiku. Dále byl zkoušen z vlastivědy a z jazyka latinského. Také si přál, aby na vysvědčení byla zapsána známka z náboženství (pro něj bylo již od VII. ročníku nepovinným předmětem). Zkoušku konal poprvé a byl uznán dospělým. Téhož dne mu bylo vydáno vysvědčení dospělosti s pořadovým číslem 15.⁴¹

---

³² Tamtéž.

³³ Srov. SOkA Prostějov, fond Národní škola Stražisko, inv. č. 116, Katalog, 1923 – 1924, s. 8.

³⁴ Srov. SOkA Prostějov, fond Národní škola Stražisko, inv. č. 120, Katalog, 1924 – 1925, s. 1.

³⁵ V té době to byla běžná praxe církve.

³⁶ Obecní úřad Přemyslovice, *Rodní a křestní kniha pro osadu Růžov*. Kniha IV, s. 43.

³⁷ Srov. SOkA Prostějov, fond Gymnázium Jiřího Wolkera Prostějov (dále pouze Gymnázium), inv. č. 12, Hlavní katalog, 1926 – 1927, I. A, č. 42.

³⁸ V roce 1949 bylo sloučeno s bývalým dívčím reálným gymnasiem a byl mu propůjčen název Gymnasium Jiřího Wolkera.

³⁹ Srov. SOkA Prostějov, fond Gymnázium, inv. č. 12, Hlavní katalog, 1926 – 1927, I. A, č. 42.

⁴⁰ Srov. SOkA Prostějov, fond Gymnázium, inv. č. 83, úřední kniha, Hlavní protokol o zkoušce maturitní, 1933/1934, č. 15.

⁴¹ Srov. tamtéž.

2 LÉTA V ARCIBISKUPSKÉM KNĚŽSKÉM SEMINÁŘI V OLOMOUCI

Léta seminární formace bývají pro mnohé mladé muže připravující se na kněžské povolání často určující pro jejich další službu v církvi. Jsou to léta, ve kterých je bohoslovec formován intelektuálně, duchovně a také lidsky. Proto je důležité si uvědomit, jak jsou nezbytné a žádoucí pozitivní vzory. Jistě i negativní vzor může poodhalit obzory úskalí a nebezpečí, která se mohou ve službě Bohu a člověku vyskytovat, přesto však pohled upřený k ideálu, k výšinám, není provázen závratí jako pohled do propastné hloubky zklamání z polovičatosti a marnivosti, která hledí jen na sebe samu.

Kněží, kteří formují mladé muže na cestě ke svátostnému kněžství, shromáždění v domě a pověření biskupem jsou posly Boha, byť se svými ctnostmi i slabostmi. Osobnosti těchto kněží jsou nedílnou součástí let, která seminaristé prožívají spolu s nimi, i když se svou vlastní invencí. Všechny jejich snahy a úsilí dohromady tvoří seminární život.

PŘIJETÍ DO OLOMOUCKÉHO SEMINÁŘE

Po úspěšném zvládnutí zkoušky dospělosti se Josefu Pečovi otevřela možnost jít do Arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci. Podal vlastní rukou napsanou žádost o přijetí. Spolu s vysvědčením dospělosti, oddavkovým listem rodičů, potvrzením o udělení biřmování, vysvědčením o majetkových poměrech, lékařským vysvědčením a také s doporučeními přemyslovického faráře Sebastiána Pavlíčka a katechety prostějovského gymnázia Dr. Jana Michalského ji poslal do olomouckého semináře. Farář dosvědčil jeho dosud dobré mravy a svědomité vykonávání náboženských povinností. Pan katecheta Dr. Jan Michalský to s chválou a hodnocením jeho píle a nadání ze svého pohledu příliš nepřeháněl. Na konci testimonia však dodává, že žadatel do nepovinného náboženství docházel a doporučení pak ukončil slovy, která nám mohou zaznívat jako úryvek z knihy „Holoubek“ od kněze a spisovatele Jindřicha Šimona Baara⁴² „Zkuste to s ním; vždyť církev sv. nepotřebuje tolik doktorů a více svatých „hlupáčků“ jako byl sv. František.“⁴³ Žádost o přijetí byla datována 20. června 1934⁴⁴, tedy krátce nato, co se Josefovi podařilo získat všechny potřebné doklady.

⁴² Srov. BAAR, Jindřich Šimon. *Holoubek: kněžská idyla*. Vyd. 11. Praha: Vyšehrad, 1969, s. 26.

⁴³ Zemský archiv Opava pobočka Olomouc (dále pouze ZAO-OL), fond Arcibiskupský kněžský seminář Olomouc (dále pouze SMO), kt. 82, složka Žádost o přijetí do semináře a jiné spisy, Josef Peč, doporučení od Dr. Jana Michalského, ze dne 12. července 1934, Prostějov.

⁴⁴ Tamtéž, Žádost o přijetí, ze dne 20. června 1934, Růžov.

Byl přijat arcibiskupem Leopoldem Prečanem⁴⁵ a nastoupil na pětiletou formaci v Arcibiskupském kněžském semináři v Olomouci⁴⁶ a současně také pět roků studoval teologii na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě.

OSOBNOSTI, KTERÉ FORMOVALY KNĚZE V LETECH STUDIA JOSEFA PEČE

Za let studií bohoslovce Josefa Peče působili v semináři kněží nemalých kvalit, jejichž příkladem byl jistě také osloven a formován. Byl svěřen do rukou těchto kněží: prvním představeným byl superior (rektor)⁴⁷ František Hradil⁴⁸, druhým představeným byl vicesuperior (vicerektor)⁴⁹ do roku 1938 ThDr. Josef Matzke.⁵⁰ Po něm na čtyři měsíce nastoupil Karl Schrammel,⁵¹ který byl krátce nato přeložen do vidnavského semináře. V prosinci 1938 jej v úřadu nahradil

---

⁴⁵ Leopold Prečan (*8. 3. 1866 Velký Týnec u Olomouce – † 2. 3. 1947 Olomouc) vysvěcen na kněze 5. 7. 1889, docent církevního práva, monsignore a doktor teologie 1914, jmenován kanovníkem 1. 4. 1923, po smrti Stojanově († 29. 9. 1923) v čele arcidiecéze jako kapitulní vikář, 10. 11. 1923 jmenován, 30. 12. 1923 slavnostně konsekrován a intronizován. Věnoval velkou péči kněžskému dorostu, nechal na své náklady vybudovat nový trakt semináře „Leopoldinum“, který nese jeho jméno, a přebudovat velký slavnostní sál na kapli sv. Cyrila a Metoděje. Podporovatel budování kostelů, zřizování náboženských institucí, mecenáš umění a vědy. Srov. Arcidiecéze olomoucká. *Leopold Prečan* [online]. [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://www.ado.cz/obsah/leopold-precan>.

⁴⁶ Dvorským dekretem Leopolda II. ze dne 4. července 1790 skončila doba generálních seminářů. Seminář byl obnoven s názvem Seminarium Clericorum vel Maius Olomucense. Po roce 1834 již tento ústav nese název Arcibiskupský kněžský seminář. Srov. KREJČOVÁ, Jana. *Arcibiskupský kněžský seminář v Olomouci: Data, osoby, budovy*. Olomouc: Arcibiskupský kněžský seminář Olomouc, 2010, s. 18, 44.

⁴⁷ Tento „Představený měl vrchní dozor v ústavu“. Tamtéž, s. 38.

⁴⁸ František Hradil (*4. 4. 1889 Buk u Přerova – † 15. 1. 1961 Choryně) Vysvěcen na kněze 5. 7. 1912. Do úřadu superiora nastoupil ke dni 29. 10. 1934, 20. 10. 1945 podal žádost o uvolnění z funkce. V březnu 1949 byl jmenován prelátem. Ve funkci zůstal až do zrušení semináře v roce 1950. Dožil v Choryni u Valašského Meziříčí jako duchovní správce sester sv. Kříže. Pohřben v Prosenicích u Přerova. Srov. KREJČOVÁ J., *cit. d.*, s. 30, 42.

⁴⁹ Pomáhal s domácí správou. V některých katalogích kněžstva byl uváděn až za spirituálem Srov. tamtéž, s. 43.

⁵⁰ ThDr. Josef Matzke (*15. 5. 1901 Heřmanice u Oder – † 3. 11. 1979 Neu-Ulm), vysvěcen na kněze 5. 7. 1925, doktor teologie 26. 3. 1931, ve funkci vicesuperiora od 1. 9. 1933, profesorem 1. 3. 1938, úřad předal k 1. 6. 1938, po válce byl odsunut. Srov. tamtéž, s. 46.

⁵¹ Karl Schrammel (*22. 9. 1907 Frýdek – † 5. 2. 1945 Buchenwald) vysvěcen na kněze 13. 3. 1932, ustanoven vicesuperiorem od 1. 7. 1938, nastoupil 5. 8. 1938, obsazení Sudet mělo za následek jeho ustanovení vicesuperiorem ve Vidnavě od 1. 11. 1938. Byl nadaný a studovaný hudebník. Po roce byl povolán do Bruntálu jako ředitel chlapeckého semináře. Po zabrání budovy sloužil jako farář pro jednotky wehrmachtu v Bruntále, vojenského tábora v Lomnici u Rýmařova a zajateckého tábora v Dolní Dlouhé Loučce. 7. 7. 1941 zatčen, označen za sabotéra a převezen do koncentračního tábora v Dachau. Dirigoval zde sbor táborové kaple, získal pro kapli dřevěnou plastiku Panny Marie, dnes známou jako „Naše paní z Dachau“. Při pokusu o posláni zprávy z tábora byl odhalen a odsouzen k smrti. Popraven byl v Buchenwaldu. Srov. tamtéž, s. 46.

Jaroslav Šumšal,⁵² který předtím působil v olomouckém semináři jako ekonom. Na místo ekonoma pak nastoupil Kamil Jaroš⁵³.

Od roku 1929 byli v semináři dva spirituálové. Pro první ročník byl ustanoven spirituálem ThDr. František Cinek⁵⁴ a spirituálem pro vyšší ročníky byl ThDr. Antonín Šuránek.⁵⁵

ŽIVOT V OLOMOUCKÉM ARCIBISKUPSKÉM SEMINÁŘI

Život v olomouckém Arcibiskupském semináři se ve své všednosti točil především okolo studia, tudíž práce a modliteb. Josef Peč nastoupil do semináře v roce 1934. Třicátá léta byla poznamenána hospodářskou krizí a arcibiskup Prečan prožíval neustálý zápas s financemi. Nicméně zavedení pravidelných sbírek dvakrát ročně mezi věřícími a také jednou za rok mezi duchovními umožňovalo

---

⁵² Jaroslav Šumšal (*7. 9. 1905 Opatovice u Hranic – † 4. 12. 1942 Osvětim). Vysvěcen na kněze 5. 7. 1928, jeho prvním působištěm bylo Jevíčko, dva roky na to nastupuje do Ostravy-Vítkovic. 1. 9. 1933 povolán do Olomouce arcibiskupem Prečanem na místo ekonoma v arcibiskupském kněžském semináři. 1. 11. 1938 jmenován vicesuperiorem semináře. 17. 2. 1942 v den smrti své maminky zatčen spolu s představenými semináře ekonomem P. Kamilem Jarošem a bývalými profesory Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty ThDr. Františkem Cinkem a ThDr. Antonínem Klevetou. Osvobozen, avšak znovu zatčen a 4. 11. 1942 převezen do koncentračního tábora v Osvětimi. Umírá po brutálním zbití kápem ve věku 37 let. Jeho heslem bylo „Kdo se neobětuje, nic velikého nevykoná“, takto je zachyceno na památníku na schodišti arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci. Srov. LARISCH J. Vytrvali ve zkouškách: martyrium P. Kamila Jaroše a P. Jaroslava Šumšala, představených Arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 2012. s. 45–49.

⁵³ Kamil Jaroš (*26. února 1913 Klokočov u Příboru – † 3. května 1954 Schülpin u Hamburku). Vysvěcen na kněze 5. 7. 1938, od 1. června 1939 jmenován ekonomem semináře. Gestapem zatčen 17. února 1942. 4. června odsouzen. Umírá na sklonku války hladem a celkovým vyčerpáním organismu. Pochován na evangelicko-luterském hřbitově v Nortorfu. 30. března 1968 jsou jeho ostatky uloženy na Ústředním hřbitově v Olomouci do kněžské hrobky. Srov. LARISCH J. *cit. d.*, s. 9–30.

⁵⁴ ThDr. František Cinek (20. 6. 1888 Stichovice u Prostějova – † 3. 9. 1966 Mostkovice). Vysvěcen na kněze 5. 7. 1912, doktorát 1917, jako spirituál nastoupil 20. 11. 1921, docentem v roce 1926, řádným profesorem a později děkanem Cyrilometodějské fakulty v roce 1935, v roce 1939 internován a v roce 1942 odsouzen na čtyři roky. Prošel několik koncentračních táborů. Po válce je v roce 1946 jmenován prvním prorektorem Univerzity Palackého. Na sklonku života se uchýlil do Mostkovic. Pohřben na Velehradě, obřady posledního rozloučení vykonal ThDr. František Tomášek. Srov. KREJČOVÁ J., *cit. d.*, s. 50.

⁵⁵ ThDr. Antonín Šuránek (*29. 4. 1902 Ostrožská Lhota – † 3. 11. 1982 Petřkovice). Vysvěcen na kněze 5. 7. 1926, 21. 11. 1929 jmenován spirituálem pro vyšší ročníky a zůstal jím až do 31. 8. 1948, doktor teologie 1946, od roku 1948 přednášel pastorálku na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě, monsignor 1949, v listopadu 1949 přeložen ke sv. Mořici jako II. kooperátor, v roce 1951 internován v Želivě, v roce 1955 propuštěn a pracuje ve štramberském kamenolomu, v roce 1962 odchází do důchodu. Až do roku 1968 je bez státního souhlasu. Je znovu jmenován spirituálem kněžského semináře v Olomouci, po dvou letech odchází do Blatnice. V závěru života se o něj stará jeho synovec P. Antonín Dominik. Umírá ve věku 80 let. Básník, výborný kazatel a duchovní vůdce je autorem mnoha literárních děl. Během války posílal bohoslovcům nuceně nasazeným v Německu témata k rozjímání. V roce 1996 byl slavnostně uzavřen proces o jeho blahořečení, 7. 4. 1994 povoleno zahájení kanonizačního procesu. Srov. tamtéž, s. 50–51.

dále připravovat z lidu a pro lid horlivé kněze⁵⁶. Toho roku nastoupilo spolu s Josefem Pečem do prvního ročníku dalších 60 bohoslovců. Mezi jeho spolužáky z ročníku patřil mimo jiné také ThDr. Leopold Dýmal⁵⁷, který se stal pozdějším vicesuperiorem semináře a po jeho obnově v roce 1968 i rektorem.

Byl to především pevný řád školního roku spolu s rokem liturgickým a denním řádem, který utvářel dílčí rámec kněžské formace. Čas od času byl tento všední každodenní život přerušován svátkem či slavností, při kterých bohoslovci často přiložili ruku k dílu jak svou přímou účastí na slavnostech, tak i pomocí s liturgií či zpestřením kulturního programu zpěvem při různých výročích.

K pravidelným a tradičním událostem, kterých se bohoslovci spolu s představenými účastnili, patřilo neodmyslitelně zahájení studijního roku slavným „Veni Sancte“ v chrámě sv. Michala.⁵⁸ Před vánoci na sv. Mikuláše býval tradiční mikulášský večírek⁵⁹ a 8. prosince velká oslava památky Neposkvrněného početí Panny Marie.⁶⁰ „První dva ročníky slavily Štědrý den v semináři. I. ročník jel domů na Štěpána, II. ročník se rozdělil na tři části, aby mohl pomáhat ministrovat na Dómě a v semináři.“⁶¹ Po návratu bohoslovců třetího až pátého ročníku z vánočních prázdnin následovalo šestidenní duchovní cvičení pro všechny bohoslovce a 5. ledna pak „slavné svěcení vody a vykropování studoven, ložnic, obytných pokojů s prosbou, aby všude přebýval Duch svatý.“⁶² Seminář se také samozřejmě zapojoval do života a starostí světové církve „18. ledna začala světová oktáva modliteb za sjednocení křesťanů,“⁶³ což je tentýž Týden modliteb za jednotu křesťanů, který

---

⁵⁶ Srov. KREJČOVÁ J., *cit. d.*, s. 30.

⁵⁷ ThDr. Leopold Dýmal (*13. 11. 1913 Radvanice – † 24. 4. 1995 Olomouc) arcibiskupský rada, papežský prelát, čestný kanovník Metropolitní kapituly u sv. Václava, historik, kulturní činitel, obnovitel katedry. Vysvěcen na kněze 5. 7. 1939. Kněžské heslo „Kristus ať vítězí, Kristus ať kraluje, Kristus ať vládne všem“. V letech 1948–1950 vicerektor kněžského semináře. V roce 1949 obhájil disertační práci na téma *Katolické kněžstvo a národní probuzení na Moravě 1800 – 1848*. Po zrušení Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty v roce 1950 byl internován v Želivi a v Hájků u Prahy. Absolvoval vojenskou službu na Slovensku u Pomocných technických praporů. V duchovní správě v Oseku nad Bečvou do roku 1957. Obviněn, že neoznámil trestnou činnost svého bývalého profesora ThDr. Antonína Klevety, odsouzen a rok vězněn na Mírově, v prosinci 1957 amnestován. Rok na to dostává státní souhlas jako kooperátor v Šumperku. V letech 1968 – 1970 rektorem semináře. Od 1. 10. 1970 až do smrti administrátorem dómu sv. Václava v Olomouci. Srov. Miroslav VÝMOLA, ed. *Blaženější je dávat než dostávat: sborník vzpomínek ke 100. výročí narození ThDr. Leopolda Dýmala*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2014, s. 8–16.

⁵⁸ Srov. AKS Olomouc, *Pozdrav ze semináře Quatembergruss*. Ročník II., prosinec 1937, číslo 2. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1937 (Dále pouze Pozdrav, 1937, č. 2.) s. 6.

⁵⁹ Srov. AKS OLOMOUC, *Pozdrav ze semináře*. Ročník III., únor 1939, číslo 2. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské 1939 (Dále pouze Pozdrav, 1939, č. 2.), s. 9

⁶⁰ Srov. tamtéž.

⁶¹ AKS OLOMOUC, *Pozdrav ze semináře Quatembergruss*. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1937 (dále pouze Pozdrav, 1937), s. 4.

⁶² Pozdrav, 1939, č. 2., s. 10.

⁶³ Pozdrav, 1937, s. 4.

prožíváme v církvi i dnes. V únoru „O svátku ‚Očišťování‘ byli všichni bohoslovci na dómě.“⁶⁴ A jak dále čteme:

„Krásně působil veliký světelný průvod. Svíčky-hromničky bývají používány ještě jednou v semináři o svátku Zjevení Panny Marie v Lurdech. Mariánská družina míová pobožnost spojenou se světelným průvodem po seminárních chodbách za zpěvu písně: Kde v údolí...“⁶⁵

Trochu již na tomto místě stojí za zmínku, že v následující větě můžeme cítit určité napětí, která vznikalo soužitím bohoslovců různé národnosti. Tato zpráva je z února 1937: „Čeští i němečtí bohoslovci zpívají píseň každý v rodném jazyku, spojují se však při latinském pozdravu *Ave, ave, ave Maria!*“⁶⁶

Čtyřikrát do roka se světily takzvané „suché dny“.⁶⁷ Byly to dny, ve kterých se bohoslovci více modlili, a někteří z nich se také připravovali na přijetí tonsury či nižších svěcení. Tak tomu bylo návratu z vánočních prázdnin po svátku Zjevení Páně, kdy bohoslovci přijímali tzv. „tonsuru“,⁶⁸ to znamená přijetí do duchovního stavu a bylo obvyklé, že seminaristé z vyššího ročníku během dalších dvou týdnů přijímali také nižší svěcení.

Stejně tak tomu bylo i v případě Josefa. Jako alumnus a student prvního ročníku bohosloví před vánocemi 18. prosince 1934 spolu s ostatními spolužáky z 1. ročníku společně se třemi bohoslovci z 2. ročníku a po jednom ze 4. a 5. ročníku zažádal o udělení tonsury, kterou jim udělil 8. ledna 1935⁶⁹ světící biskup olomoucký Mons. Jan Stavěl.⁷⁰ Ve druhém roce života v semináři přijímá Josef nižší

⁶⁴ Tamtéž, s. 5.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ Tamtéž.

⁶⁷ „Suché dny či kvatembr (*quatuor tempora*) vracejí se čtyřikrát do roka (v týdnech po třetí neděli adventní, po první neděli postní, ve svatodušním týdnu a po svátku Povýšení sv. Kříže) vždy ve středu, pátek a sobotu (pokud nepřípadne na tyto dny významnější svátek, který má přednost). Jsou zasvěceny postu a modlitbě, které nám připomínají naši hříšnost a potřebu očištění. Nejstarší zmínky o kvatembrových dnech pocházejí ze 4. století, ale zřejmě byly zachovávány i dříve. Jednalo se vyloženě o dny kající, spojené s postem, modlitbami a almužnou. Každý z těchto dnů má svůj vlastní mešní formulář, liturgická barva je fialová. V těchto dnech také bývala udělena nižší svěcení. Proto se modleme a postíme s Církví, aby Pán ráčil poslati hojné pracovníky na vinici svou, aby nám daroval hodné kazatele Evangelia, ctnostné udělovatele Svátostí, svaté sluhy oltáře a pravé pastýře.“ Krása liturgie. *Suché dny (kvatembr)* [online]. c 2016, aktualizováno 2011-03-15. [cit. 8. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.krasaliturgie.cz/kalendar/liturgicky-rok/suche-dny-kvatembr.html>.

⁶⁸ „Tonsura“, jinak řečeno „postřižiny“, je přijetí do duchovního stavu zvláštním obřadem. Biskup bohoslovci, který před ním klečí, ustříhne vpředu, vzadu, po stranách a uprostřed trochu vlasů a oblékne mu rochetu. Ustřížení vlasů má připomínat odříkání se světských věcí a bílá rocheta nutnost pečovat o svou duši. Také si přijímající tonsuru nechávají vyholit na temeni hlavy kruh, ten se také nazývá tonsura a symbolizuje Kristovu korunu a také korunu, která je očekává v nebesích. Srov. Bedřich AUGUSTIN. *Věrouka: liturgika: pro I. a II. třídu středních škol*. 1. vyd. V Praze: Vyšehrad, 1936, s. 109.

⁶⁹ Srov. ZAO-OL, fond SMO, kt. 25, složka: Seznam kandidátů 1. tonsury pro školní rok 1934 – 1935, Udělení tonsury, ze dne 8. ledna 1935, Olomouc.

⁷⁰ Mons. ThDr. Jan Stavěl (*10. dubna 1869 Bílovice – † 6. 11. 1938 Olomouc) 19. 8. 1894 vysvěcen na kněze, 5. 7. 1927 jmenován pomocným biskupem olomouckým. Umírá v Olomouci

svěcení tzv. „minorky.“⁷¹ Ostiariát⁷² a lektorát⁷³ přijal o první neděli po Zjevení Páně dne 12. ledna 1936⁷⁴ a zbývající dvě nižší svěcení – exorcistát⁷⁵ a akolytát⁷⁶ – přijímá druhou neděli po Zjevení Páně dne 19. ledna téhož roku.⁷⁷ Tenkrát bylo svěceno celkem 71 bohoslovců.

Jako červená nit se celým školním rokem vinulo úsilí bohoslovců o duchovní pokrok. Tomuto úsilí velmi dobře sloužily „rekolekce“, měsíční duchovní obnovy „o každém prvním čtortku.“⁷⁸ Na začátku roku 1937 se autor kroniky v časopise *Pozdrav ze semináře*⁷⁹ zmiňuje, že „*takové rekolekce se konají už druhý rok.*“⁸⁰ K tomuto zastavení ve víru každodenních povinností a starostí bylo bohoslovcům dáno i několik rad:

---

na srdeční příhodu, když se dovídá o zabrání jím zřízeného a podporovaného dívčího ústavu v Zašové okupačními vojsky. Srov. AKS OLOMOUC, *Pozdrav ze semináře*. Ročník III., prosinec 1938, číslo 1. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1938 (dále pouze *Pozdrav*, 1938, č. 1.), s. 14.

⁷¹ Od „ordines minores“ česky nižších svěcení (lat. minor = menší, méně významný). Jsou to ostiariát, lektorát, exorcistát, akolytát, které bohoslovci přijímali ve třetím roce bohosloví. Obřad svěcení probíhal mezi mši svatou, zpravidla po „Kyrie“. Srov. Antonín PODLAHA. *Katolická liturgika: učebná kniha pro střední školy*. Desáté, v podstatě nezměněné vydání. Praha: Státní nakladat., 1928, s. 110 – 111.

⁷² Ostiariát (z lat. ostium – dveře). V minulosti bylo úkolem ostiářů otevírat a zavírat dveře. Mělo to ponejvíce význam v dobách pronásledování. Také měli za úkol svolávat na bohoslužbu. Později, když se začaly užívat zvony, měli zvonit a při bohoslužbě otevírat bohoslužebné knihy. Obřad přijetí svěcení probíhá při mši. Biskup podá svěcenci klíče k dotknutí a svěcenec je přísluhujícím knězem veden ke dveřím, které otevře a zavře, a k provazu zvonu, na který zazvoní. Pak se vrátí k biskupovi, ten jej dvakrát žehná s prosebnou modlitbou o požehnání k novému úřadu. Srov. tamtéž, s. 110.

⁷³ Lektorát. Úkolem lektorů bylo předčítat při bohoslužebných shromážděních z Písma svatého některá vybraná místa. Mimo to také žehnali chléb a prvotiny plodů země. Během mše biskup podává svěcenci lekcionář a on se jej dotkne pravou rukou. Srov. tamtéž, s. 110. Bohoslovci s tímto svěcením v semináři četli martyrologia v refektáři. Srov. *Pozdrav* 1938, číslo 1., s. 16.

⁷⁴ Srov. ZAO-OL, fond Arcibiskupská konsistoř Olomouc (dále pouze ACO), kn. 19, Udělení svěcení, s. 462 – 464.

⁷⁵ Exorcistát. V Kristových dobách se hojně vyskytovala posedlost zlými duchy a Kristus je vymítal, aby ukázal, že má nad nimi moc. V prvních dobách křesťanství vymítali zlé duchy ve jménu Krista Pána exorcisté (z řec. ἐξ-ορκώ = zapřísahat, zaklínat). Při svěcení svěcencům podává biskup knihu s modlitbami a oni se jí pravou rukou dotknou. Srov. PODLAHA A. *cit. d.*, s. 110. Bohoslovci s tímto svěcením měli na starosti roznášet po seminárních místnostech jednou týdně svěcenou vodu. Srov. *Pozdrav* 1938, číslo 1., s. 16.

⁷⁶ Akolytát. Povinnost akolytů (z řec. ἀκολουθέω = doprovázím) je při mši svaté zapalovat svíce a přísluhovat. Biskup při svěcení podává svěcenci svícen se svící a potom konvičky.

⁷⁷ Srov. ZAO-OL, ACO, kn. 19. Udělení svěcení. s. 462 – 464.

⁷⁸ *Pozdrav*, 1938, č. 1., s. 11.

⁷⁹ Seminární časopis *Pozdrav ze semináře* začal vycházet o suchých dnech v roce 1936. V zápatí bylo uvedeno „Vychází čtyřikrát do roka o suchých dnech. Jako projev díky je poslán zdarma všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva.“ Přispívali do něj jak bohoslovci, tak kněží, a také bylo často citováno z dopisů bohoslovců, či dopisů bohoslovcům adresovaných, také zde byly publikovány různé oznamy a přání. V roce 1941 byl časopis zakázán a další cyklostylované kusy začaly vycházet až v roce 1946. Srov. KREJČOVÁ J., *cit. d.*, s. 30.

⁸⁰ *Pozdrav*, 1937, s. 5.

„Základní podmínka: Kdo se oddává obnově, opustí lomoz a pohřbí se v mlčení (vnitřní i vnější), zanechává myšlenek lidských a zabývá se božskými. Vrací se sám k sobě vážnými a hlubokými úvahami, zkoumá cestu, kterou krácel od poslední obnovy (začáteční rekolekce), má pevný úmysl napravit, co není uspořádáno, zařídit budoucí měsíc ve shodě s vůlí Boží.“⁸¹

V měsíčních intervalech se také prožívaly první pátky a také soboty po „*prvním pátku se staly v semináři svátkem*“⁸². Byla to snaha sblížit svět seminární se světem kněží, kteří již slouží.

„Sjednocujeme se v modlitbách se spolubratry na vinici, i s těmi, kteří v malých seminářích a na středních školách vůbec pěstí kněžské povolání. Bohoslovci sbírají po celý měsíc v časopisech zprávy o kněžích, zaznamenávají jubilea, nemoci i úmrtí a o kněžské sobotě vystavují všechno v blízkosti kaple, aby vzpomínkami vyvolávali modlitbu.“⁸³

Pro život seminaristů byl důležitý i čas oddechu během studia. Mívali už zmiňované vánoční prázdniny či oblíbené semestrální prázdniny v době pololetních kolokvií⁸⁴ a také před zkouškami na konci roku.

O první neděli postní začínaly exercicie před subdiakonátem⁸⁵, načež v sobotu před 2. nedělí postní tzv. „*Reminiscere*“⁸⁶ proběhlo svěcení na podjáhny. Svěcení jáhenské⁸⁷ bylo udělováno pravidelně až na občasně výjimky, což ovšem

---

⁸¹ Pozdrav, 1938, č. 1., s. 11.

⁸² AKS OLOMOUC. *Pozdrav ze semináře: Projev díky všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva*. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1936 (dále pouze Pozdrav, 1936 a), s. 5.

⁸³ Tamtéž.

⁸⁴ Srov. Pozdrav, 1938, č. 3., s. 17.

⁸⁵ Subdiakonát, tedy svěcení na podjáhenství. Podjáhenství se počítá ke svěcením vyšším. Přijetím tohoto svěcení na sebe bere svěcenec celoživotní závazek setrvání až do smrti v duchovním stavu, každodenní modlitby breviáře a celoživotního odříkání, zvláště pak, že nevstoupí do anželství. Což odpovídá slibu, který dává v dnešní době svěcenec před jáhenským svěcením. Svěcení probíhalo mezi mši svatou po „*kolektě*“. Svěcenci jsou oblečeni do humerálu, alby a cingula; v levé ruce drží manipul a na lokti téže ruky nesou tunicellu; v pravé ruce mají svíci. Po napomenutí biskupa, aby si dobře rozmysleli, k čemu se zavazují, svěcenci lehají na zem a zůstávají ležet na znamení, že odumírají světu, aby tak už sloužili pouze Bohu. Následují litanie ke svatým, při kterých biskup a ostatní klečí. Po litaních biskup vstává a třikrát vyprošuje svěcencům požehnání. Po litaních přicházejí svěcenci po jednom k biskupovi a on jim podává k doteku prázdný kalich s patenou na znamení, že budou při stole s jáhny pomáhat. Potom jim jiný hodnostář podá konvičky s vínem a vodou a také misku s ručníkem. Potom biskup navléká každému svěcenci manipul na levou ruku a obléká mu tunicellu. Posléze podává k doteku knihu epištol na znamení, že mají při mši zpívat epištolu. Jeden z nově vysvěcených podjáhnu čte epištolu ve mši, která pak pokračuje. Srov. PODLAHA A. *cit. d.*, s. 111 – 112.

⁸⁶ V tuto neděli se zpívala vstupní antifona *Reminiscere miserationum tuarum* = Rozpomeň se na své smilování; lidově byla označována jako „*Pražná*.“

⁸⁷ Slovo „*jáhen*“ vzniklo z řeckého διούκωσ což znamená „*posel, průvodce, služebník*“. Jejich úkolem bylo kromě péče o chudé také křtít, kázat a přísluhovat při mši svaté. Svěcení na jáhna probíhalo ve mši svaté po epištole. Svěcenci oblečení do humerálu, alby, cingula a manipulu drží v levé ruce štolu a na lokti téže ruky nesou dalmatiku, v pravé ruce pak drží svíčku. Biskup jim před svěcením klade na srdce řádné plnění jáhenské služby. Potom si svěcenci lehají na zem a následují litanie. Po modlitbě litaní se biskup modlí nad každým svěcencem: „*Přijmi Ducha*

platí pro všechna ostatní svěcení, po neděli „Laetare“, to je o sobotě „Sitientes“⁸⁸ před pátou neděli postní zvanou „Judica“⁸⁹. Exercicie před svěcením byly zpravidla zkráceny na tři dny, neboť kandidáti vykonali ten rok už dvoje šestidenní exercicie, jedny společné a druhé před přijetím podjáhenství.⁹⁰

Tradiční a oblíbený byl „Sarkandrinský průvod“. Konal se po svátku tenkrát ještě blahoslaveného Jana Sarkandera, který připadal na 17. března⁹¹. Velikonoční prázdniny začínaly o Květné neděli.⁹² Na Velký pátek poprvé kázali nově vysvěcení „vpp. jáhni“⁹³.

Květen byl tradičně zasvěcen Panně Marii a už v dubnu se konala

„30. večer první májová pobožnost. Už několik let mívají při slavných májových pobožnostech kázání vpp. jáhni. Letos začal vp. Plevák. (Motivy úcty a důvěry k Matce Boží.) (Kázati budou ještě vpp.: Kunický, Peč, Halaška a Čechmor.)“⁹⁴

Ke konci května býval celodenní výlet. Pro velký počet bohoslovců se jezdilo na výlety odděleně po ročnících na různá místa diecéze.⁹⁵ Jáhni však pravidelně „konali tradiční pouť na Velehrad.“⁹⁶ V tuto dobu také bývaly „svatodušní prázdniny. Doba přípravy na zkoušky.“⁹⁷ V červnu pak se konala tradiční pouť Mariánské družiny bohoslovců na Svatý Kopeček.⁹⁸ O slavnosti „Božího Těla“, ke které patří neodmyslitelně průvod městem s nejsvětější Svátostí, „bohoslovci bývají ordinátory průvodu.“⁹⁹ Průvod patřil k velmi prožívané události. V posledních dnech června uzavřelo seminární rok slavné Te Deum a kromě bohoslovců pátého ročníku, kteří se připravovali během exercicií na kněžské svěcení, které bývalo na svátek sv. Cyrila a Metoděje, se bohoslovci rozjížděli domů „po vykonaných

---

svatého k síle a k odporu ďáblu a pokušením jeho“. Biskup obléká každému štólu a přísluhující sváží konce na pravém boku, potom si svěcenci oblékají dalmatiky. Oblečeným jáhnům biskup podává knihu evangelíí na znamení, že budou při mši svaté zpívat evangelium. Když po svěcení mše pokračuje, jeden z vysvěcených jáhnů zpívá evangelium. Srov. PODLAHA A. *cit. d.*, s. 112 – 113.

⁸⁸ V tuto sobotu se zpívala antifona Sitientes podle Iz 55, 1: „Vzhůru! Všichni, kdo žízníte, pojděte k vodám, i ten, kdo peníze nemá.“ Jde o sobotu po 4. neděli postní, lidově nazvané „Radostná“ tzv. „Laetare.“

⁸⁹ V tuto neděli se zpívala vstupní antifona Iudica me Deus = Zjednej mi právo, Bože; lidově byla označována jako „Smrtná.“

⁹⁰ Srov. ZAO-OL fond Arcibiskupství Olomouc (dále pouze AO), inv. č. 2624, signatura FS II, kt. 1007, Udělování svěcení, zkoušky alumnů kněžského semináře v Olomouci, 1901 – 1940, Svěcení na jáhny; dispens od předepsané doby exercií a od intersticií, č.j. 259/39, ze dne 16. března 1939, Olomouc.

⁹¹ Srov. Pozdrav, 1939, č. 3., s. 13.

⁹² Srov. Pozdrav, 1938, č. 3., s. 18.

⁹³ Tamtéž, s. 18.

⁹⁴ Pozdrav, 1939, č. 3., s. 15.

⁹⁵ Srov. Pozdrav, 1938, č. 4., s. 12.

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ Pozdrav, 1939, č. 4., s. 32.

⁹⁸ Srov. Pozdrav, 1938, č. 1., s. 12.

⁹⁹ Tamtéž.

zkouškách. *Bůh je posiluj, aby vnitřně rostli a vrátili se do semináře svatí!*¹⁰⁰. O letních prázdninách se konal také „Velehradský bohoslovecký sjezd“¹⁰¹ kterého se zúčastnili někteří delegáti seminářů. Například v roce 1937 to byli zástupci z Českých Budějovic, Hradce Králové, Litoměřic, Prahy, Banské Bystrice, Bratislavy, Košic, Nitry, Spišské Kapituly, Brna a Olomouce.¹⁰² Tato akce se těšila velkému zájmu a v mnohém bohoslovce inspirovala, jak poznamenává neznámý autor článku:

„Společná svorná práce, o kterou jsme se pokusili, a společná směrnice duchovního tak ryze křesťanského jako sušilovské a stojanovské heslo: ‚Nic nechtít a všechno dát!‘“¹⁰³

Výsledek společné práce se pak jistě projevil v životech mužů, kteří se připravovali ke kněžství, ovšem především v době, kdy působili jako kněží.

Z velké touhy bohoslovců po duchovním životě pak i během letních prázdnin pro ně představení semináře připravovali prázdninové rekolekce.¹⁰⁴ Byly velmi oblíbené a přijímány s velkým ohlasem.¹⁰⁵

Společenský život v semináři

Samozřejmostí života v semináři byly oslavy nebo připomínky různých výročí spolků, narozenin a výročí představených, ovšem také vzpomínka na zemřelé bohoslovce a kněze.¹⁰⁶

V semináři rovněž všichni velmi prožívali události světové církve, jako byla „*Oslava osmdesátých narozenin sv. Otce Pia XI. Bohoslužby na dómě. Akademie v redutě. Bohoslovci zpívali.*“¹⁰⁷, tak narozeniny i smrt papeže Pia XI.

„Papež je skutečně mrtev‘. P. vicerektor zakoupil noviny všech směrů, vystřihl zprávy o sv. Otci a vyvěsil na vkusně upravenou tabuli pod velkým křížem na dolní chodbě. [...] Dvě velké svíce zvaly k modlitbě o ‚světlo věčné‘. Večer v kapli 1. Nokturn a Laudy za zemřelého Velekněze.“¹⁰⁸

¹⁰⁰ Pozdrav, 1937, č. 1., s. 11.

¹⁰¹ Velehradský bohoslovecký sjezd se konal v návaznosti na cyrilometodějské unionistické ideály, které se snažil rozvíjet, popularizovat a především žít Antonín Cyril Stojan. Ačkoli to nebyly pouze jeho myšlenky, byl to především on, kdo se zasloužil o rozvoj a šíření hnutí, které si kladlo „*za cíl katolickou obnovu vlastního národa v duchu sv. Cyrila a Metoděje, modlitbu za sjednocení pravoslavných Slovanů s Římem a vzdělávání a organizaci katolických Slovanů v otázkách křesťanského východu*“ in KINDLEROVÁ, Anežka. *Unionistické sjezdy na Velehradě*. Te Deum 3/2013 [online]. c 2013. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z:

http://www.tedeum.cz/3_2013/unionistickesjezdy_velehrad_0313.htm.

¹⁰² Srov. Pozdrav, 1937, č. 2., s. 4.

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ Srov. Pozdrav, 1939, č. 4., s. 31.

¹⁰⁵ Srov. Pozdrav, 1937, č. 2., s. 8.

¹⁰⁶ Srov. Pozdrav, 1938, č. 4., s. 10 – 14.

¹⁰⁷ Pozdrav, 1937, č. 1., s. 10.

¹⁰⁸ Pozdrav, 1939, č. 2., s. 11.

Pak také volba nového papeže Pia XII.

„Výsledky volby jim byly hlášeny v refektáři. Přišli právě z kaple, kde se modlili růženec za šťastnou volbu. Přijali zprávu s nepopsatelným jásotem a radostný potlesk hned přešel v nadšenou hymnu papežskou: ‚Bože, Pia dvanáctého dlouhá léta zachovej!‘ [...] Hora sancta (od 20 – 21 hod.) obětovaná za nového sv. Otce. Na obou chodbách při vchodu do kaplí byl ihned zavěšen obrázek papežův. Radost toho večera se nedá vylíčit slovy. Mluvila srdce. Bone Pastor!“¹⁰⁹

Mši svatou v arcibiskupském semináři za svatého Otce odsloužili následující den.¹¹⁰

Arcibiskup Prečan „*vlastní ředitel semináře*“¹¹¹ v letech Josefovy formace „*dosáhl od Boha požehnaného věku sedmdesáti let, což mělo svůj ohlas v semináři.*“¹¹² Bylo to 8. března 1936. Patnácté výročí jmenování oslavil 10. listopadu 1938¹¹³ a devět měsíců nato 5. července 1939 navíc prožíval své zlaté kněžské jubileum. Oslava zlatého kněžského jubilea arcibiskupa dr. Leopolda Prečana začala 18. června 1939. „*O 7.30 shromáždili se bohoslovci v kostele sv. Michala k akademickým bohoslužbám. [...] Po mši sv. odešli účastníci do auly fakulty k rodinné slavnosti*“¹¹⁴ a „*vnější oslava*“ proběhla 15. dubna téhož roku.¹¹⁵

V letech seminární formace Josefa Peče oslavily svá výročí také spolky. Před koncem roku 1937 dne 8. prosince „*po mariánské nověně oslaveno 30leté jubileum trojání Mariánské družiny bohoslovecké.*“¹¹⁶ 31. března 1938 „*vzpomínala (Stojanova) Literární jednota bohoslovců svého založení před 60. lety. Mše sv. v kapli na úmysl Jednoty*“¹¹⁷. Dne 30. ledna 1939 „*uplynulo už 60 let od založení ‚Bosny‘. Mše sv. na poděkování. [...] Prosha, aby ‚Bosna‘ pomáhala vychovávat kněze všestranně uvědomělé.*“¹¹⁸

Představení spolu se seminaristy také velmi dbali o společenský život profánní společnosti. Připomněli si smrt presidenta – Osvoboditele Dr. T. G. Masaryka¹¹⁹, pak „*Výročí státní samostatnosti oslavili bohoslovci společnou akademií v aule. V předvečer 27. října byla srdečná oslava[...] Několik slov závěrem pronesl P. spirituál. Pak zazpívána státní hymna[...] V den sám byly slavné bohoslužby.*“¹²⁰ Bohoslovci také nezapomněli popřát telegraficky k narozeninám prezidentovi Eduardu Benešovi a sloužit za něj na dómu mši svatou. V telegramu stálo:

---

¹⁰⁹ Pozdrav, 1939, č. 3., s. 12.

¹¹⁰ Srov. tamtéž.

¹¹¹ Pozdrav, 1936 a, s. 4.

¹¹² Tamtéž.

¹¹³ Srov. Arcidiecéze olomoucká. *Leopold Prečan* [online]. [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://www.ado.cz/obsah/leopold-precan>.

¹¹⁴ Pozdrav, 1939, č. 4., s. 3.

¹¹⁵ Srov. Pozdrav, 1938, č. 4., s. 12.

¹¹⁶ Pozdrav, 1937, č. 2., s. 17.

¹¹⁷ Pozdrav, 1938, č. 4., s. 11.

¹¹⁸ Pozdrav, 1939, č. 2., s. 11.

¹¹⁹ Srov. Pozdrav, 1937, č. 1., s. 1.

¹²⁰ Pozdrav, 1937, č. 2., s. 15.

„Jménem všech bohoslovců kněžského semináře v Olomouci vyprošujeme Vám, pane presidente, v den Vašich narozenin od všemohoucího Boha hojnost síly, abyste vždy a ve všem byl věrným nástrojem Jeho prozřetelnosti. Stojanova literární jednota bohoslovců olomouckých.“¹²¹

Seminární bohoslovecké spolky a kulturní život v semináři

Ve školním roce 1937/1938 bylo v semináři celkem 280 bohoslovců. Je jasné, že takové množství mladých mužů hledalo také náplň pro svůj volný čas. Bohoslovci měli možnost se sdružovat ve spolcích. Byly zde tři: Stojanova literární jednota, Mariánská družina a Bosna, kuřácký spolek, který vedle vědomí vlasteneckého též „pěstuje zdravou veselost u svých členů a stará se jim o zábavu ve volném čase.“¹²²

Bohoslovec Josef byl po dvaceti dnech od podání přihlášky do Mariánské družiny zapsán 9. listopadu 1934 jako čekatel pod pořadovým číslem 725.¹²³ Řádným členem se pak stal dne 2. února 1935¹²⁴ s pořadovým číslem 837. Víme, že tento spolek měl v tomto roce čtyři kroužky a to liturgický, misijní, exerciční a pracovní. Bohužel se nedalo nic bližšího o Josefových aktivitách v tomto spolku zjistit.

Jinak je tomu v případě jeho členství ve Stojanově literární jednotě. Ta měla několik kroužků: „literární, sociologický, cyrilometodějský, pěvecko-hudební, tělocvičný a včelařský.“¹²⁵ Z kroniky Cyrilometodějského kroužku víme, že se stal jednatelem kroužku pro rok 1935/1936 volbou na valné hromadě, konané 1. prosince 1935.¹²⁶ Jeho rukou jsou v těchto školních letech zapisovány zprávy do Knihy protokolů cyrilometodějského kroužku. O jeho působení ve spolku Bosna žádné zmínky nejsou.

Tyto spolky žily poměrně čilým životem a často měly přesahy i mimo seminář. Pořádaly různá zasedání, na které zvaly osobnosti a vzdělance, aby jim udělali přednášku na nějaké jim blízké téma. Jako příklad by mohlo posloužit uspořádání cyrilometodějské akademie 15. prosince 1935, která se konala za účasti vzácných hostů jako byli „*Msgr. Jan Stavěl, kapitulní děkan Dr. Kachlík, rektor velehradské koleje P. Koláček a někteří kanovníci s profesory fakulty.*“¹²⁷ Byla

---

¹²¹ Pozdrav, 1938, č. 4., s. 12.

¹²² Srov. KREJČOVÁ J., *cit. d.*, s. 30.

¹²³ Srov. ZAO-OL, fond Mariánská družina bohoslovců Olomouc (dále jen MBD), Kniha čekatelů na členství v družině, 1907 – 1950, Pořadové číslo 4, strany neznačeny.

¹²⁴ Srov. ZAO-OL, fond MBD, Neuspořádaný fond, kniha č. 5, Kniha čekatelů na členství v družině, 1907 – 1950, strany neznačeny.

¹²⁵ KREJČOVÁ J., *cit. d.*, s. 30.

¹²⁶ Srov. ZAO-OL, fond Stojanova literární jednota bohoslovců Olomouc (dále pouze SLJBO), inv. č. 38, Kniha protokolů cyrilometodějského kroužku, 1934 – 1949, rok 1935/1936.

¹²⁷ ZAO-OL, SLJBO, inv. č. 38, Kniha protokolů cyrilometodějského kroužku, 1934 – 1949, Strany nečíslovány, rok 1935/1936.

zorganizována už zmiňovaným cyrilometodějským kroužkem ve spolupráci s celou Stojanovou literární jednotou.

Bohoslovci se také snažili být nápomocni i při pobožnostech jak svou pomocí, tak hmotnou podporou pro krásu liturgie. Mariánská družina zakoupila „100 ex. knížky: *Kvatembrová pobožnost, aby účastníci mohli společně recitovat a zpívat.*“¹²⁸ Pomáhali také s osvětou, například uspořádáním „Liturgického dne“, který byl

„dlouho připravovaný. Polyfonní sbory nacvičoval podjáhen Josef Olejník, chorální zpěvy podjáhen Fr. Adauctus O. M. Cap. – O 9. hod. byla pontifikální mše sv. na dómě. Celebroval místo nemocného p. generálního vikáře p. biskup dr. Schinzel. Chorální zpěv, vysílán brněnským rádiem, dirigoval Fr. Adauctus. Bohoslužba vyvolala radostný ohlas i mezi dómskými hodnostáři. – Odpoledne o 15. hod. byla v městské redutě duchovní akademie. Účast byla veliká[...] Liturgického dne mělo být využito k rozšíření myšlenek, obsažených v Motu proprio Pia X. a v apoštolské konstituci Pia XI. o církevní hudbě. Bohoslovci vzali s sebou na velikonoční prázdniny tyto papežské projevy v překladu, aby je nabídli duchovním správcům popř. varhaníkům. Máme v úmyslu rozhoditi po diecesi 1000 ex. těchto projevů.“¹²⁹

Pro bohoslovce ovšem bylo také pořádáno mnoho přednášek a jiných osvětových akcí. Mimo jiné stojí za zmínku, že „kanovník *Jemelka má přednášku ‚Metoda unionistické práce‘ pro 70 bohoslovců o důležitosti správné metody práce pro unii*“.¹³⁰ Z přednášek o kultuře, které se konaly v semináři, zaslouží připomínku např. „*Přednáška Čepova a Zahradníčkova v sále ‚Žerotína‘*“.¹³¹ Oba umělci, jak Jan Čep¹³² tak Jan Zahradníček¹³³, zanechali u bohoslovců silný dojem.

To je jen několik zmínek z pestré škály akcí spolkového a kulturního života bohoslovců, který utvářel jejich osobnosti a pomáhal jim získávat rozhled a zkušenost s životem jak v církvi tak i ve světě, ve kterém žili. Pro mnohé to jistě mohla být všední realita obyčejného dne, domnívám se však, že pro mnohé pocházející z venkova to byly nezapomenutelné zkušenosti, které přinášely nevšední obohacení obyčejného života vesnického člověka té doby.

¹²⁸ Pozdrav, 1938, č. 4., s. 10.

¹²⁹ Pozdrav, 1938, č. 4., s. 11.

¹³⁰ ZAO-OL, SLJBO, inv. č. 38, Kniha protokolů cyrilometodějského kroužku, 1934 – 1949, Strany nečíslovány, rok 1935/1936.

¹³¹ Pozdrav, 1938, č. 3., s. 17.

¹³² Jan Čep (*31. 12. 1902 Myslechovice u Litovle – † 25. 1. 1974 Paříž), český spisovatel, esejista a překladatel katolické orientace. Srov. Jiří OPELÍK. *Jan ČEP* [online slovník]. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i. (ÚČL), aktualizace 31. května. 2006 [cit 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=296&hl=%C4%8Cep+>.

¹³³ Jan Zahradníček (*17. 1. 1905 Mastník u Třebíče – † 7. 10. 1960 Uhřínov u Velkého Meziříčí), básník a překladatel, představitel katolicky orientované poezie. Srov. Jaroslav MED, Karel PÍORECKÝ. *Jan ZAHRADNÍČEK* [online slovník]. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i. (ÚČL), aktualizace 15. října 2014 [cit 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1168>.

SITUACE V EVROPĚ A NAPJATÉ VZTAHY NÁRODNOSTNÍ

Období studia bohosloví těchto mladých mužů bylo poznamenáno nejen hospodářskou krizí, ale také napjatou situací v Evropě, a u nás rostoucím napětím mezi sudetskými Němci a Čechy, které v posledku pro naše země představovalo mnoho změn. Již výše bylo zmíněno, že ve školním roce 1937/1938 v semináři bez představených žilo 280 bohoslovců, z toho 189 Čechů, 76 Němců, 6 Slováků, 8 Rusínů a jeden Polák. Bylo běžné, že bohoslovci různých národností žili vedle sebe tak, jak žili i na společném území. Bohoslovci olomoucké arcidiecéze se často sami chtěli zdokonalovat v řeči jiné národnosti¹³⁴ nehledě na to, že samozřejmostí byly jazykové zkoušky – u Čechů z němčiny a u Němců z češtiny.¹³⁵ Touha být jedno v Kristu nehledě na národnost byla všudypřítomná, alespoň se o ni snažili představení.

Jisté známky napětí ve společnosti i mezi alumny jsou patrné již z výše uvedené skutečnosti při mariánském průvodu v semináři, také z proslovů arcibiskupa Prečana a představených semináře¹³⁶, i z apoštolské vizitace, která proběhla od 14. do 22. května 1937 v Arcibiskupském semináři v Olomouci s dvoudenní přestávkou, kdy byl vizitátor v kroměřížském chlapeckém semináři¹³⁷.

„BENEDICTUS, QUI VENIT IN NOMINE DOMINI...“¹³⁸ Takto začínal článek v seminárním časopise Pozdravu ze semináře Quatembergruss. „*Ndp. visitátor dr. Hilarian Felder O. M. Cap z Frýburku*“¹³⁹ velmi zapůsobil a vnášel do semináře klid a často zmiňoval slovo „domov“, právě i při svém příjezdu z Kroměříže vizitátor říká, že se vrátil zase „domů, načež to všechny dojalo“¹⁴⁰. Důraz byl kladen na jednotu v Kristu.

Po Mnichovské dohodě, kdy bylo anektováno území Sudet, čekalo bohoslovce při návratu z letních prázdnin roku 1938 velké překvapení.

„Nevracíme se všichni. Spolubratři německé národnosti budou pokračovat v jiném semináři. Zůstaňme spojeni v lásce. „A my, kteří se vracíme, proč se vracíme?“ Abychom dokončili dílo započaté, vychovávali se v pokorné nástroje Ducha-Utěšitele, když je té útěchy všude tolik třeba!“¹⁴¹

V této „neklidné době“¹⁴² se bohoslovci vrací „domů“¹⁴³ aby si konečně i vydechli, „zde v klidu, ve společnosti Ježíše Krista se zotavili a zasvětili se navždy jeho

---

¹³⁴ Srov. Pozdrav, 1937, s. 6.

¹³⁵ Srov. Pozdrav, 1937, č. 1., s. 6.

¹³⁶ Srov. Pozdrav, 1938, č. 3., s. 1 – 3.

¹³⁷ Srov. Pozdrav, 1937, č. 1., s. 1 – 4.

¹³⁸ Tamtéž, s. 2.

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ Tamtéž, s. 10.

¹⁴¹ Pozdrav, 1938, č. 1., s. 13.

¹⁴² Pozdrav, 1939, č. 4., s. 9.

¹⁴³ Tamtéž.

službám.“¹⁴⁴ S modlitbou na rtech volají k Pánu: *Pomoz, dobrý Ježíši, abych se nedal strhnouti od vlivných tohoto světa, ale v nemocných, starých a chudých Tebe vždy hledal a nalézal.*“¹⁴⁵

Přesto někteří z bohoslovců, pocházející ze zabraných území, museli seminář také opustit.

„Na večer 16. listopadu nezapomeneme. Sešli jsme se v místnostech ‚Bosny‘, abychom se rozloučili se svými bratry. Jsouce pamětlivi slov Cyrila k bratru Metodějovi: ‚Bratře neopouštěj dobrých Moravanů‘, jdou po čtyřletém pobytu s námi do semináře ve Vidnavě, aby se stali pastýři a těšiteli dobrého moravského lidu v připojeném území. Bratři, Stuchlíku, Čechu, Koutný, Hurníku a Halško s Bohem! Vážíme si vaší oběti! [...] Budou nás sice dělit územní hranice, ale srdcím nepoloží hranice nikdo.“¹⁴⁶

Odjeli také bohoslovci Bilík, Janýška a Hampl z čtvrtého ročníku a Hošek s Janovským z druhého a také jeden, Hub, z druhého ročníku. Týž den odjel také nově jmenovaný vicesuperior vidnavského semináře P. Karl Schrammel¹⁴⁷, který byl před čtyřmi měsíci ustanoven do stejného úřadu v olomouckém semináři.¹⁴⁸ Povzdech nad pošmournými časy však provází i útěcha a předsevzetí: *„Láska se nedá spoutat ani trhat: třeba rozdělení, modlit se budeme za sebe navzájem, abychom naplnili ideál svatého kněžství Kristova, neotráveni heresí XX. století!“¹⁴⁹* A také tomu tak bylo, představení semináře v Olomouci sloužili *„pravidelně každou sobotu v měsíci mši sv. za představené a bohoslovce vidnavského semináře“¹⁵⁰*

Seminaristé z Vidnavy udržovali s olomouckými kontakty alespoň písemnou formou a nepřestali přispívat do časopisu Pozdrav ze semináře.¹⁵¹ Redaktor časopisu příspěvky publikoval pod nadpisem *„POZDRAVY ZE ZAHRANIČÍ“¹⁵²* V mnohém zakoušeli bohoslovci těžké chvíle, neztráceli ovšem horlivost a nadšení přidržet se díla, které započali v Olomouci. Úryvek z dopisu bohoslovcům do olomouckého semináře mluví za vše.

„Nemoc tato není k smrti, nýbrž: aby oslaven byl Syn člověka skrze ni. Cílem toho, co se děje, nejsou naše nesnáze, nýbrž: maior gloria Dei. Pak ztrácí překážka jedna za druhou svůj osten[...] Nejistota o tom, co bude, řádí stále a vtírá se do srdcí i těch rozhodných. (Dodávejte nám odvahy modlitbami, rozmnožujte naše síly!)“¹⁵³

---

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 10.

¹⁴⁵ Tamtéž.

¹⁴⁶ Pozdrav, 1939, č. 4., s. 10.

¹⁴⁷ Srov. Pozdrav, 1938, č. 1., s. 15.

¹⁴⁸ Srov. KREJČOVÁ J., *cit. d.*, s. 46.

¹⁴⁹ Pozdrav, 1938, č. 1., s. 13.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 15.

¹⁵¹ Srov. tamtéž.

¹⁵² Pozdrav, 1939, č. 2., s. 7.

¹⁵³ Tamtéž, s. 8.

Prosby se bohoslovci snažili vyslyšet a podnikli i některé praktické kroky, aby svým kolegům umožnili udržet kontakt s českou kulturou. Poslali jim nějaké knihy a také jim zasílali časopisy, které by si nemohli sami z finančních důvodů dovolit.¹⁵⁴

Změny ve společnosti byly všudypřítomné a napětí měnilo zaběhané zvyky a rytmus života. Nejinak tomu bylo i v semináři v Olomouci. V obvyklém programu a řádu uvnitř budovy se toho změnilo málo, přesto změny bohoslovci pocítili. „*Letos jsme neměli tradičního mikulášského večírku. Nebylo nám do smíchu.*“¹⁵⁵ Takto úsečně, avšak velmi výmluvně čteme v kronice. V novém roce „*odpadl pro mimořádnost poměrů obvyklý průvod sarkandrinský*“¹⁵⁶, který byl mezi bohoslovci velmi oblíben.

Později v březnu 1939 dochází k německé okupaci Čech, Moravy a Slezska. J. Ex. ndp. arcibiskup dr. Leopold Prečan při oslavě svého zlatého kněžského jubilea odpověděl úhrnně blahopřejícím:

*„Doby jsou zlé. Venku je stále zachmuřeno, prší. I společenský život je zachmuřen. Musy mlčí v takových chvílích. My máme však jedno: Omnia possumus in eo, qui me confortat! Ať vás nemate, co se kolem vás děje, zůstaňte klidní! Omnia aequo animo ferre. Ten stoický klid, podepřený nadpřirozenem! Zdokonalujte se klidně ve ctnostech. Forsan et haec meminisse juvabit. Snad se zamyslíme nad tím, co nyní prožíváme, s tichou radostí, že jsme to přečkali. Jenom se Boha nespouštějme, vše se nám podaří!“*¹⁵⁷

VYŠŠÍ SVĚCENÍ

Těsně před začátkem II. světové války také vrcholila příprava bohoslovců pátého ročníku na svátostné kněžství. Mnozí z věřících podporovali svěcence a také jim posílali dopisy, ve kterých je ujišťovali o podpoře, modlitbách a obětech, které přinesli na úmysl jejich dobré přípravy na svěcení. Studenti – ministranti z jednoho gymnázia poslali dopis budoucím svěcencům:

*„Použili jsme fotografií z loňského svěcení kněžstva na výstavku. Budou viset na dveřích kostela po celý týden exercicií před subdiakonátem. V sobotu, v den svěcení, budeme mít kvatembrovou pobožnost za podjáhny[...] A v neděli nato bude mše sv. za nové podjáhy; my všichni půjdeme při ní ke sv. přijímání. Složili jsme se na mši svatou, abychom také nějaké peníze obětovali.“*¹⁵⁸

A to nejsou jediná slova podpory a ujištění o modlitbách. Lidé stáli o kněze, a proto se je snažili všemožně podpořit a ukázat svou spoluúčast a podporu. Ještě jeden úryvek z dopisu svěcencům:

¹⁵⁴ Srov. tamtéž, s. 8.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 9.

¹⁵⁶ Pozdrav, 1939, č. 3., s. 13.

¹⁵⁷ Pozdrav, 1939, č. 4., s. 6.

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 11.

„Deti našej školy posielajú p. ordinandom a vôbec kňazom túto kyticu: 4031 Otčenášov, 3928 Zdrávasov, 2448 Verím, 3303 Sláva, 242 sv. omši. Spravedlnosť vyžaduje, aby sme sa im odmenili.“¹⁵⁹

V posledním půlroce seminární formace přijal Josef Peč spolu se svými spolužáky vyšší svěcení. První vyšší svěcení podjáhenské mu bylo uděleno světicím biskupem ThDr. Josefem Stavělem v postní době o „Suché sobotě“¹⁶⁰ dne 4. března 1939¹⁶¹. Jáhenské svěcení Josefovi a dalším 38 bratrům alumnům udělil ThDr. Josef Schinzel¹⁶² v seminární kapli sv. Cyrila a Metoděje o sobotě „Sitientes“, která připadla na 25. března 1939.¹⁶³

Kněžské svěcení, poslední v řadě vyšších svěcení, které mohli bohoslovci přijmout a na které tak velmi se těšili, se blížilo. Ukončení zkoušek na fakultě a exercicie je dělily od chvíle svěcení. Jakými dojmy a myšlenkami se plnily duše svěcenců, před okamžikem, pro který se v semináři připravovali, snad dokreslí slova jednoho z nich:

„Konečně nadešel veliký den svěcení. S takovou radostí, ale i se svatou bázňí očekávaný a tolik vyprošovaný. Den velký, poněvadž den oběti; lidsky řečeno velké oběti-Současně den radosti, protože opět den oběti. Neboť čím větší oběť, je-li dobrovolná a z lásky, tím radostněji se přináší.“

Tento den nastal jen necelé dva měsíce pře začátkem druhé světové války o slavnosti sv. Cyrila a Metoděje 5. července 1939.¹⁶⁴¹⁶⁵ Diákonii byli ordinováni při slavné bohoslužbě arcibiskupem Dr. Leopoldem Prečanem ve velechrámu sv. Václava v Olomouci.

Novokněz Josef Peč společně se svými spolužáky z ročníku byli posledními, kteří dokončili formaci ještě bez větších komplikací, i když ve velmi vyhrocené situaci. Vpádem německých vojsk do Polska 1. září 1939 začíná II. světová válka.

Opravdové starosti začaly dalším seminaristům až následujícího školního roku, kdy byly zavřeny všechny české vysoké školy včetně olomoucké

¹⁵⁹ Tamtéž.

¹⁶⁰ Pro udělení vyšších svěcení určuje CIC 1917 kan. 1006 soboty čtvera suchých dnů, ta, která připadá na sobotu po 1. neděli postní, odpovídá tomuto datu. Srov. *Cesta k oltáři Páně: obřady sedmera svěcení kněžských a konsekrace biskupské*. Překlad Jan Nepomuk SEDLÁK. V Praze: Spolek Halěř sv. Vojtěcha, 1922, s. 82.

¹⁶¹ Srov. ZAO-OL, fond ACO, kn. 19, Udělení svěcení, s. 750; Obecní úřad Přemyslovice, *Rodní a křestní kniha pro osadu Růžov*. Kniha IV., s. 43.

¹⁶² Mons. ThDr. Josef Schinzel (*5. 3. 1869 Krasov u Krnova – † 28. 7. 1944 Olomouc), titulární biskup elusanský a světicí biskup arcidiecéze olomoucké. Na kněze vysvěcen 5. 7. 1892, jmenován titulárním a světicím biskupem 14. 11. 1922, biskupské svěcení 7. 1. 1923. Srov. *Catalogus venerabilis cleri archidioecesis Olomucensis. Olomucii, 1938*.

¹⁶³ Srov. ZAO-OL, fond ACO, kn. 19, Udělení svěcení, s. 1052.

¹⁶⁴ Srov. ZAO-OL, fond ACO, kn. 19, Udělení svěcení, s. 1351.

¹⁶⁵ Srov. ZAO-OL, fond AO, inv. č. 2624, sign. FS II, kt. 1007, Udělování svěcení, zkoušky alumnů kněžského semináře, 1901-1940, Vystavení Litterae formalae pro novokněze vysvěcené 1939, ze dne 5. července 1939, Olomouc.

bohoslovecké fakulty a téhož dne 17. listopadu 1939¹⁶⁶ obsadilo gestapo i seminář.¹⁶⁷ Bohoslovci museli zůstat doma, představení se je snažili různým způsobem zaměstnávat, aby bohoslovci vykázali činnost a nebyli odvedeni na nucené práce.¹⁶⁸

Seminář byl také zavřen, avšak z pověření arcibiskupa Prečana P. Jaroslav Šumšal tlumočil protektorátnímu prezidentovi Háchovi arcibiskupovu prosbu o přímluvu u říšského protektora Konstantina von Neuratha, aby mohl být alespoň kněžský seminář opět otevřen, ovšem ne s fakultou, pouze s bohovědným učilištěm. Přímluva byla úspěšná, seminář byl otevřen.¹⁶⁹

3 KNĚŽSTVÍ KNĚZE JOSEFA PEČE V JEHO POČÁTCÍCH

Přijetím kněžského svěcení se otevřela nová etapa života Josefa Peče. Stal se knězem, jak si v srdci sám přál. On sám v článku z „Pozdravu ze semináře“ krátce popisuje svou cestu ke kněžství:

„Po páté třídě obecné měl jsem nastoupit do měšťanky a po třetí měšťance zůstat doma, hospodařit s tatínkem. Bylo mu už tehdy šedesát. Ale stalo se jinak. První neděle v srpnu 1926 to rozhodla. Šel jsem po mši svaté do sakristie jako obyčejně pro ‚Kříž‘ a ‚Maria‘, které jsme odebírali. Pan farář, horlivý apoštol, mně pošeptal: ‚Řekni mamince, aby se stavila na faře.‘ Maminka byla ještě v kostele. Vyřídil jsem ji vzkaz a běžel domů. – Matka přišla asi půl hodiny za mnou. Tvář ji zářila, jako vždy, když přišla z kostela. Rozmlouvala chvíli s otcem, pak mě zavolali a překvapili otázkou: ‚Chtěl bys studovat?‘ Nechtěl jsem říci ‚ne‘, ale ‚ano‘ jsem říci nemohl, ježto jsem nevěděl, co vlastně studium je. Bůh věci řídil tak, že jsem se dostal na gymnasium Pan farář mne povzbuzoval a hned upozornil: ‚Nemysli, že musíš být knězem. Měl-li bys touhu po kněžství, ano, ne-li budeš mít maturu, máš otevřený svět.‘ Děkuji Bohu, že mně dal zbožné rodiče, i že mně dal takového duchovního správce, zpovědníka. Nezapomněl jsem na jeho slova, bál jsem se, aby nezanikla v době osmiletého studia. Milost Boží mne vedla přes překážky, převedla mne po matuře do semináře, kde nyní vděčně končím svou přípravu na svaté kněžství.“¹⁷⁰

Kněžské svěcení se konalo v sobotu na svátek sv. Cyrila a Metoděje v dómě svatého Jeho kněžské heslo bylo: „*Nic mi není tak drahého, jako život věčný*“¹⁷¹. Václava a prvotiny měl novokněz Josef hned v neděli „6. července v klášterní kapli ‚Norbertina‘

¹⁶⁶ Srov. KREJČOVÁ J., *cit. d.*, s. 31.

¹⁶⁷ Srov. *tamtéž*, s. 32.

¹⁶⁸ Srov. *tamtéž*.

¹⁶⁹ Srov. LARISCH J. *cit. d.*, s. 40 – 42.

¹⁷⁰ Pozdrav, 1939, č. 4., s. 8. Josef Peč není pod článkem podepsán, však z rozhovorů s jeho sestrou a s přihlédnutím i k věku otce, který se shoduje s údajem v článku, jsem nabyl morální jistoty, že je autorem Josef Peč.

¹⁷¹ *Tamtéž*, s. 21.

na Svatém Kopečku.¹⁷² Kázání v Norbertinu¹⁷³ přednesl P. Jaroslav Franc¹⁷⁴, který sloužil jako kooperátor v Charvátech. Vlastní primiční mši svatou měl novokněz Josef Peč v kostele Všech svatých v Přemyslovicích, kam chodíval společně s ostatními členy rodiny do kostela. Slavnost se konala v neděli 9. července, promluvu měl duchovní správce z Biskupic na Hané P. Ferdinand Nesrovnal.¹⁷⁵

Primiční hostinu novoknězi uspořádal na faře v Přemyslovicích¹⁷⁶ tamější pan farář P. Sebastián Pavlíček¹⁷⁷. Na slavnosti se podílela samozřejmě i rodina Josefa Peče. Jeho sestra Ludmila vzpomíná, jak pomáhala ještě se svou starší sestrou Annou roznášet jídlo. Vzpomíná, jak to byla krásná oslava.¹⁷⁸

První místo Josefa Peče bylo v domovské přemyslovické farnosti od 1. srpna do 30. září 1939,¹⁷⁹ pak od 1. října bylo potvrzeno jeho přidělení službou do Hoštic

---

¹⁷² Tamtéž, s. 21.

¹⁷³ Norbertinum bylo postaveno v letech 1930-1931. Posvěceno bylo 9. srpna 1931 olomouckým arcibiskupem Leopoldem Prečanem. Jednalo se o nový mateřinec Kongregace sester premonstrátek, založené 27. 4. 1902 na Svatém Kopečku strahovským premonstrátem P. Vojtěchem Frejkou. Původní klášter na Svatém Kopečku časem svou kapacitou nedostačoval, a sestry se rozhodly pro stavbu nového mateřince.

¹⁷⁴ Jaroslav Franc (*27. 4. 1913 Seč, f. Suchdol – Jednov – † 14. 4. 1964), vysvěcen na kněze 5. 7. 1937.

¹⁷⁵ Ferdinand Nesrovnal (*16. 8. 1896 Brno – † 30. 5. 1952 Brno), v září 1915 vstoupil do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova na Velehradě. Studoval na řádových školách v Rakousku, v Linci-Freinberku. Teologické studium dokončil na teologické fakultě univerzity v Innsbrucku. Vysvěcen na kněze v roce 1927 v Innsbrucku. Od roku 1929 jmenován generálním duchovním rádcem Sdružení katolické mládeže. Od roku 1936 působil na svatém Hostýně jako misionář a exercitátor. V roce 1936 vystoupil z řádu a působil jako diecézní kněz v olomoucké arcidiecézi až do roku 1946 jako duchovní správce ve farnosti Biskupice u Prostějova a kooperátor v Kralicích na Hané. Od roku 1946 působil v Brně jako rádcce Svazu katolických žen a dívek. Později měl na starosti vedení exercicií v brněnské diecézi. Za II. světové války se aktivně podílel na protinacistickém odboji, za což byl také vyšetřován gestapem. Po válce obdržel vyznamenání a diplom za činnost v odboji. Po válce od roku 1948 působil v Bystrci u Brna a od poloviny roku 1950 až do svého zatčení jako administrátor kostela sv. Kříže ve Znojmě. Pomáhal hmotně i duchovně bývalým bohoslovcům a studentům, kteří uvažovali o kněžství, a po zrušení klášterů a internaci řeholníků se staral i o řeholní kleriky, kteří přišli o přestavené. Dne 26. května 1952 byl P. Nesrovnal zatčen a převezen do Brna, obviněn z velezrady a vyzvědačství. Umírá v cele 30. května 1952. Po výsledku je nalezen oběšen. Úřady uzavřely tento případ jako sebevraždu, ovšem okolnosti případu a některé indicie tuto verzi zpochybňují. Srov. Vojtěch VLČEK. *Ferdinand Nesrovnal* [online]. Ústav pro studium totalitních režimů c 2008 – 2016, [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/ferdinand-nesrovnal>.

¹⁷⁶ Srov. Rozhovor s paní Ludmilou DOLEŽELOVOU a její dcerou Ludmilou KUBÍČKOVOU, Červená Voda 29. října 2014.

¹⁷⁷ Sebastián Pavlíček (*19. 1. 1892 Žeranovice – † 9. 4. 1970), vysvěcen na kněze 5. 7. 1916.

¹⁷⁸ Srov. Rozhovor s paní Ludmilou DOLEŽELOVOU a její dcerou Ludmilou KUBÍČKOVOU, Červená Voda 29. října 2014.

¹⁷⁹ Zemský archiv v Opavě (dále pouze ZAO), Severomoravský krajský národní výbor Ostrava (dále pouze Sm KNV), Osobní složka Josefa Peče, Oznámení Arcibiskupské konzistoře o přidělení službou Josefa Peče v Přemyslovicích Veleoslavnému zemskému úřadu v Brně, č. 11.069, ze dne 26. července 1939, Olomouc.

u Zdounek¹⁸⁰ a po devíti měsících byl od 1. srpna 1940¹⁸¹ ustanoven administrátorem v Pačlavicích. Od 1. února 1941¹⁸² byl pak ustanoven kooperátorem ve Slušovicích. Tam zůstal až do svého odchodu na Hukvaldy na podzim roku 1943.

4 PRVNÍ SAMOSTATNÉ MÍSTO HUKVALDY

Každé první samostatné místo je výzvou tomu, kdo byl před tím vždy v podřízeném vztahu. Jistěže míra svobody, která je podřízeným dávana, je různá a liší se od případu k případu, a jsou tací, kteří se dokáží realizovat i tak, přesto bývají první umístění svým způsobem jedinečná.

OBEC HUKVALDY

Obec Hukvaldy¹⁸³ má původ v obci Sklenov a Rychaltice, o kterých jsou písemné zmínky z raného středověku. Je zde jeden z nejmohutnějších hradů na Moravě, který leží v podhůří Beskyd u paty Palkovických hůrek. Byl založen v první polovině 13. století za krále Přemysla Otakara I. a spolu s ním vznikalo i podhradí, tzv. podzámecký dvůr. Okolo dvora byly také postupně budovány panské stavby, zájezdní hostinec a přibývalo i stavení pro prostý lid. Panství náleželo olomouckým biskupům. V druhé polovině 16. století zde byla založena velká obora.¹⁸⁴

V 18. století se dvůr a přilehlé stavby staly samostatnou obcí Hukvaldy. Zapříčinil to přesun správy biskupského velkostatku z hradu do podhradí. Tehdy byl postaven i malý lovecký zámeček, který sloužil jako letní sídlo olomouckých biskupů, a v jeho blízkosti hospodářské budovy, nutné k zajištění nezbytného servisu.¹⁸⁵ Tento zámeček byl později zabrán Místním národním výborem

---

¹⁸⁰ Srov. ZAO, fond Sm KNV Ostrava, Osobní složka Josefa Peče, Oznámení Arcibiskupské konzistoře o přidělení službou Josefa Peče do Hoštic u Zdounek Veleslavnému zemskému úřadu v Brně, č. 15.543 ze dne 14 října 1939, Olomouc.

¹⁸¹ Srov. ZAO, fond Sm KNV Ostrava, Osobní složka Josefa Peče, Oznámení Arcibiskupské konzistoře o ustanovení administrátorem Josefa Peče v Pačlavicích Veleslavnému zemskému úřadu v Brně, č. 10.123. ze dne 22. července 1940, Olomouc.

¹⁸² Srov. ZAO, fond Sm KNV Ostrava, Osobní složka Josefa Peče, Oznámení Arcibiskupské konzistoře o ustanovení kooperátorem Josefa Peče ve Slušovicích Veleslavnému zemskému úřadu v Brně, č. 1240. ze dne 3. února 1941, Olomouc.

¹⁸³ Z německého „Hochwald“ (velký les).

¹⁸⁴ Srov. Turistické informační centrum Kopřivnice a obcí Lašské brány Beskyd. *Lašská brána Beskyd, Hukvaldy* [online]. c 2011-2014, [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.lasska-brana.cz/cz/hukvaldy/strucna-historie-hukvald-cl68.html>.

¹⁸⁵ Srov. JOKELOVÁ, Věra *Rozvojový potenciál obce Hukvaldy a jeho využití*. [netištěná bakalářská práce]. Brno, Masarykova univerzita, Ekonomicko správní fakulta. 2009, s. 9.

a přebudován na školu¹⁸⁶. Obec je proslavena také díky místnímu rodáku Leoši Janáčkovi.¹⁸⁷

V 50. letech 20. století došlo k územní reorganizaci a v dnešní době má obec Hukvaldy čtyři místní části: Hukvaldy, Dolní Sklenov, Horní Sklenov a Rychaltice¹⁸⁸.

EXPOSITURA HUKVALDY

Osada Hukvaldy spolu s osadou Horní Sklenov patřila až do 1. ledna 1911 k římskokatolické faře v Rychalticích a od nepaměti byla spravována exponovanými hradními kaplany, kteří podléhali rychaltickým farářům.¹⁸⁹ P. František Horák¹⁹⁰ se zasloužil o vytvoření expositury z obou osad. Avšak s přihlédnutím ke složitosti celé situace a riziku neúměrného zvýšení zátěže pro farníky, jaké by přineslo povýšení duchovní správy na Hukvaldech na faru, upustil od pokusu o jejich úplné vyfaření. Fara tedy zůstala v Rychalticích a Hukvaldy zůstaly expositurou, ovšem s velkou mírou samostatnosti. O vzájemném poměru obou se pater Horák dohodl s rychaltickým farářem Tomášem Kubíčkem. Mezi ty nejpodstatnější body dohody patřilo: Duchovní správa se úplně osamostatnila a je podřízena děkanu příborskému; expositura má vlastní pečeti, duchovní správce vede všechny úřední knihy a vydává samostatně všechny listy a výkazy, také vizitační protokoly píše samostatně. Také pořad bohoslužeb a jiných obřadů si ustanovuje podle potřeby. Vede vlastní matriky, připravuje snoubence, oddává, křtí a pohřbívá na místním hřbitově. Pouze štolové příjmy za pohřby a oddávky z Hukvald a Horního Sklenova se dělí mezi exposituru a faráře rychaltického a to 1/3 faráři rychaltickému a 2/3 expositovi hukvaldskému.¹⁹¹

Hukvaldský duchovní správce měl na starosti zámeckou kapli svatého Maxmiliána¹⁹² a také hradní kapli svatého Ondřeje. Pouť farnosti se vždy konala

---

¹⁸⁶ Srov. SOkA F-M. fond Archiv obce Sklenov – Hukvaldy (dále pouze AO Sklenov – Hukvaldy). *Kronika Sklenov – Hukvaldy*, 1. díl, 1898-1959 (dále pouze Kronika Sklenov – Hukvaldy), s. 211.

¹⁸⁷ Leoš Janáček (*3. července 1854 Hukvaldy – † 12. srpna 1928 Ostrava), světově uznávaný skladatel klasické hudby. V hukvaldské oboře je postaven z fotografií známý pomník Leoši Janáčkovi „na paměť prvního provedení opery *Liška Bystouška* na Hukvaldech 20. 6. 1959.“ Věra Zinková. *Památník lišky Bystroušky* [online blog]. 21. 4. 2012 [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: <http://fotozinkova.blog.cz/1205/zricenina-hradu-hukvaldy-8-5-2012>.

¹⁸⁸ Srov. Oficiální stránky obce Hukvaldy. Základní informace [online]. c 2015, [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.hukvaldy.eu/index.php?nid=11194&lid=cs&oid=2696163>.

¹⁸⁹ Srov. Římskokatolická farnost Hukvaldy, *Kronika farnosti Hukvaldy, 1911 – 2003* (nyní deponována na farním úřadě v Rychalticích), s. 5. (Dále pouze *Kronika farnosti Hukvaldy*)

¹⁹⁰ František Horák (*1870 Pivín na Moravě – † 21. 11. 1935 Olomouc), na kněze vysvěcen r. 1893, 12. 7. 1910 zvolen poslancem Moravského zemského sněmu.

¹⁹¹ Srov. *Kronika farnosti Hukvaldy*, s. 9 – 12.

¹⁹² Kostel byl benedikován 20. listopadu 1768.

na hukvaldském hradě při oslavě patrocina hradní kaple, a to na svátek svatého Ondřeje.¹⁹³

PŮSOBENÍ HUKVALDSKÉHO EXPOSITY JOSEFA PEČE

Josef Peč byl ustanoven hukvaldským expositou k 1. říjnu 1943¹⁹⁴ a působil zde do 1. dubna 1953, kdy byl úředně přeložen do Staré Vsi nad Ondřejnicí a nahradil jej zde rychaltický administrátor Bohuslav Dohnal.¹⁹⁵ Jeho předchůdcem byl P. František Janýška z Petřkovic u Lešné.

Hospodyní mu dělala Anežka Tolarová, „*taková paní starší, byla to hodná paní, měla nás ráda i naše děti,*“ říká paní Doležalová, a dodává:

„Když se s námi loučila dala našemu klukovi peníz, on měl asi tři roky a řekl ‚Anežko dete mi eště, mě to bylo takový trapný a tak jsem ho napomínala a Anežka říkala ‚Jen ho nechte, já mám radost, když mě ty děti mají rády.‘“¹⁹⁶

Období válečné

Není známo, od kdy je systemizováno místo hukvaldského zámeckého kaplana, přesto známe od roku 1712 jejich nepřetržitou řadu. Josef Peč byl v pořadí 45. zámecký kaplan na Hukvaldech¹⁹⁷. Přišel do farnosti po konzistorním radovi Františku Janýškovi¹⁹⁸, který „*byl velmi oblíben pro svou skromnost a lásku k bližním*“¹⁹⁹ V mezidobí tu krátce působil jako administrátor konsistorní rada František Černocho²⁰⁰ z Frenštátu.

„Zdejší věřící si toužebně přáli, aby ten vlídný a vysoce vzdělaný pan rada Černocho stal se duchovním správcem na Hukvaldech, odp. rada měl asi jiné přání – zůstat zde nemínil.“²⁰¹

¹⁹³ Srov. Kronika farnosti Hukvaldy, s. 9 – 12.

¹⁹⁴ Srov. ZAO, fond Sm KNV, Osobní složka Josefa Peče, Evidenční list, s. 3.

¹⁹⁵ Bohuslav Dohnal (*9. 1. 1910 Hustopeče nad Bečvou – † 4. 12. 1992 Kyjov), na kněze vysvěcen 5. 7. 1934, administrátor v Rychalticích exc. Hukvaldy 1. 4. 1953 – 31. 5. 1956 a od 1. 9. 1961 – 30. 4. 1971.

¹⁹⁶ Rozhovor s paní Ludmilou DOLEŽELOVOU a její dcerou Ludmilou KUBÍČKOVOU, Červená Voda 29. října 2014.

¹⁹⁷ Srov. Kronika farnosti Hukvaldy, s. 40.

¹⁹⁸ František Janýška (*6. 5. 1881 Petřkovice, f. Starý Jičín – † 3. 9. 1956 Petřkovice), na kněze vysvěcen 5. 7. 1907, na Hukvaldech působil třináct a půl roku od 16. 12. 1929 až do 15. 4. 1943, kdy odešel do důchodu a odstěhoval se do Petřkovic.

¹⁹⁹ Kronika farnosti Hukvaldy, s. 49.

²⁰⁰ František Černocho (*22. 1. 1889 Frenštát – † 31. 1. 1955 Frenštát?), na kněze vysvěcen 5. 7. 1912. Od roku 1938 bydlel ve Frenštátu.

²⁰¹ Srov. Kronika farnosti Hukvaldy, s. 49.

Josef Peč na svůj úřad, jak vyplývá z účetních záznamů hukvaldské expositury, nastoupil 7. listopadu 1943²⁰². O jeho působení ve válečných letech toho příliš nevíme.

Snad je to také pro překotnou povahu těchto let. Co je však jisté: v březnu 1944 dochoval na faře v Hukvaldech svou maminku Aloisii, která se k němu na faru krátce před smrtí přestěhovala. Pomáhala mu s ní zdravotní sestra a porodní asistentka Ludmila Reková.²⁰³

Pak také víme, že ke konci války v březnu 1945, kdy se fronta „blížila od Opavy k Ostravě a na Hukvaldech již bylo slyšet detonaci dělových ran“²⁰⁴, přijeli do farnosti otcové Redemptoristé a vykonali sv. misie. Jak sám páter Peč píše: „Půda byla příhodná“²⁰⁵, a dodává, že „mnoho místních prohloubilo svůj duchovní život.“²⁰⁶ Služba kněze v této době nebyla jistě lehká, přesto ji plnil a neváhal kněžskou službou být k dispozici i pro věřící z nepřátelských vojsk.²⁰⁷

Po osvobození Hukvald, k němuž došlo – jak dokládá kronika – v neděli 6. května 1945,²⁰⁸ se navečer konalo slavnostní svátostné požehnání, provázené děkovnými modlitbami za zachráněné životy a neponičené osení na polích.²⁰⁹ Příští týden v neděli byly pak

„konány slavné bohoslužby na poděkování Pánu Bohu a Panně Marii za ten veliký dar svobody a v pondělí zpív. zádušní mše sv. za oběti, které si válka vyžádala z naší farnosti, totiž z Hukvald a Horního Sklenova.“²¹⁰

O slavnosti Nejsvětější Trojice 27. května 1945 byla uspořádána děkovná pouť k Panně Marii příborské a hukvaldští se přidali k rychaltickému procesí, které mělo sebou dvě kapely hudebníků. Vlastenecky laděnou promluvu měl kozlovický farář P. Stanislav Dubina.²¹¹ Velká vděčnost, kterou v srdcích místní pociťovali,

---

²⁰² Srov. Státní okresní archiv Frýdek-Místek, fond Farní úřad Hukvaldy, Inv. č. 19, sign. II d, kt. 1, Vyřízení kostelních účtů, účetní přílohy 1908-1951, rok 1943.

²⁰³ Srov. Rozhovor s paní Annou ČAJÁNKOVOU a Ludmilou FABRIGAROVOU, Ostrava 17. listopadu 2014.

²⁰⁴ Kronika farnosti Hukvaldy, s. 50.

²⁰⁵ Tamtéž.

²⁰⁶ Tamtéž.

²⁰⁷ Srov. tamtéž, s. 51.

²⁰⁸ Srov. MLČOCH, Hynek. *Kronika Hukvald, Sklenova a panství hukvaldského, III. díl* (dále pouze *Kronika Hukvald, Sklenova a panství hukvaldského*), s. 163.

²⁰⁹ Srov. tamtéž, s. 182.

²¹⁰ Kronika farnosti Hukvaldy, s. 51.

²¹¹ Stanislav Dubina (*3. 1. 1906 Kunkovice, f. Litenčice – † 9. 7. 1986 Moravec), na kněze vysvěcen 5. 7. 1929; 1929 – 1931 farní vikář v Dobromilicích, 1931 – 1933 farářem v Kozlovicích, 1933 farním vikářem v Místku, 1933 – 1934 provizorem ve Fryčovicích, 1934 – 1936 farním vikářem v Polešovicích, 1936 – 1950 farářem v Kozlovicích, Od 3. 5. 1950 až do 31. 7. 1958 mimo službu, 1950 – 1955 vězněn, propuštěn na svobodu 3. listopadu. 1955, 1955 – 1958 zemědělským dělníkem v Nítkovicích a v Lukově, 1958 částečný státní souhlas k duchovenské činnosti, 1958 – 1965 provizorem v Želechovicích (od 1. srpna), 1965 – 1974 provizorem ve Vizovicích, 1974 – 1976 bydlištěm ve Vizovicích, 1976 – 1986 v Kněžském domově na Moravci (od 22. prosince).

se projevila uspořádáním ještě dvou dalších poutí, jedné 1. června do Frýdku²¹² a druhé na Svatý Hostýn.²¹³

Období poválečné

V poválečném období byla situace velmi vypjatá. Bylo třeba vyřešit mnoho existenčních otázek a také se vyrovnat s poměry mezi vítězi a těmi, kteří prohráli a konec konců i s těmi, kteří se přihlásili na jejich stranu. Obnova začala s nadšením a byla zde chuť budovat nové věci.

Politická situace

Politické dění v poválečném Československu, které se stalo místem dynamicky vyvíjející se společnosti, která se tak upřímně snažila povstat z úpadku, který ji postihl během hrůz války, dostalo neopakovatelný charakter díky razantním rozhodnutím a krokům, které se zdály být zcela legitimními a správné.

„Československo se obnovovalo na nových základech, první vláda z 5. dubna 1945 zaváděla rozsáhlé reformy v politické, sociální, ekonomické a kulturní oblasti. Většinu z nich během půl roku realizovala a vytvořila nový společenský režim, nazývaný lidově demokratický.“²¹⁴

Katoličtí kněží měli po válce velký morální kredit, mnoho jich totiž bylo uvězněno a pronásledováno, mnoho z nich se podílelo na odbojové činnosti nebo ji nějakým způsobem nepřímou podporovalo. Katoličtí duchovní se na svém shromáždění 15. listopadu 1945 slavnostně přihlásili k budování nového státu.²¹⁵ I pražský arcibiskup Beran při své audienci u prezidenta Beneše dodal, že církve je ochotná ke spolupráci na budování republiky.²¹⁶

Prezident republiky Eduard Beneš v situaci všeobecného a také pochopitelného rozhořčení a nelibosti vůči lidem německé národnosti a kolaborantům vydal od května do října 1945 řadu dekretů, byly mezi nimi tyto:

1. Dekret presidenta republiky o národní správě majetku Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a o neplatnosti některých majetkoprávních jednání z doby okupace (19. 5. 1945). – 2. Dekret presidenta republiky o konfiskaci a rozdělení pozemkového majetku Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů (21. 6. 1945). – 3. Dekret presidenta republiky

---

1986 zemřel na Moravci 9. července, pochován v Kozlovicích 15. července, 1992 plná soudní rehabilitace. Srov. Jan Larisch. *Stanislav Dubina: Dobrý a věrný služebník*. Frýdek-Místek: Kozlovice, 2016.

²¹² Srov. Kronika Hukvald, Sklenova a panství hukvaldského s. 1190.

²¹³ Srov. Kronika farnosti Hukvaldy, s. 54.

²¹⁴ KAPLAN, Karel. *Stát a církve v Československu v letech 1948-1953*. Brno: Doplněk, 1993, s. 11.

²¹⁵ Srov. tamtéž, s. 12.

²¹⁶ Srov. tamtéž.

o osídlování konfiskovaných pozemků (20. 7. 1945). – 4. Dekret presidenta republiky o konfiskaci nepřátelského majetku a o Fondu národní obnovy (25. 10. 1945).²¹⁷

Situace v zemi byla zcela nová a nabízela se nutnost zajistit bezpečnost národa. Samotný arcibiskup Beran byl přesvědčen, že odsun Němců je pro nebezpečí vzniku nových nacionalistických pokusů o připojení k Německu nezbytný²¹⁸.

Dekrety presidenta republiky se také dotkly i Hukvald a Horního Sklenova. Byly zde konfiskovány čtyři domy a mnoho obyvatel ze Sklenova a Hukvald odcházelo do širokého okolí, aby zabydlelo přidělené domy a pozemky po Němcích.

V obci Sklenov – Hukvaldy byly zastoupeny všechny čtyři politické strany Národní fronty: Československá strana lidová, Československá strana národně socialistická, Československá strana sociálnědemokratická a Komunistická strana Československa. V celorepublikových volbách, které se konaly 26. května, „dostali nad očekávání nejvíce hlasů komunisté“

Strana komunistická obdržela 245. hlasů.

Strana lidová: " 236. "

Strana soc. dem.: " 219. "

Strana nár. soc.: " 110. "

Počet odevzdaných hlasů . . . 810.²¹⁹

Mandáty do národního výboru byly rozděleny v počtu 6 pro komunisty, po 5 pro sociální demokraty a lidovce a 2 pro národní socialisty.

Dalo by se říci, že vztahy mezi církví a státem v období 1945 až 1948 je možné popsat jako dobré a přátelské.²²⁰ Snahu o dobré vztahy mezi církví a státním zřízením může v té době dokreslit i ochota ústředního ředitelství arcibiskupských statků v Kroměříži odsouhlasit, aby bylo dodáno „120 kusů pstruhů a 2 srnci“²²¹ u příležitosti návštěvy presidenta republiky Eduarda Beneše na Hukvaldech, která proběhla 17. července 1946²²² při jeho cestách po Ostravsku.

---

²¹⁷ Václav. VAŠKO. *Neumlčená: kronika katolické církve v Československu po druhé světové válce. I.* Praha: Zvon, 1990. s. 37.

²¹⁸ Srov. KAPLAN K., *cit. d.*, s. 13.

²¹⁹ SOKA Frýdek-Místek, fond Archiv obce Sklenov – Hukvaldy (Dále pouze AO Sklenov-Hukvaldy), neinventarizováno, Kronika Sklenov - Hukvaldy - 1. díl, 1898 – 1959, s. 186.

²²⁰ Srov. KAPLAN K., *cit. d.*, s. 13.

²²¹ ZAO-OL, fond Ústřední ředitelství arcibiskupských statků Kroměříž, inv. č. 11106, sign. ÚŘ-E-8/13, kt. 1416, Spisy z období poválečného, 1941 – 1947, ze dne 28. května 1949, Kroměříž.

²²² Srov. SOKA Frýdek-Místek, AO Sklenov-Hukvaldy, neinventarizováno, pořad. č. 1, Kronika Sklenov-Hukvaldy - 1. díl, 1898 – 1959 [online], aktualizace 24. září 2012 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=1A95FF21A11349BEB8DE31FC031F5C18&scan=195>.

V průběhu poválečných let se snahou o rozvoj republiky přicházely různé návrhy ministrů, které měly pomoci k „veřejnému dobru“. Některé z nich pak vedly k vyostřování vztahů církve a státu, které mělo dvě výrazná ohniska.

Jedno ohnisko vzplanulo okolo církevního majetku díky snaze ministerstva zemědělství uplatnit dekrety prezidenta o národní správě a konfiskaci zemědělského majetku i na církevní půdu. Interpretace ministerstva zemědělství však ostatní zainteresovaná ministerstva nesdílela a vyjádřila se, že prezidentovy dekrety není možné vztáhnout na církevní majetek, neboť to není národní vlastnictví, ale církevní.

Čeští i slovenští biskupové s návrhem zákona nesouhlasili a několikrát protestovali, přesto ke konfiskaci majetku Řádu německých rytířů a majetku kláštera ve Vyšším Brodě došlo.²²³ Na podzim roku 1947 byl projednáván zákon o nové pozemkové reformě, který měl upravovat vyvlastnění a parcelaci veškeré propachtované půdy nad výměru 50 ha.²²⁴ To se ovšem nemohlo obejít bez napětí. Biskupové Čech, Moravy i Slovenska protestovali proti zákonu a napsali i k tomuto zákonu pastýřský list. Svatý stolec přijetí takového zákona považoval za porušení *Modu vivendi*.²²⁵

Vláda požadované náhrady v lesních pozemcích nepřipouštěla. Námitky, které předkládala církev, že parcelace ohrozí její schopnost sebezajištění, však byly odmítnuty s tím, že o potřeby církve bude postaráno ze státního rozpočtu.²²⁶ Zákon č. 142/1947 Sb., o revizi první pozemkové reformy umožnil odejmout církvi pozemky, jenže ještě než se stal platným přišel únor 1948, a již v březnu byl schválen zákon č. 46/1948 Sb., o nové pozemkové reformě. Díky těmto dvěma zákonům církev přišla o veškeré pozemky a tím i o podstatný zdroj svého hmotného zajištění. Tím se také dostala pod vliv státu.²²⁷

Druhé ohnisko napětí přinesl ministerstvem školství připravovaný dekret o zestátnění škol. Biskupové bili na poplach a snažili se tomu zabránit. Projednávání zákona o jednotné škole se pak díky intervencím postupně přesunulo až na duben 1948, to už ovšem byli u moci komunisté.

Spolková činnost

V poválečné době v českých zemích také dochází k obnově spolkové činnosti, která byla za války zakázána nebo omezena. Začal znovu vycházet katolický tisk, byly obnovovány církevní školy i jiné organizace formačního charakteru jako tělovýchovná jednota Orel, katolické skautské oddíly a jiné.

---

²²³ Srov. KAPLAN K., *cit. d.*, s. 16.

²²⁴ Srov. *tamtéž*, s. 17.

²²⁵ *Modus vivendi* – úmluva mezi československou vládou a Svatým stolcem z 2. února 1928.

²²⁶ Srov. KAPLAN K., *cit. d.*, s. 18.

²²⁷ Srov. Stanislav BALÍK a Jiří HANUŠ. *Katolická církev v Československu 1945 – 1989*, Brno: CDK, 2007. s. 16.

Na území hukvaldské farnosti bylo obnoveno několik spolků. Především to byl Čtenářsko-pěvecký spolek, který měl dlouholetou tradici, vznikl již roku 1865²²⁸, pak Tělocvičná jednota „Sokol“. Jednotu československého Orla v Hukvaldech se bohužel po válce nepodařilo znovu obnovit. Válka se ovšem nijak nedotkla Farní charity v Hukvaldech, která nepřetržitě fungovala od roku 1927. Od 20. února 1944 se stal jejím předsedou exposita Josef Peč. Poslední valná hromada podle záznamů proběhla 11. prosince 1949²²⁹. Farní charita existovala „až do dobrovolného rozejití v roce 1953“²³⁰.

Vzniklo i několik nových spolků. Josef Peč byl spolu s předsedou přípravného výboru Františkem Frankem a Janem Morysákem jedním z proponentů vzniku nového spolku divadelních ochotníků, který byl pojmenován „Janáček“. Tento spolek byl 15. května 1946²³¹ schválen Moravskoslezským zemským národním výborem a mohl začít fungovat. Ještě v květnu 1946 spolek odehrál dvě inscenace. První s tematikou ze života partyzánů nesla název „Za svobodu národa“, a druhá z dob Kristových titul „Třicet stříbrných“. V dalších letech uváděl spolek ročně několik her, nejvíce v roce 1947, to nacvičil pět inscenací. Postupně se ustálil počet představení na dvou až třech za rok. Spolek zanikl výměrem ONV v Místku ze dne 22. listopadu 1951²³².

Technicko-hospodářská činnost

Po válce bylo možné se znovu začít naplno věnovat práci na opravách a údržbě, i v hukvaldské expozituře tomu bylo podobně. Ještě během Stojanova jubilejního roku²³³ se zadařilo dát do zámecké kaple samouzavírací dveře a zavést elektrické osvětlení pod křížovou cestou. Začala také oprava hřbitova u zámecké kaple. Byl opraven plot a také chodníky a terén okolo. Vše se podařilo dokončit následující rok.

---

²²⁸ Srov. SOkA Frýdek-Místek, ONV Frýdek-Místek, inv. č. 88, evid. jed. úřední kniha, Spolkový rejstřík - Brušperk, Fryčovice, Hodoňovice, Hukvaldy, Chlebovice, Kunčičky u Bašky, Lysůvky, Metylovice (1930)1945-1954 [online], aktualizace 10. srpna 2012 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=BDDF894A6DDD11E1B6270003FF3BDF6F&scan=134>.

²²⁹ Srov. tamtéž.

²³⁰ Srov. tamtéž.

²³¹ ZAO, Sm KNV Ostrava, sign. 262, evidenční č. 3911, kt. 43, Spolek divadelních ochotníků Janáček, 1946-1951, výměr č.j. II/11 4869. ze dne 15. května 1946, Ostrava.

²³² Srov. SOkA Frýdek-Místek, ONV Frýdek-Místek, inv. č. 89, evid. jed. úřední kniha, Spolkový rejstřík obcí Myslík, Oprechtice, Palkovice, Paskov, Rychaltice, Sklenov, Staříč, Sviadnov, Zelinkovice, Žabeň (1930) 1945 - 1954 [online], aktualizace 10. srpna 2012 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=BDDF894B6DDD11E1B6270003FF3BDF6F&scan=110>.

²³³ Stojanův jubilejní rok 1951 - 100. výročí narození a 30. výročí intronizace.

Také se podařilo z výklenku, který do té doby sloužil jako sklad náčiní, udělat kapličku sv. Josefa. Náklady uhradil pan Jiří Matula s manželkou Barborou.²³⁴

V podzimních měsících nechal Josef Peč opravit vnitřek kaplanky, položit novou dlažbu v přízemí, vymalovat všechny pokoje a nově natřít okna a dveře. Vše hradil patronátní úřad arcibiskupských statků.²³⁵ Došlo také na nákup nových paramentů a opravu dvou skříní na ornáty a pluviály v sakristii.

V zámecké kapli nebyla křtitelnice, a proto se křtilo v Rychalticích. Kozlovický farář P. Stanislav Dubina věnoval starou křtitelnicí, která byla opravena „a velmi dobře se hodí i ke slohu kaple.“²³⁶ Byly pozlaceny „oba kalichy a ciborium“²³⁷ a do předsíně nechal P. Josef vyrobit reliéf sv. Antonína z bílého mramoru.

V roce 1948 povolil arcibiskup Josef Karel Matocha další opravy kaplanky a zámecké kaple sv. Maxmiliána. Byly opraveny vnější omítky a vnitřní výmalby kaple, „čistě tonování dle přání Státního památkového úřadu odborně provedl kostelní malíř Martin Illík.“²³⁸ Jantarovým lakem byly natřeny lavice, spodky oltářů, kredenc v sakristii a všechny dveře. Dále také byla položena nová dlažba z umělého kamene, Illík vyčistil zlato „na oltářích, kazatelně a křížové cestě a dřevo napustil šelakem.“²³⁹ Nové okapy na kostele a kaplánci a střecha věže byly natřeny červenou fermežovou barvou. Také byly provedeny potřebné tesařské práce jako „nové spodky u lavic, nová podlaha na kůře, nové vykýře ve věži, nové schody na kazatelnu, oprava oken a dveří“²⁴⁰ Také v hradní kapli sv. Ondřeje byly vyčištěny oltářní obrazy a byla vymalována. To vše bylo hrazeno patronátním úřadem olomouckého arcibiskupství.²⁴¹

Duchovní správce Josef Peč také uspořádal sbírku a dům od domu spolu s „Václavem Slačíkem hospodářským správcem na Hukvaldech a Arnoštem Fabrigarem, továrním dělníkem na Hukvaldech“²⁴² nasbírali 50 tisíc Kčs, a dalších 50 tisíc Kčs se vybralo při sbírkách na opravy, které posloužily na úhradu opravy varhan a zálohu na nové elektrické hodiny na věž kaple sv. Maxmiliána²⁴³.

Pastorační a svátostná činnost

Konec války byl událostí, kterou všichni radostně vítali a vzdávali za ni díky. Děkovné bohoslužby a poutě vyjadřovaly onu radost a vděčnost. Také

---

²³⁴ Srov. Kronika farnosti Hukvaldy, s. 56.

²³⁵ Srov. tamtéž.

²³⁶ Tamtéž, s. 57.

²³⁷ Tamtéž.

²³⁸ Tamtéž.

²³⁹ Tamtéž, s. 58.

²⁴⁰ Tamtéž.

²⁴¹ Srov. tamtéž.

²⁴² Tamtéž.

²⁴³ Srov. tamtéž.

následujícího roku „bylo vděčně vzpomenuo našeho osvobození. 4. května byla ve všech kostelích naší vlasti zádušní mše za oběti války.“²⁴⁴ Den na to byla „slavná mše sv. na poděkování Pánu Bohu a Matičce Boží za dar národní svobody.“²⁴⁵ Celý květen byly májové pobožnosti „denně obětovány za velké účasti věřících jako dík Panně Marii za svobodu.“²⁴⁶

Od 9. do 19. května proběhla obnova svaté misie. Vykonali ji P. Jiří Dihel a P. Jaroslav Adamovský, Otcové Redemptoristé z Moravské Ostravy.

Duchovní správce P. Josef si posteskl: „Výsledek nebyl tak pěkný, jako loni při sv. misii [...] ale ‚zaplať Pán Bůh!‘i za to.“²⁴⁷ Také poznamenává, že bude třeba se více modlit za ty „kteří sepjali ruce, až bylo za války zle, ti dnes již zapomínají na P. Boha, který je v dobách zlých těšil a sílil.“²⁴⁸

Jubilejní rok sv. Vojtěcha²⁴⁹ byl spojen mimo jiné s poutí ostatků sv. Vojtěcha po vlasti. 20. května 1947 dorazily i do Frýdku, kde byly uskutečněny svatovojtěšské slavnosti. Účastnilo se jich i 22 hukvaldských farníků, kteří putovali autobusem společně s rychaltickými. Následující den projížděl automobil s ostatky také po státní silnici přes Rychaltice. „Z Hukvald jsme šli procesím; všechny školní děti, mládež i dospělí v počtu asi 150. Děvčata šla v krojích nebo v bílých šatech jako družičky.“²⁵⁰ V Rychalticích se pak setkali s rychaltickým procesím a také s dětmi a učiteli z Fryčovic a Hájova. Po slavnostním požehnání ostatky zazněly hymny papežská a státní a „lidé se rozcházel hluboce dojati s prosbou k sv. Vojtěchu, aby vyprošoval požehnání našemu národu.“²⁵¹

V postní době téhož roku konal triduum „P. Jan Danišovič, Ocm z Kroměříže“²⁵² a založil na Hukvaldech III. řád sv. Františka. „Přihlásilo se 16 čekatelek.“²⁵³ Již dříve zde byly založeny i jiné „piae uniones“ a to tyto: Bratrstvo Ustavičné adorace Nejsvětější Svátosti, Bratrstvo blažené Marie Panny,

---

²⁴⁴ Tamtéž, s. 54.

²⁴⁵ Tamtéž.

²⁴⁶ Tamtéž.

²⁴⁷ Tamtéž, s. 55.

²⁴⁸ Tamtéž.

²⁴⁹ Jubilejní rok svatého Vojtěcha byl vyhlášen u příležitosti 950. výročí smrti sv. Vojtěcha a byl prožíván v třech částech: První byla nazvána „Apoštolská cesta svatého Vojtěcha osvobozenou vlastí“. Jednalo se o pouť ostatků po republice. Začala v Praze 24. dubna 1947 a byla ukončena 20. srpna 1947. V druhé části během svátku přenesení sv. Vojtěcha se od 22. – 25. srpna v Praze konaly slavnosti za účasti hostů z celé republiky i ciziny a v poslední části na přelomu let 1947 a 1948 se konaly různé přednášky, akademie, divadla a jiné aktivity se svatovojtěšskou tematikou. Jubilejní rok skončil na svátek sv. Vojtěcha 23. dubna 1948. Srov. LARISCH, Jan. *Katolická akce jako významný katalyzátor náboženského života v olomoucké arcidiecézi v letech 1928 – 1950* [disertační práce]. Olomouc, Cyrilometodějská teologická fakulta univerzity Palackého, katedra církevních dějin a dějin křesťanského umění 2008, s. 153.

²⁵⁰ Kronika farnosti Hukvaldy, s. 56.

²⁵¹ Tamtéž.

²⁵² Tamtéž, s. 57.

²⁵³ Tamtéž.

Matky dobré rady, Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje pod ochranou blahoslavené Panny Marie a Farní odbočka Charity Ludmila.²⁵⁴

Období poučnorové

Vztahy mezi státem a církví v období koaliční vlády Národní fronty v letech 1945 - 1948 se vyznačovaly oboustranným respektováním. Zásadním zlomem v utváření vzájemných vztahů mezi církví a státem se stal únor 1948.

Politická situace

Přípravy na převzetí moci započali komunisté snahou oslovit podobně smýšlející členy jiných nekomunistických stran a tak získat možnost ovlivnit jejich rozhodování nebo je rozložit na bezvýznamné politické strany. O to se snažili také v lidové straně a katolické církvi. Snažili se formovat „pokrokové“ síly v církvi, vydávat časopis pro „pokrokové katolíky“ a také se začali pokoušet získávat přívržence z řad kněží, kterým by „nevadilo spolupracovat s ateistickým režimem“²⁵⁵. Velkých úspěchů však nedosáhli.²⁵⁶

Boj o mocenský monopol byl provázen zneužíváním Bezpečnosti. Ta se často nebránila i nezákonným zásahům a aktivitám, protože ministerstvo vnitra bylo v rukou komunistů. Znepokojení tímto jednáním rostlo a biskupové v listopadu 1947 v pastýřských listech „odsuzovali omezování náboženské svobody, časté případy nezákonnosti ve veřejném životě i protizákonné praktiky komunistů.“²⁵⁷

Ministři tří nekomunistických stran na poměry v Bezpečnosti odpověděli demisí a očekávali, že padne vláda a tím bude i příležitost ke změně. Tato krize vlády však pouze urychlila nástup komunistů k moci, protože ti se rozhodně nehodlali řídit demokratickými principy, chopili se příležitosti, demonstrovali svou moc a zaseli mezi lidi neklid.

Strach, který ve společnosti zavládl, nalomil mnoho lidí a ti se začali z obavy o sebe a blízké hlásit ke komunistům. V době vrcholící krize byla otištěna v novinách Beranova slova:

„Vzpamatujte se! Víím, že nechcete rozdmýchat bratrovražedné boje, ale takto se jim nevyhnete. Zamyslete se nad svou odpovědností! Udržujte právní řád! Všichni schválili zásadní program socializace. Všichni k němu pracovali a chtějí pracovat. Právní cestou se dosáhne trvalejších reforem, i těch nejradikálnějších.“²⁵⁸

²⁵⁴ *Catalogus venerabilis cleri Archidioecesis Olomucensis*. Olomucii, 1938, s. 195.

²⁵⁵ BALÍK S., HANUŠ J., *cit. d.*, s. 127.

²⁵⁶ Srov. KAPLAN K., *cit. d.*, s. 21.

²⁵⁷ Tamtéž, s. 22.

²⁵⁸ VAŠKO V. *cit. d.*, s. 246.

Téhož dne 25. února 1948 nemocný prezident republiky Eduard Beneš pod tlakem nakonec přijal demisi ministrů a podepsal jmenovací dekrety nových členů vlády. Tak převzala komunistická strana absolutní moc ve státě. Pastýřský list arcibiskupa Berana k vládní krizi „Arcibiskupe, nemlč, nesmíš mlčet“ z 26. února byl planoucím apelem, byla „to výzva, namířená proti politické perzekuci a nezákonnostem, které v masovém měřítku provázely zrod komunistické moci,“²⁵⁹ přišla však již pozdě.

V kronice Sklenova-Hukvald nalézáme pod nadpisem roku 1948 glosu:

„Komunismus jest zřízení, které zabezpečuje všem jednotlivcům opravdovou rovnost v práci a požitcích. Dá se docílit jen zvýšenou pracovní morálkou.

Dne 25./2. 1948 byla jmenována nová vláda bez reakčních ministrů a tak socialismus je v každém směru na postupu, často i za drastických okolností –je revoluce.“²⁶⁰

Nastalo období vzájemného poznávání státu a církve a vyjednávání.

„Církevní oddělení NF počátkem listopadu předložilo vlastní návrhy korektur církevní politiky. Vycházelo z přesvědčení o nemožnosti trvalé spolupráce s církví a z nevíry, že by poskytla režimu podporu. Vláda by tedy měla usilovat jen o to, aby se církev nestala nádrží reakce a střediskem odporu.“²⁶¹

Církevní oddělení NF založilo v červnu 1948²⁶² kartotéky kněží, které byly vedeny „přímo na sekretariátu příslušného kraje.“²⁶³ Bylo zde zaznamenáváno, jak se staví kněží k režimu či k případné spolupráci, a podle jejich postojů – jinak řečeno podle jejich „pokrokovosti“ – je dělili do čtyř kategorií: „naprosto spolehliví, s kladným poměrem, nepolitictí a reakční“²⁶⁴. Josef Peč byl zařazen do kategorie III., to znamená do skupiny apolitických.²⁶⁵

Linie církevní politiky se ubírala cestou co největší možnosti kontrolovat církve a co nejvíce ji ochromit a oslabit. Postupná snaha získat takzvané „pokrokové kněze“ vyústila v ideu zneužít názvu dlouholetého církevního hnutí „Katolická akce“ pro hnutí „pokrokových katolíků“. Funkcionáři Národní fronty i národních výborů se snažili vytvářet větší nátlak na občany a získávat na svou stranu věřící i kněze. Formou podpisových akcí se snažili vrazit klín mezi nižší klérus spolu s věřícími a jejich představené. Získané podpisy sloužily propagandě a byly

---

²⁵⁹ KAPLAN K., *cit. d.*, s. 24.

²⁶⁰ SOKA Frýdek-Místek, AO Sklenov-Hukvaldy, neinventarizováno, pořad. č. 1, Kronika Sklenov-Hukvaldy - 1. díl, 1898 - 1959, s. 201 [online], aktualizace 24 9 2012 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: http://www.archives.cz/zao/media/fm/06_kroniky/Sklenov-Hukvaldy/dil_1/originaly/Sklenov_kronika_1_201.jpg

²⁶¹ KAPLAN K., *cit. d.*, s. 53

²⁶² Srov. tamtéž, s. 61.

²⁶³ VAŠEK, David. *Církev československá v Ostravě v letech 1948-1956*. [netištěná bakalářská práce], Brno, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Historický ústav 2010, s. 22.

²⁶⁴ KAPLAN K., *cit. d.*, s. 53.

²⁶⁵ Srov. ZAO, fond Sm KNV, Osobní složka Josefa Peče, Posudek z března 1952.

zveřejňovány jako důkaz, že se zapojují i četní kněží.²⁶⁶ V sousední farnosti rychaltický farář P. Urban²⁶⁷, který svým příkladem měl jistě vliv i na mladého expositu hukvaldského, na konci mše svaté 12. června 1949 pronesl následující:

*„S těmi podpisy se mi to nelíbí, jsou to podpisy bez souhlasu farářů z dědin a biskupů v městech, neplatné a falešné. Kdo podepsal, může mít pozdní lítost. Co se udělalo, se nedá napravit.“*²⁶⁸

Ti, kteří nakonec podepsali, získávali také výhody, například při přidělovém zásobování benzínem nebo textilem. Biskupové se o této akci dozvěděli a na konferenci v červenci 1949 v Olomouci vypracovali oběžník „Hlas československých biskupů a ordinářů věřícím v hodině velké zkoušky“, ve kterém varovali věřící, že za účast v tzv. Katolické akci jim hrozí církevní tresty.

Josef Peč je v hlášení Velitelství stanice SNB Rychaltice označen jako ten, který má „záporný postoj k lid. dem. zřízení. Nesouhlasí s katolickou akcí a rovněž četl v kostele pastýřský list. Pro mírnou povahu je u věřících oblíben.“²⁶⁹

Slibně se rozvíjející základna, která měla být použita proti představeným církve, však ztratila na významu ve chvíli, kdy pět dní po prohlášení biskupské konference o rozkolnické Katolické akci ji takto označil i Vatikán a vyhlásil exkomunikaci na každého, kdo „vědomě a dobrovolně přistoupili“.²⁷⁰

Snaha dělat tvrdý nátlak na kněze, aby tento „protistátní“ pastýřský list nebyl čten, byl ohromný²⁷¹. Exposita Peč „četl dekret Svaté Stolice o katolické akci v ČSR a vyhrožoval exkomunikci. Rovněž četl prohlášení olomouckého aecibiskupa.“²⁷²

Krátce na to vydala posvátná Kongregace svatého Officia dekret o komunismu, ve kterém odsuzuje komunismus jako materialistický a protikřesťanský, zakazuje katolíkům četbu nebo šíření knih, časopisů a letáků s touto ideologií a přikazuje odmítnout těm, kteří by něco z výše uvedeného vědomě a svobodně dělali, přístup ke svátostem, protože tím také upadli jakožto odpadlíci od katolické nauky do církevního trestu vyhrazeného Svaté Stolicí.

---

²⁶⁶ Srov. BALÍK S., HANUŠ J., *cit. d.*, s. 23.

²⁶⁷ Alois Urban (*2. 5 1905 Petřkovice u Starého Jičína – † 2. 5. 1972), vysvěcen na kněze 2. 4. 1933. V roce 1952 byl zatčen na faře v Rychalticích a spolu se skupinou kněží odsouzen. Ve vězení byl od 8. 9. 1952 do 9. 9. 1956. Později byl v roce 1969 rehabilitován.

²⁶⁸ ZAO, fond Národní fronta - Severomoravský krajský výbor Ostrava (dále jen KV NF Ostrava), inv. č. 111, kt. 59, Zprávy o průběhu čtení protistátních pastýřských listů, vydaných katolickými biskupy, v kostelech v Ostravském kraji, 1949, Závadná kázání v říms. kat. kostele v Palkovicích, Rychalticích a Lískovci, Metylovice včetně.

²⁶⁹ SOKA Frýdek-Místek, fond Okresní národní výbor Frýdek-Místek (dále jen ONV Frýdek-Místek), inv. č. 479, kt. 468, Činnosti duchovních, seznamy, posudky 1950, folio 65.

²⁷⁰ KAPLAN K., *cit. d.*, s. 84.

²⁷¹ Srov. KAPLAN K., *cit. d.*, s. 84 – 85.

²⁷² ZAO, fond KV NF Ostrava, inv. č. 111, kt. 59, Zprávy o průběhu čtení protistátních pastýřských listů, vydaných katolickými biskupy, v kostelech v Ostravském kraji, nečíslováno, 1949.

V té době mnozí začali odvolávat své podpisy a také poukazovat na nátlak ze strany KSČ. Postupně se tato komunistická iniciativa vytrácí ze scény.²⁷³

Velké ambice komunistického režimu v otázce náboženství se projevily v mohutném nasazení sil a vytvoření aparátu, který by dokázal získat pod kontrolu církevní hierarchii, řadové kněze i věřící. V srpnu roku 1949 „*předsednictvo ÚV KSČ rozhodlo vytvořit Státní úřad pro věci církevní.*“²⁷⁴ Díky zákonu o hmotném zabezpečení kněží tvořil Státní úřad pro věci církevní (dále pouze SÚC) jakousi náhradní církevní hierarchii. Noví mocnáři předpokládali, že vylepšení ne zrovna dobré finanční situace kněží by umožnilo rozvolnění vazeb kněžstva na biskupy, také jejich větší závislost na SÚC a tím lepší manipulovatelnost při prosazování státního programu v církvi.

Zákony „*č. 217 o zřízení Státního úřadu pro věci církevní a č. 218 o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností schválilo Národní shromáždění 14. října 1949.*“²⁷⁵ Biskupové protestovali, výhrady byly především:

„1. SÚC se stává nejvyšší církevní vrchností, neboť je nadám právem soustavně řídící a dozorčí činností ve věcech církevních.

2. O ustavování duchovních do funkcí rozhoduje v poslední instanci světská instituce, nikoli biskup, který pouze předkládá několik zdůvodněných návrhů státním orgánům k výběru, hlavně však duchovní může vykonávat úřad jen se státním souhlasem.

3. Zákon o hospodářském zabezpečení církve sice proklamuje, že duchovní jsou zaměstnanci církve, fakticky jsou v postavení státních zaměstnanců, ustanovování a placení státem. Církevní instituce zůstávají tu zcela bez vlivu a existenční a sociální závislost na státu je téměř úplná.

4. Duchovní skládají slib státu, jeho text, který formuluje vláda, nerespektuje povinnosti duchovních vůči církvi.

5. Církevní školství a výuka náboženství, jakož i církevní tisk a publikace se dostávají pod kontrolu úřadů, které určují nebo schvalují jejich obsah, rozsah i organizaci.

6. Instituce patronátů soukromých i veřejných nad kostela a farami – toto feudální ustanovení – se neruší, přebírá je stát, čímž se upevňuje právo ustanovovat kněze do funkcí.

7. Instituce zmocněnců v biskupských úřadech není zakotvena v nových zákonech a zákon z roku 1784, podle kterého byli ustaveni, je zrušen zákonem č. 218/1949 Sb. Přesto zmocněnci zůstávají.“²⁷⁶

Kněží se tímto dostali do velmi vážné situace. Měli najednou dvě autority – státní a církevní, které navíc stály proti sobě. Pro každého z nich bylo velmi těžké hledat východisko.

Po SÚC vznikala síť církevních oddělení okresních a krajských národních výborů „*v jejichž čele stáli tzv. církevní tajemníci, kteří dohlíželi na činnost církevních*

---

²⁷³ Srov. KAPLAN K., *cit. d.*, s. 88 – 89.

²⁷⁴ Tamtéž, s. 96.

²⁷⁵ Tamtéž, s. 100.

²⁷⁶ KAPLAN K., *cit. d.*, s. 101 – 102.

organizací ve svém obvodu²⁷⁷ a byli to oni, kdo v konečném důsledku řídili církve v ČSR.

Po mnoha vyjednáváních zákony vešly v platnost a již 1. listopadu téhož roku kněží dostali platy podle zákona. Biskupové byli v obtížné situaci, věděli, jaké důsledky to bude mít, jestliže kněží platy přijmou, přesto však nenařizovali, aby je kněží vraceli. Sami ordináři však o platy nepožádali nebo je nepřijali. Podle SÚC žádný katolický duchovní nevrátil plat.²⁷⁸

Přišel na řadu slib věrnosti republice – nebyla to novinka komunistického režimu, byl zakotven již v „modu vivendi“ z roku 1928.²⁷⁹ Tehdy měli slib skládat arcibiskupové, diecézní biskupové, koadjutoři cum iure successionis²⁸⁰ a armádní ordináři. Slib Československé republiky a jejímu lidově demokratickému zřízení, který byl v textu velmi pozměněn, se dotýkal už všech duchovních od kaplana po arcibiskupa.²⁸¹ Proto byli všichni duchovní předvoláváni na místní národní výbory, aby složili tento slib věrnosti republice. Josef Peč byl samozřejmě předvolán také, ze zápisu úryvků z rozhovorů s předsedou ONV, datovaných 21. ledna 1950, vyplývá jeho postoj.

„Nechci nic, co by bylo proti lidu a republice. Víte, u nás je to stíženo, že my máme vlastně dva úkoly. Sloužit Bohu a církvi a naší vlasti. Ale já věřím, že podepsání slibu není namířeno proti církvi která slouží také lidu a my chceme aby byl pokoj a spolupráce mezi lidem a já chci rovněž spolupracovat a učit je lásce a pracovitosti.“²⁸²

Pro úřady bylo velmi důležité vědět, s kým jednají, kdo je to, odkud pochází a čím je charakteristický, případně znát i nějakou jeho slabou stránku. To vše se dalo využít a také se od toho mohla odvíjet strategie jednotlivých kroků k dosažení jejich cíle.

V roce 1950 přešla povinnost vést matriky o narození, sňatcích a úmrtí občanů na státní orgány. Také byly uznávány za platné a právoplatné pouze občanské sňatky na úřadech. Následoval výnos o povinnosti souhlasu národního výboru ke konání náboženských shromáždění pod širým nebem, který církve fakticky uzavřel ve zdech kostelů. Veškeré církví vydávané tiskoviny musely být předběžně schváleny národním výborem. Bohoslovecké fakulty byly vyňaty ze svazků univerzit, byla zavřena teologická učiliště a semináře. Namísto nich byly ustanoveny dva generální semináře. Mnoho seminaristů, mladých řeholníků a kněží nastoupilo do Pomocných technických praporů (PTP).²⁸³

---

²⁷⁷ BALÍK S., HANUŠ J., cit. d., s. 29.

²⁷⁸ Srov. KAPLAN K., cit. d., s. 102 – 108.

²⁷⁹ Srov. tamtéž, s. 34.

²⁸⁰ Biskupové koadjutoři s právem nástupnictví.

²⁸¹ Srov. BALÍK S., HANUŠ J., cit. d., s. 35.

²⁸² SOKA Frýdek-Místek, fond Okresní národní výbor Frýdek-Místek (dále jen ONV Frýdek-Místek), inv. č. 472, kt. 466, Všeobecné církevní záležitosti 1950, folio 242.

²⁸³ Srov. BALÍK S., HANUŠ J., cit. d., s. 39 – 40.

Osoba pátera Josefa Peče z pohledu úřadů

Jak vnímaly úřady osobu Josefa Peče, je možné vysledovat ze záznamů o něm vedených. V krátkém nedatovaném posudku, zřejmě jednom z prvních na kněze Josefa Peče, o něm okresní církevní tajemník říká: „*Je dobrým kazatelem a je oblíben mezi mládeží. Staví se do řad mladých duchovních s pokrokovým názorem. Nedal doposud odpor proti lid. dem. zřízení.*“²⁸⁴

Na konci roku 1949 o něm církevní referát Okresního národního výboru tvrdí:

*„Je oblíben od občanů střední vrstvy, stýká se s lidmi a rád si pohovoří, vyučuje na škole a u školních dětí je oblíben. Kněžství se věnuje oddaně, o politiku nejeví zájem. Je velice ovlivněn sousedním farářem Urbanem. Pastýřský list četl. Proti dělnické třídě není zaujatý, podepsal zdravici Stalinovi s poznámkou, že to pro něj může vždy udělati, že si to zaslouží a dal na ni také razítko farnosti. Kdyby neměl styk s farářem Urbanem, dal by se jistě na dobrou cestu. Platový zákon přijal kladně.“*²⁸⁵

Další posudek – bez razítka a podpisu – z osobní složky, kterou vedli úředníci KCT na KNV Ostrava, je sepsán v souvislosti s předávkou blíže nespecifikované hotovosti v Olomouci 31. března 1950:

*„Rád se stýká se svými farníky, dobře si s nimi rozumí a poradí i pomůže, kde je toho třeba. Hodně si všímá dětí a hledí je vésti podle programu naší vlády. Nechal si vysvětlit hlavní zásady Pionýrských kroužků a byl s nimi nadšen. Obdivuje tempo a pružnost naší vlády při vydávání zákonů a jich uskutečňování v praxi. /Je ho třeba izolovat od faráře Urbana z Rychaltic, kterého se zřejmě bojí a který má na něho veliký vliv./“*²⁸⁶

Úřadům tehdy duchovní správce hukvaldské expositury zřejmě příliš nepřekážel, dostal státní souhlas a kromě své farnosti byl po zatčení P. Stanislava Dubiny s platností od 9. června 1950 ustanoven exkurendo provisorem ve farnosti Kozlovice.²⁸⁷ „*Spravoval kozlovskou farnost devět měsíců do nastoupení p. Vladimíra Tichého, katechety ve Val. Meziříčí.*“²⁸⁸

Akce Velehrad, jedna z tzv. národních poutí „*na místech spojených s cyrilometodějskou tradicí – Velehradě, Sázavě a Děvíně,*“²⁸⁹ se měla stát manifestací „*pokrokových katolíků*“ a také režimu a nebyla samozřejmě přijímána bez rozpaků. Režim se podílel ve velké míře na její organizaci a také si od ní hodně sliboval.

²⁸⁴ ZAO, fond. Sm KNV Ostrava, Osobní složka Josefa Peče, Krátký nedatovaný posudek.

²⁸⁵ Tamtéž, posudek ze dne 16. prosince 1949, Místek.

²⁸⁶ Tamtéž, krátká zpráva ze dne 31. 3. 1950, Olomouc.

²⁸⁷ Srov. ZAO, Sm KNV, Osobní složka Josefa Peče. Oznámení Arcibiskupské konzistoře o ustanovení Josefa Peče exkurendo provisorem v Kozlovicích KNV v Ostravě, č. 4689, ze dne 15. června 1950, v Olomouci.

²⁸⁸ Kronika farnosti Hukvaldy, s. 60.

²⁸⁹ BALÍK S., HANUŠ J., *cit. d.*, s. 129.

Poutní místo Velehrad bylo pro mnoho věřících významným centrem duchovního dědictví českého národa, a proto se jevilo uspořádání této poutě jako velmi žádoucí. Agitace byla mohutná.²⁹⁰ Z hlášení církevního oddělení ONV v Místku pro SÚC však vyplývá, že:

„Ve Sklenově – Hukvaldech, v Rychalticích, Pačlavicích, Dobré u Frýdku a ve Skalici bylo zjištěno, že místní duchovní jmenovaných obcí provádějí tajné protiakce Velehradu, což se projevilo navenek při hovorech s věřícími poznámkami, že tuto akci provádějí komunisté a proto tam věřící nemají co dělat. V Rychalticích byly dokonce zjištěny výroky, že každý věřící řím. kat. církve, který se zúčastní národní pouti na Velehradě bude považován za odpadlíka a nebude pohřben.“²⁹¹

Další zmínky o Josefu Pečovi jsou z konce roku 1950 v zápisu pracovní porady všech duchovních v okrese u příležitosti předání tiskopisů „Rozpočet na správní rok 1951“²⁹² Té se zúčastnil a také byl jako člen pozván na pracovní schůzku poradního sboru římskokatolických duchovních okresu Frýdek-Místek, která se konala v sobotu 4. listopadu 1950 v kanceláři předsedy ONV. Šlo o schůzku, ve které se zástupce církevního tajemníka ONV soudruh Štěpánek snažil vysvětlit přítomným kněžím význam tohoto orgánu. Exposita Peč se vyjadřuje: „Bylo by nejlépe pozvat vyšší církevní hodnostáře jako například děkany, aby si oni určili do poradního sboru kněze, které chtějí.“²⁹³ V podobném duchu se vyjádřili i ostatní kněží. P. Wenzel z Janovic navíc připomněl,

„že dříve se scházely tak zvané děkanské konference, které ale na základě zákazu práva shromažďovacího přestaly existovat a teď ten poradní sbor jest vlastně takovou náhradou.“²⁹⁴

Kněží navrhli svolat celookresní konferenci duchovních, na které by sami duchovní zvolili členy pro poradní sbor. Obávali se, aby je snad ostatní kněží nepovažovali za nějaké jejich nadřízené.²⁹⁵

Přesto církevní tajemník 23. listopadu 1950 posílá na KNV jmenný seznam kněží, kteří byli shledáni jako vhodní kandidáti pro pozvání na krajskou konferenci duchovních. Jsou to kněží Tvarůžek z Chlebovic, Wenzel z Janovic, Peč z Hukvald, Filip z Palkovic, Martínek z Fryčovic a Kalník z Frýdku.

Na schůzce okresní církevní pětky, konané 11. prosince 1950 v kanceláři předsedy ONV v Místku, bylo na programu jedenáct bodů. V těch bodech, ve kterých se řešil ohlas mezi duchovními a věřícími lidmi na procesy s devíti příslušníky vysoké církevní hierarchie, po debatě soudruzi uznali, že bylo

---

²⁹⁰ Srov. tamtéž, s. 129

²⁹¹ SOkA Frýdek-Místek, ONV F-M, inv. č. 472, kt. 466, Všeobecné církevní záležitosti 1950, folio 145.

²⁹² Tamtéž, folio 82.

²⁹³ Tamtéž, folio 49.

²⁹⁴ SOkA Frýdek-Místek, ONV F-M, inv. č. 472, kt. 466, Všeobecné církevní záležitosti 1950, folio 49.

²⁹⁵ Srov. tamtéž.

postupováno mírně. „*Toto mínění zaujímají všichni členové církevní pětky a názor s. Mamulové je alespoň ze čtyři pověsit.*“²⁹⁶ Soudruzi probrali otázky vyvlastněných klášterů, otázku faráře z Bukovan a Bruzovic, prověřování činnosti bohoslovců, faráře Martínka z Fryčovic, lyží uskladněných v bývalém salesiánském ústavu v Hodoňovicích, rokovali také o hospodářském referentovi pro všechny farnosti v okrese, o sbírce, kterou chtěl provést dělník železáren, aby mohl dát sloužit děkovnou mši za dělníky podniku, o dvou nejreakčnějších řeholnicích z nemocnice, projednávali i aktivity Josefa Peče nahlášené OCT v Novém Jičíně, že „*založil v Hájoově eucharistický kroužek, ve kterém sdružil veškerou mládež a tím znemožnil činnost tamější skupiny ČSM.*“²⁹⁷ Jeho činnost měla být prověřena orgány STB. Odpověď na sebe nedala dlouho čekat. Rychaltické oddělení SNB vypracovalo odpověď „*na rozkaz 353 taj. ze dne 12. 12. 1950.*“²⁹⁸ Píše se zde:

*„Má záporný postoj k lid. dem. zřízení. Nesouhlasí s katolickou akcí a rovněž četl pastýřský list. Pro mírnou povahu je u věřících oblíben. Týž je členem svazu přátel SSSR. Jinak se neprojevuje.“*²⁹⁹

Josef Peč v zápise z pracovní schůzky poradního sboru římskokatolických duchovních, konané 21. prosince 1950, už dále nefiguruje.³⁰⁰ Dva dny před koncem roku vydává ONV v Místku situační správu okresu a zdá se jim, že je vše v pořádku a podle plánu.³⁰¹

V únoru 1951 onemocněl „*P. A. Urban, farář v Rychalticích, velmi vážně (jaterní nemoc, plíce, a srdeční choroba) a léčil se v nemocnici ve Frýdku, v Ostravě a v Bohumíně. Nemoc trvala 8 měsíců*“³⁰² a hukvaldský eposita převzal některé z jeho povinností, jistě víme, že za něj učil náboženství v Rychalticích.³⁰³ Josef Peč měl také nalomené zdraví a vypětí zřejmě vedlo i jeho do lékařské ústavní péče, ze které se vrátil do svého úřadu 25. října 1951³⁰⁴. Z dotazníku pro úřady vyplývá, že P. Josef byl nemocen na „*žlučnickové kaménky, špatnou činnost jater, chron. kathar hlasivok.*“³⁰⁵ Bylo samozřejmostí, že tuto informaci si církevní tajemníci předávali.

V březnu roku 1952 vypracovalo církevní oddělení přehled charakteristik Josefa Peče zasazených do širšího rámce. Jsou zde zachyceny základní informace o jeho osobě: nacionálie, sociální původ, osobní a politický charakter, hospodyně,

---

²⁹⁶ Tamtéž, folio 17.

²⁹⁷ Tamtéž.

²⁹⁸ Tamtéž, folio 65.

²⁹⁹ Tamtéž.

³⁰⁰ Srov. tamtéž, folio 31.

³⁰¹ Srov. tamtéž, folio 32.

³⁰² Pamětní kniha farnosti Hukvaldy, s. 60.

³⁰³ Srov. SOKA Frýdek-Místek, ONV F-M, inv. č. 500, kt. 473, Vyučování náboženství na školách, 1948 – 1952, folio 557.

³⁰⁴ Srov. ZAO, fond Sm KNV, Osobní složka Josefa Peče, Oznámení Arcibiskupské konzistoře o nastoupení služby po ukončení ústavní léčby, č. 5326, ze dne 31. října 1951, Olomouc.

³⁰⁵ ZAO, fond Sm KNV, Osobní složka Josefa Peče, Dotazník. s. 1.

velikost, politické rozvrstvení a religiozita obvodu. Soudruzi považovali P. Josefa za:

„Sebevědomého uhlazeného vystupování, potrpí si obzvláště na úpravu svého zevnějšku, pxxx ješitný, při jednání neupřímný, je nemocný na žlučník, u dětí je oblíben a má na ně vliv. Kněžské povinnosti vykonává poctivě. Je středem pozornosti žen pro svůj příjemný zevnějšek [...] Politicky činný není vlivem reakčního sousedního faráře Urbana z Rychaltic - odmítl jet na jxxx sjezd duchovenstva xx přesto, že účast přislíbil. Veřejného života se nezúčastňuje.“³⁰⁶

Krátce po uspořádání tohoto přehledu dostává P. Josef k vyplnění v té době už obvyklý kádrový dotazník. Jde o rozsáhlejší čtyřstránkový formulář. Úředníky zajímalo vše – od osobních nacionálií přes doložení činnosti během okupace i po ní, znalosti jazyků, nemoci, vojenská služba, jména a data rodičů, jejich politická angažovanost a totéž u sourozenců, zda-li byl vězněn, či má nějakou veřejnou funkci či členství v celonárodních organizacích, vzdělání a podobně.

Sousední farář P. Alois Urban byl na konci léta 8. září 1952 zatčen a odvezen na STB do Ostravy. Právě z této doby pochází další posudek, který úředníci zaznamenali a přidali do osobní složky Josefa Peče.

„P e č Josef, exposita Hukvaldy

okres Místek,

Je to kněz domýšlivého a ješitného chování. U věřících má oblibu. Taktéž je velmi oblíben u školní mládeže. Na církevní hierarchii a na papeže nedá dopustit. O politické a hospodářské věci v obci zdá se, že nejvíce zájem. Po Urbanově zajištění sám ze své iniciativy se staral o duchovní správu a vyučování náboženství na škole v Rychalticích. Takže po nastoupení provisorů Dohnalů byl s nimi v úzkém spojení a brzi ve velmi přátelském poměru. Na besedy dochází, málo však diskutuje. Diskusní příspěvky má jen hospodářského rázu. Nerád se vyjadřuje o dnešním politickém dění takovéto diskusi se taktický vyhne a svede řeč na docela všední věci. Svě duchovní úkony plní skoro až fanaticky. O ženy a světské radovánky nejvíce zájem, ženy pro jeho uhlazenost a hezký zevnějšek jsou však za ním poblazněny.“³⁰⁷

Spolková činnost

Spolková činnost na území hukvaldské expositury byla v předválečném období velmi živá. V obci Hukvaldy bylo šest spolků a na území obce Sklenov další dva.

Zákaz některých pro tehdejší režim nevyhovujících spolků po roce 1939 představoval citelný zásah do kontinuity spolkového života. Okupace na čas spolkovou činnost ochromila, některé české spolky byly postupně zakázány. Jako první to byla Tělocvičná jednota „Sokol“ v říjnu 1941. Necelý rok na to v říjnu 1942 došlo i na Jednotu Čsl. Orla. Režimu nepohodlný Čtenářsko-pěvecký spolek byl zakázán začátkem října roku 1944.

³⁰⁶ ZAO, fond Sm KNV, Osobní složka Josefa Peče, Posudek z března 1952.

³⁰⁷ ZAO, fond Sm KNV, Osobní složka Josefa Peče, Posudek.

Touha po spolkovém životě vedla po válce k obnovení většiny spolků a také přibýly nové. Mezi nejvýznamnější patřil Čtenářsko-pěvecký spolek, Tělocvičná jednota „Sokol“, Farní charita „Ludmila“, mezi nové patřily spolek ROH – Sbor zaměstnanců v zemědělství a lesnictví, místní skupina, založený v roce 1948, a Jednota kovoprůmyslového dělnictva, odbočka Hukvaldy, se sídlem v Praze. V obci Sklenov provozovaly činnost spolky dva: Dělnická tělocvičná jednota a Sbor dobrovolných hasičů v Hukvaldech – Sklenově.

Technicko-hospodářská činnost

Na jaře roku 1949 začaly opravy hradní kaple sv. Ondřeje. Nové vnější omítky, nová eternitová střecha, nové okapy a plechová krytina nad sakristií, vnitřní výmalba, oprava a pozlacení obrazů, obou oltářů a kazatelny – to vše přišlo na 150 tisíc Kčs, které byly zaplacený z darů farníků a přispěli také věřící z Rychaltic a Kozlovic.³⁰⁸ Jeden příběh, jak se Pán Bůh staral o peníze na opravy, vyprávěla paní Fabrigarová.

„Tenkrat mu chybělo na zaplacení 10 tis. Přišel tam taky starý pantata z Měrkovic a pravil mu „Pane farař, ja vam tu necham deset tisíc, a kdybych potřeboval, ja bych se na vas zas obratil, děcka by se o to doma pohadaly, a ja už brzo umřu“. Tak mu to tam nechal, tak to měl ty peníze. A ten pantata za čtrnáct dni zemřel.“³⁰⁹

V roce 1950 měl exposita poměrně dost práce s duchovní správou své hukvaldské farnosti a k tomu také kozlovické a zajistit rozšířenou duchovní správu mu dalo hodně práce. Byl totiž zatčen, uvězněn a odsouzen P. Stanislav Dubina „velmi horlivý duchovní správce“³¹⁰

Páter Josef však i tak nezhálel, v dubnu 1951 je dokončena oprava dřevěných soch andělů z hradní kaple. Toto „staré umělecké dílo bylo velmi porušeno zubem času. Dřevo provrtáno červy, ruce a nohy uraženy a ostatní popsáno a poškrabáno od turistů.“³¹¹ Po opravě bylo umístěno zpět do hradní kaple.

Posledními počiny Josefa Peče v hukvaldské exposituře bylo pořízení nových postních pláten, neboť „hodnota obrazů nezasluhuje, aby byly opraveny,“³¹² jak se vyjádřili odborníci z Chrámového družstva v Pelhřimově. Byla proto namalována dvě plátna: na hlavní oltář s Golgotou a na boční Kristus v Getsemanech.³¹³ Téhož roku byl pořízen nový sváteční fialový ornát a sestřičky v Opavě namalovaly antependium k hlavnímu oltáři.

³⁰⁸ Srov. Kronika farnosti Hukvaldy, s. 59.

³⁰⁹ Rozhovor s paní Annou ČAJÁNKOVOU a Ludmilou FABRIGAROVOU, Ostrava 17. listopadu 2014.

³¹⁰ Kronika farnosti Hukvaldy, s. 60.

³¹¹ Tamtéž, s. 61.

³¹² Tamtéž.

³¹³ Tamtéž.

Pastorační a svátostná činnost

Lidé na něj vzpomínají jako na hodného a příjemného člověka. „*Takový kulaťoučký, to on byl. Byl veselý a strašně rád se smál, ten smích slyším do dneška.*“³¹⁴ Paní, která tenkrát chodívala do náboženství, vzpomíná: „*byl hodný, milý všecho, ale na děti v náboženství byl přísný.*“³¹⁵

Josef Peč byl dobrým kazatelem, lidé si jej pochvalovali a měli ho velmi rádi. Byl zbožný a sloužil mši svatou s velkou usebraností a dokázal povzbuzovat lidi svým elánem, nadšením a radostí. Často k nim chodíval na návštěvy, krátce pohovořil a zase pokračoval v cestě. Navštěvoval také nemocné a povzbuzoval je. „*Jednou k moji stařence přišel, a pravila mu: ‚Kdybych já už radši umřela,‘ ona byla slepa už, a on ji pravil, ‚Ale stařenko a kdo by se tu modlil!‘*“³¹⁶, vzpomíná paní Fabrigarová. Chodil jenom tam, kam si ho zavolali, tehdy to tak to bylo zvykem.³¹⁷

Věnoval se svým kněžským povinnostem naplno, se vším co k tomu patří. Sloužil mše svaté, učil náboženství, také připravoval na první svaté přijímání, svatby a jak už bylo řečeno zaopatřoval.

Měl i smysl pro humor jak dokazuje jedna poznámka, kterou řekl po svatbě, na kterou připravoval snoubence. Paní Dohnalová vzpomíná „*On ještě se smál a říkal, protože, asi protože jsem byla štíhlá nebo já nevím proč, říkal ‚No, ja už jsem zvyklý, že nesezdávám dva, ale tři obyčejně.‘ Takový veselý člověk to byl.*“³¹⁸

Také zavedl pouť Maxmiliánskou³¹⁹ v zámecké kapli, Dokonce „*i nějací trhovníci tam došli,*“³²⁰ ale to se mu povedlo jenom jednou. „*Neudrželo se to,*“ protože je brzy na to svatoondřejská³²¹ pouťna hradě, „*tak toho bylo jaksi moc.*“³²²

Svatoondřejská pouť – to bývala veliká sláva. Přicházeli lidé ze širokého okolí a slavili. Ať byl sníh nebo ne, vždy byla kaple plná, dechovka hrála a Josef Peč dirigoval.³²³ Prodávalo se tam tak také tradiční pouťové pečivo zvané „*matičky,*“ které děti dostávaly k „*mikulášovi*“, nebo i na vánoce.³²⁴

Podobně o tom čteme i v prvním záznamu po únoru 1948. Bylo to 21. července roku 1949, kdy se dozvídáme o odpolední slavné mši svaté, sloužené v hradní kapli sv. Ondřeje u příležitosti „*poděkování Pánu Bohu za pomoc a požehnání při opravách a za dobrodince.*“³²⁵ Byla to velká sláva a bylo přítomno mnoho kněží.

---

³¹⁴ Rozhovor s paní Annou ČAJÁNKOVOU a Ludmilou FABRIGAROVOU, Ostrava 17. listopadu 2014.

³¹⁵ Tamtéž.

³¹⁶ Tamtéž.

³¹⁷ Srov. tamtéž.

³¹⁸ Rozhovor s paní Dohnalovou a panem Dohnalem ml., Hukvaldy-Sklenov 24. února 2016.

³¹⁹ Svatý Maxmilián, biskup má v církevním kalendáři připomínku 12. října.

³²⁰ Rozhovor s paní Annou ČAJÁNKOVOU a Ludmilou FABRIGAROVOU, Ostrava 17. listopadu 2014.

³²¹ Svatý Ondřej, apoštol a mučedník je v církvi připomínán 30. listopadu.

³²² Rozhovor s paní Annou ČAJÁNKOVOU a Ludmilou FABRIGAROVOU, Ostrava 17. listopadu 2014.

³²³ Srov. tamtéž.

³²⁴ Srov. tamtéž.

³²⁵ Kronika farnosti Hukvaldy, s. 59.

„Kázal P. Karel Krajíček, farář z Příbora, slavnou mši sv. sloužil pan kanovník z Frenštátu Medard Horák za asistence P. Josefa Strakoše, rodáka z Hukvald, faráře v Trnavě na Zlínsku a P. Otakara Tomáše, kaplana z Frenštátu p/R. Kozlovský pan farář Stanislav Dubina připutoval k této slavnosti se svými farníky z Měrkovic, kde toho dne slavili dožínky.“³²⁶

Byla to krásná slavnost, zakončená zpěvy Te Deum, hymnou svatováclavskou i státní a potom ještě zazněly lidové písně a několik pochodů a lidé se rozcházelí do svých domovů nebo na prohlídku hradu.

Od 9. června 1950 byl ustanoven hukvaldský exposita provisorem exkurendo v Kozlovicích. Nebyl na to úplně sám, dvakrát týdně do Kozlovic dojížděl emerita z Frenštátu P. Antonín Mocek a ranní nedělní bohoslužbu míval P. Vincenc Boháč. Náboženství bylo svěřeno katechetce z Veřovic. Velmi nesnadné bylo sehnat kněze pro zpovídání před prvním pátkem, *„ale vždycky se Pán Bůh postaral, aby obě farnosti, Hukvaldy i Kozlovice byly duchovně zabezpečeny.“³²⁷*

Počátkem roku 1951 onemocněl rychaltický farář P. Alois Urban a tak P. Josefovi začala starost o rychaltickou farnost. Po zatčení P. Urbana 8. září 1952 *„sám se ze své iniciativy staral o duchovní správu a vyučování náboženství na škole v Rychalticích.“³²⁸* Později byl P. Josef ustanoven provizorem v Rychalticích úředně, ale jenom do konce října, kdy nastoupil na místo P. Urbana *„P. Bohuslav Dohnal, farář v Bernarticích u Javorníka,“³²⁹* kterého tam přeložili.

Charitativní činnost

Farní charita „Ludmila“ v Hukvaldech byla ustanovena v roce 1927 P. Františkem Jemelkou. Jako hlavní náplň činnosti Farní charity je uváděno:

„Farní charita je sdružení farních charitativních pracovníků, korporací a dobrovolníků, kteří se zavázali: Pěstovati ducha křesťanské lásky, pečovati o tělesné, duševní a mravní blaho potřebných, hlavně mládeže.“³³⁰

To vše bylo hrazeno z výnosů

„sbírek kostelních pokladniček v kostelích a kaplích a na hřbitovech, výnosu sbírek ve farnosti, dary a odkazy, členskými příspěvky, výnosu vlastních podniků.“³³¹

Farní charita „Ludmila“ ukončila svou činnost po zásahu Ministerstva vnitra, které svým výnosem z podzimu roku 1950 nařídilo revizi spolků za cílem

---

³²⁶ Tamtéž.

³²⁷ Kronika farnosti Hukvaldy, s. 59.

³²⁸ ZAO, fond Sm KNV, Osobní složka Josefa Peče, Posudek KCT Macha, nedatováno.

³²⁹ Kronika farnosti Hukvaldy, s. 61.

³³⁰ SOKA Frýdek-Místek, fond ONV Frýdek-Místek, inv. č. 568, kt. 643, Spolkové spisy zaniklých spolků v obci, Sklenov, Farní charita Hukvaldy.

³³¹ Tamtéž.

„zjednodušit spolkové poměry likvidací spolků, které buď buržoasním charakterem nebo nesprávným ideovým podkladem svého účelu roztříšňují spolkový život a jsou brzdou na cestě k socialismu.“³³²

Vrchní strážmistr Černý ze SNB Rychaltice v hlášení pro referát pro vnitřní věci a bezpečnosti ONV Místek sděluje:

„Po prošetření oznamuji, že spolek Farní charity nevyvíjí činnost proto se nedoporučuje. Postoj předs. Josefa Peče k dnešnímu lid. dem. zřízení je záporný, rovněž míst. předs. Jindřicha Matule je postoj k dnešnímu lid. dem. zřízení, Marie Krskova ma vlašný postoj k dnešnímu lid. dem. zřízení³³³.“

Její konec má vcelku nejasné kontury, neboť z dokumentace vyplývá, že Farní charita byla likvidována Okresním národním výborem až v roce 1951 a později krátce před odchodem pátera Peče z Hukvald je doložen dokument o dobrovolném zrušení „Ludmily“.³³⁴

VÝUKA NÁBOŽENSTVÍ

Výuka náboženství na školách se dostala pod kontrolu už dříve. V roce 1952 bylo vyučování náboženství prohlášeno za nepovinné a rodiče museli osobně své děti přihlašovat u ředitele školy a před jeho očima vlastnoručně přihlášku podepsat. Byl to velmi účinný prostředek zastrašování a možnosti politicky působit na rodiče.

O tom svědčí také paní Fabrigarová, pamětnice z té doby: *„Bílek ředitel ze školy v Hukvaldech a Tuscher učitelé překabátníci, nechtěl mi dát přihlášku do náboženství pro děti.“³³⁵* Těm, kteří nepřišli nebo podali přihlášku po 8. září, nebylo dovoleno, aby jejich děti chodily do náboženství. Někde se i stávalo, že děti, které nebyly přihlášeny a do náboženství docházely, byly třídními učiteli vykázány.³³⁶

Náboženství jako nepovinný předmět se dostávalo na místa posledních hodin. Byl vydán zákaz učit náboženství první hodinu, *„kdy je dítě nejnonímavější a nejpřístupnější,³³⁷* platilo to také pro umístování náboženství doprostřed výuky. Hodiny tělocviku měly být přesunuty tak, aby byly poslední před náboženstvím.³³⁸ Také se stávalo, že bylo náboženství přesunuto do odpoledních hodin, kdy jsou

³³² SOKA Frýdek-Místek, fond ONV Frýdek-Místek, inv. č. 568, kt. 648, Spolkové spisy zaniklých spolků v obci Sklenov, Farní charita Hukvaldy, rozkaz ONV referát pro vnitřní věci a bezpečnost Místek velitelství SNB Rychaltice, ze dne 26. října 1950, Místek.

³³³ SOKA Frýdek-Místek, fond ONV Frýdek-Místek, inv. č. 568, kt. 648, Spolkové spisy zaniklých spolků v obci Sklenov, Farní charita Hukvaldy, oznámení SNB Rychaltice, č. jed. P-19-1, ze dne 28. 10. 1950, Rychaltice.

³³⁴ Tamtéž, žádost o likvidaci Farní charity v Hukvaldech, ze dne 12. dubna 1953, Hukvaldy.

³³⁵ Rozhovor s paní Annou ČAJÁNKOVOU a Ludmilou FABRIGAROVOU, Ostrava 17. listopadu 2014.

³³⁶ Srov. Kronika farnosti Hukvaldy, s. 91.

³³⁷ SOKA Frýdek-Místek. ONV Frýdek-Místek, inv. č. 500, kt. 474, Vyučování náboženství na školách 1948-1952, folio 749.

³³⁸ Srov. Tamtéž.

už žáci unaveni, nebo kdy to nebylo technicky možné. Počet vyučovacích hodin byl také omezován podle počtu přihlášených dětí – kde nedosáhl stanovené výše, byla výuka krácena pouze na jednu hodinu týdně.³³⁹

Duchovní správce Peč v roce 1949 učil náboženství v Hukvaldech na trojtřídní národní škole a čtyřtřídní střední škole, a pak ještě v Měrkovicích na jednotřídní národní škole, vzdálené asi 3 kilometry od Hukvald, dohromady 16 hodin týdně³⁴⁰. V březnu roku 1951, kdy zastupoval nemocného P. Urbana, vyučoval na obou školách v Hukvaldech a pak na Národní škole v Rychalticích a Národní škole v Hájově. Bylo to tehdy 65 hodin za měsíc. To se opakovalo i po zajištění P. Urbana v roce 1952 s tím rozdílem, že Josef Peč takto zastupoval pouze v září a říjnu, než nastoupil P. Bohuslav Dohnal.

ÚŘEDNÍ PŘELOŽENÍ

Z jakého skutečného důvodu byl exposita Josef Peč náhle ustanoven ve Staré Vsi se mi nepodařilo zjistit. Některé indicie vedou k hukvaldskému řediteli školy Bohuslavu Bílkovi a učiteli Mořici Tuscherovi. Oba byli velmi aktivní komunisté a pamětníci vzpomínají, že byli na Josefa Peče „vysazení“³⁴¹. Z druhé strany skutečnost, že P. Frait³⁴² požádal o uvolnění ze služby a on sám prý měl kořeny v Hukvaldech, mohla církevní představené přivést k myšlence jednoduché výměny. Jenže této variantě zase nenahrává skutečnost, že ustanovení hukvaldského exposity za administrátora staroveské farnosti proběhlo s předběžným souhlasem církevního tajemníka.

Z toho vyplývá, že přeložení P. Peče muselo být někdy pouze slovně dohodnuto a až později žádal generální vikář o potvrzení dodatečným písemným souhlasem. Ovšem ani to není žádným důkazem, že se to opravdu stalo na základě nějakého vnějšího nátlaku.

---

³³⁹ Srov. Římskokatolická farnost Stará Ves nad Ondřejnicí. Pamětní kniha farnosti, 1901 – 1998 (dále pouze Pamětní kniha, farnost SVnO), s. 92.

³⁴⁰ Srov. SOKA Frýdek-Místek. ONV Frýdek-Místek, inv. č. 500, kt. 474, Vyučování náboženství na školách 1948-1952, folio 25, 26, 27.

³⁴¹ Rozhovor s paní Annou ČAJÁNKOVOU a Ludmilou FABRIGAROVOU, Ostrava 17. listopadu 2014.

³⁴² Václav Frait (*21. 9. 1882 Slavičín – † 3. 12. 1954 Hukvaldy), na kněze vysvěcen 16. 7. 1905. Od 1. 1. 1930 až do 11. 6. 1953 farář ve Staré Vsi nad Ondřejnicí.

Církevní tajemník Krajského národního výboru Mach³⁴³ 7. května roku 1953 dává státní souhlas, jímž ustanovuje Peče Josefa, „*expositu v Hukvaldech na místo a d m i n i s t r á t o r a ve Staré vsi n. Ondřejnicí.*“³⁴⁴

5 STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ

Stará Ves nad Ondřejnicí je svou rozlohou poměrně velká vesnice se zámečkem a malým kostelíkem, situovaná blízko města Ostravy. Vliv městského myšlení tu je velmi patrný. Básník Petr Bezruč zapsal své vyznání do obecní kroniky:

Samé olše, samá luka,
samý rybník, samý luh:
jistě dobrotivá ruka
stvořila ten kraj – tož Bůh.³⁴⁵

OBEC STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ

Ve farní kronice se o Staré Vsi nad Ondřejnicí dovídáme:

*„Stará Ves, ‚Alterdorff‘, vesnice asi 10 minut od Brušperka vzdálená, rozkládá se po obou březích říčky Ondřejnice a jest asi ¾ hodiny dlouhá. Poloha k obchodu je velmi výhodná, jelikož hlučnou obchodní silnicí jest s N. Jičínem a M. Ostravou spojena, kdežto jiná silnice vesnici s Brušperkem, s Místkem a Frýdkem z jedné i s Hukvaldy a Frenštátem ze strany druhé spojuje.“*³⁴⁶

První písemnou zmínku o vesnici máme z roku 1483, ve kterém započala dlouhotrvající pře staroveských s vrchností o právo odúmrti – nabývání majetku hmotného i nehmotného po zesnulých, kteří neměli přímé potomky. Tyto statky přecházely dříve na panstvo, které bylo povinno se starat z jejich výnosu o vdovy. Bohuš Čepel z Bělky se změnou nebyl zrovna spokojen. Spor vyřešil až soud v roce 1537. Ten výsadu vesničanům ponechal.

V roce 1530 přišli „*Syrakovští z Polska a usadili se na panství Paskovském.*“³⁴⁷ Syrakovský si vzal za ženu dceru Hanuše Petřvaldského, se kterou získal i Starou

³⁴³ Alois Mach, narozen 26. 3. 1910 Včelary u Uherského Hradiště. Původně pracoval jako pomocný dělník v zemědělství, později jako voják, četník, Pak na Ostravsku u SNB a po roce 1948 pracoval u STB. Od 1. 6. 1950 nastoupil na místo krajského církevního tajemníka při KNV Ostrava. Prokazatelně jím byl ještě v roce 1958. Srov. VAŠEK, David. *Církev československá v Ostravě v letech 1948–1956*. [netištěná bakalářská práce], Brno, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Historický ústav 2010. s. 24.

³⁴⁴ ZAO, fond Sm KNV, Osobní složka Josefa Peče, Udělení státního souhlasu I/3-292.1-ŘK-1954/4 ze dne 7. 5. 1953, Ostrava.

³⁴⁵ Stará Ves nad Ondřejnicí. c 2008, aktualizace 6. dubna 2016 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.staraves.cz>.

³⁴⁶ Pamětní kniha, farnost SVnO, s. 1.

³⁴⁷ Tamtéž, s. 4.

Ves a Proskovice. Ty měli Syrakovští v državě do Bílé Hory. Ctibor Syrakovský nechal postavit čtyřkřídlý arkádový zámek, byl velmi štedrým pánem jak k poddaným, tak „i ke kostelu vesnickému, kterýž vystavěl.“³⁴⁸ Jeho syn Jan Syrakovský však horlil pro vše nekatolické a ztrpčoval život farářům. Nakonec se zúčastnil i českého povstání „a bojoval osobně v bitvě na Bílé Hoře 8. listopadu 1620, následkem čehož Starou Ves ztratil.“³⁴⁹ Zůstal mu pouze Paskov, který mu kardinál Ditrichštejn „z milosti ponechal.“

Stará Ves přešla v biskupské léno a obdržel je Hanuš Podstatský z Prusinovic, který podle pramenů nebyl zrovna dobrým pánem a měl časté rozepře s poddanými.

Za švédských válek se v obci také nežilo zrovna dobře, ale vesničané se zachraňovali ukrytím v okolních lesích. Zámek, kostel a vesnice byly vydrancovány.

Švédové se usadili v pevnosti a drancovali okolí. Když museli táhnout proti Dánům, opustili tvrz a zanechali zde pouze malou posádku, kterou rozlícení vesničané přemohli a zahnali do sklepa, kde Švédové „do jednoho pobiti byli“³⁵⁰. Tento sklep byl nazván „sklepem Švédů.“

V roce 1792 je ve Staré Vsi evidováno 147 domů a 1054 obyvatel. Vesničané se živili zemědělstvím, chovem dobytka a také řemeslem, později i jako dělníci ve Vítkovicích a v Moravské Ostravě. Také zde stála škola.³⁵¹

Začátkem 19. století robotovali sedláci vrchnosti tři dny v týdnu. Politicky patřila Stará Ves pod Ostravu, od 1. září 1868 přešla pod hejtmanství Místecké, ale daně odváděla do Ostravy. V roce 1851 se vesničané postavili proti placení desátků a až exekuce vše dala do „obvyklých pořádků.“³⁵²

Farní kostel zasvěcený sv. Janu Křtiteli byl vystavěn na místě staršího kostelíka v letech 1587 – 1589

„tehdejší držitelem statku staroveského Ctiborem Syrakovským z Pěrkova, kterýž také i se svou manželkou Aleziou z Vičkova v něm pohřben jest. Posvěcen byl 28. dubna 1591 olomouckým biskupem Stanislavem Pavlovským. Syn Jan Syrakovský vypudil faráře, uchvátil veškerý majetek, fara byla zrušena. Farnost byla spravována z Petřvaldu. Po změně držitele statků došlo k částečnému narovnání, ale především byla zrušena fara v Petřvaldě a byly tyto farnosti spojeny, ovšem Proskovice připadly ke Staré Bělé.“³⁵³

Kostel stojí uprostřed zrušeného hřbitova, má střechu pokrytou pálenými taškami, je

---

³⁴⁸ Tamtéž, s. 5.

³⁴⁹ Tamtéž, s. 6.

³⁵⁰ Pamětní kniha, farnost SVnO, s. 6.

³⁵¹ Srov. tamtéž, s. 1.

³⁵² Tamtéž, s. 7.

³⁵³ Tamtéž, s. 7.

„13 sáhů 5' dlouhý, 5 sáhů 5' široký a čítá 3 oltáře. Na hlavním oltáři jest obraz sv. Jana Křtitele, malován jest 1786 od Jiřího Frenka. vedlejší dva oltáře mají obrazy: pravý obraz sv. Anny s Marií a Jáchymem, levý Panny Marie s Ježíškem.“³⁵⁴

Pod presbytářem je dnes už prázdná hrobka Syrakovských.

Přifařené osady jsou Malá a Velká Košatka. Velká Košatka „leží asi ½ hodiny od Staré Vsi k západu na Lubině. Vesnice ta je stará, neboť již v r. 1492 jmenuje se Jan Petřvaldský v listině krále Vladislava pána na Košatce.“³⁵⁵ Roku 1784 jsou dva domy s č. 1. a 2. z Velké Košatky přifařeny k Petřvaldu a v roce 1792 je evidováno 27 domků a 156 obyvatel.³⁵⁶ Malá Košatka je prakticky spojena s Velkou. „Osada ta není příliš stará.“³⁵⁷ V roce 1790 v ní bylo 29 domů a 155 obyvatel.

FARNOST STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ

Předchůdcem administrátora Josefa Peče v duchovní správě farnosti Stará Ves nad Ondřejnicí byl P. Václav Frait. Od 1. ledna 1953 se hlásil do penze. P. Frait zde působil od 1. ledna 1930 až do 11. června roku 1953, kdy se nastěhoval na hukvaldskou exposituru, kam odešel na odpočinek.

Od 1. dubna 1953 byl dosavadní hukvaldský exposita Peč úředně přeložen do farnosti Stará Ves nad Ondřejnicí. Ovšem reálně se na faru do Staré Vsi nastěhoval právě až 11. června³⁵⁸ téhož roku. Zapříčinila to zdlouhavá likvidace hospodářství odcházejícím duchovním správcem, který stále bydlel na faře.³⁵⁹

Spolu s Josefem se přistěhovala do Staré Vsi i jeho hospodyně Anežka Toralová, která mu byla věrnou služebnicí až do jeho smrti.

POLITICKÁ SITUACE

V době, kdy přichází Josef Peč do Staré Vsi, se dostala církev v ČSR do situace, kdy byla

„zmrzačená a ochrnutá, totálně podřízena státní moci a vystavena svévoli jejích orgánů, zbavena hospodářské základny, školství, tisku, řádů a silně omezena ve výkonu náboženských obřadů. Její duchovní byli perzekuováni, internováni a vězněni, počet kněží silně klesl.“³⁶⁰

---

³⁵⁴ Tamtéž, s. 2.

³⁵⁵ Tamtéž, s. 12.

³⁵⁶ Srov. tamtéž, s. 13.

³⁵⁷ Pamětní kniha, farnost SVnO, s. 13

³⁵⁸ Srov. ZAO, fond Sm KNV Ostrava, Osobní složka Josefa Peče, Oznámení KNV Ostrava církevnímu oddělení o přestěhování z Hukvald do Staré Vsi n. Ondř., ze dne 14. června 1953, Stará Ves nad Ondřejnicí.

³⁵⁹ Srov. tamtéž.

³⁶⁰ KAPLAN K., *cit. d.*, s. 163.

Komunisté byli přesvědčeni, že jim už ze strany církve nehrozí žádné riziko, že jim „ty náboženské přežitky“ nebudou stát v cestě při budování materialistické společnosti. Avšak krize v letech 1953 – 1956 „postihla všechny hlavní oblasti společenské činnosti.“³⁶¹ Různá opatření, která užívalo komunistické vedení, se držela základních ideových principů, pouze byla uplatňována ve vybraných situacích různě. V církevní politice tomu bylo také tak. V polovině roku 1952 byla schválena linie, která měla tři východiska:

„1. mocenskopolitický akcent církevní otázky zanikl. 2. nelze ani do budoucna počítat se získáním většiny duchovních pro aktivní spolupráci s režimem, 3. je nutné zesílit zápas o věřící, zejména v oblastech se silnou religiozitou obyvatel.“³⁶²

I když se komunistická strana na podzim 1953 rozhodla kriticky se podívat i na přístupy v církevní politice a přikázala napravit některé „přešlapy“, kterých se dopouštěli nižší funkcionáři, aby „při provádění církevní politiky byla přísně dodržována ústava a státní zákony, zejména náboženská svoboda a rovnoprávnost církví.“³⁶³ Prakticky se toho v přístupu mnoho nezměnilo. Pouze byl zmírněn zákaz o konání církevních slavností pod širým nebem, bylo zakázáno bezdůvodně přesouvat bohoslužby na večerní hodiny, zrušeny PTP sbory a zmírněna měřítka pro zařazení do skupiny „náboženští fanatici.“³⁶⁴

Tlak přešel naplno do zápasu o věřící. Komunisté podporovali ty kněze, kteří byli s nimi, anebo i ty, kteří alespoň nebyli proti a nebránili v „socialistickém rozvoji společnosti“. Marxismus-leninismus byl prohlášen za státní ideologii a začal se protlačovat formou osvětové činnosti, propagací ve školách, u armády, mezi lidem.

Církev byla označována jako tmářská a nevědecká a její světonázor jako škodlivý. Soudruzi také změnil dosavadní praxi, značně tolerující členům KSČ „chození do kostela“, a rozhodli, že účast na náboženských obřadech je neslučitelná s členstvím ve straně, která je spojena s vyznáváním marxismu, a byla uskutečněna velmi silná propaganda. Mnoho funkcionářů vystoupilo z církve a také své děti přestali posílat do náboženství.³⁶⁵ I nestraníci, kteří pracovali ve státních službách, často ze strachu své děti odhlašovali.

Další velkým problémem byla kolektivizace zemědělství, která nepostupovala tak, jak si soudruzi představovali. Sedláci, kteří se odmítali připojit, byli soustavně pod tlakem. Propaganda proti nim brojila a byli vystaveni šikaně. Z výstřižku novin „Nová vesnice“ zachovaného ve staroveské školní kronice,

---

³⁶¹ Tamtéž, s. 166.

³⁶² KAPLAN K., *cit. d.*, s. 167.

³⁶³ Tamtéž, s. 170.

³⁶⁴ Tamtéž, s. 171.

³⁶⁵ Srov. tamtéž, s. 171 – 172.

je jasné, že se vina svalovala na konkrétní zemědělce, a ti tak byli vystaveni veřejnému pranýřování.³⁶⁶

V staroveské školní kronice byly zachovány i jiné výstřižky z novin, které monitorují linii zájmu strany a smýšlení místního ředitele školy. Rozvoj vesnice je spojen jednoznačně s rozvojem JZD. Malý exkurz:

„Osvětové besedy a školy si vypracovaly vlastní plány jarní kampaně na pomoc JZD a zajištění jarních prací [...] Z diskusí vyplývá zásadní směrnice pro práci učitelů. Je třeba pracovat především politicky a přesvědčovat naše zemědělce. Dále byl prodiskutován předemájový závazek učitelů, který byl všemi zástupci velmi vřele přijat. Tento závazek jasně ukazuje, že starovesští učitelé jasně pochopili. Učitel i škola musí státi v první linii boje za novou socialistickou vesnici.“³⁶⁷

Sám ředitel Bohuslav Prudký šel příkladem, chodil na brigády, agitoval žáky pro sběr bylin a šrotu, členství v „Pionýru“ apod.³⁶⁸ Pan Ševčík vzpomíná „Dost činný byl ředitel Prudký, strašně abnormálně, byl sekera, on se zdal, že by kněze věšal.“³⁶⁹ V této politické atmosféře přichází do vesnice Josef Peč.

TECHNICKO-HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST

„Do oprav se dal za ztížených podmínek s velkou energií a mnoho uskutečnil.“³⁷⁰ Krátce předtím, než nastoupil do Staré Vsi, proběhla měnová reforma. Ta bolestně zmrzala úspory mnohých a vyvolala velkou nevoli. Poměry se změnily a bylo třeba se znovu zorientovat a přivyknout. K dispozici byly pouze „skromné finanční prostředky, avšak štedrost věřících pomáhala.“³⁷¹ V roce 1954 se podařilo znovu obnovit elektrické rozvody na faře, zavést vodovod do 1. poschodí, zařídit tam novou

---

³⁶⁶ Srov. SOkA Frýdek-Místek, fond Základní škola Stará Ves nad Ondřejnicí. Kronika měšťanské školy Stará Ves nad Ondřejnicí - 1. díl 1946 - 1954 [online]. Archivní Vademecum Zemského archivu v Opavě, c 2014, aktualizace 5. listopadu 2013 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=B5BB225CFA2911E09481D0DF9A2C4EFF&scan=204>.

³⁶⁷ SOkA Frýdek-Místek, fond Základní škola Stará Ves nad Ondřejnicí. Kronika měšťanské školy Stará Ves nad Ondřejnicí - 1. díl 1946 - 1954 [online]. Archivní Vademecum Zemského archivu v Opavě, c 2014, aktualizace 5. listopadu 2013 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=B5BB225CFA2911E09481D0DF9A2C4EFF&scan=192>.

³⁶⁸ Srov. SOkA Frýdek-Místek, fond Základní škola Stará Ves nad Ondřejnicí. Kronika měšťanské školy Stará Ves nad Ondřejnicí - 1. díl 1946 - 1954 [online]. Archivní Vademecum Zemského archivu v Opavě, c 2014, aktualizace 5. listopadu 2013 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=B5BB225CFA2911E09481D0DF9A2C4EFF&scan=199>.

³⁶⁹ Rozhovor s panem Josefem a Janou ŠEVČÍKOVÝMI, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU. Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

³⁷⁰ Pamětní kniha, farnost SVnO, s. 93.

³⁷¹ Tamtéž, s. 93.

koupelnu a splachovací záchody. Byly také provedeny nátěry všech oken a dveří na faře.³⁷²

Na jaře téhož roku bylo na zahradě vysazeno „40 mladých stromků, většinou zimních jabloní.“³⁷³ Farníci vzpomínali na P. Josefa: „Vždycky jsme ho viděli kolem fary polopracovně, v montérkách.“³⁷⁴

„Hlavní péči věnoval duch. správce kostelu. Jeho zastaralý interiér volal po opravách.“³⁷⁵ Jako první přišla na řadu Křížová cesta. V únoru roku 1954 pořídil staroveský administrátor z brušperské farnosti vyřazené obrazy, nechal udělat nové rámy a obrazy byly trochu zmenšeny.³⁷⁶ Před velikonocemi byly „postaveny nové stoly a stupně všech oltářů.“³⁷⁷ Dřevo na ně sháněl duchovní správce Peč osobně. Jezdil s vozem a dřevo nakládal u staroveských sedláků, z tohoto dřeva to pak dělal „pan Glombiček, komunista, i toho přesvědčil, šak ho za to pak od komunistu vyprali,“³⁷⁸ u místního truhláře pana Jaroslava Kubaly.³⁷⁹

Dále pak přišla na řadu věžička kostela, byla očištěna, pak velká věž dostala novou plechovou krytinu. Byly vyčištěny a naladěny varhany, nalakovány dveře.³⁸⁰ Také nechal opravit kapli na Dukli a k Petřvaldu.³⁸¹

PASTORAČNÍ A SVÁTOSTNÁ ČINNOST

Podle svědků byl Josef Peč do Staré Vsi doprovázen zástupem farníků z Hukvald,³⁸² což svědčilo o jeho oblíbenosti. Na druhou stranu, jak vzpomínala paní Irenka Lukavská, sám P. Peč říkal: „Z Hukvald mě vykopli a já jsem se kutálel, až jsem se zastavil ve Staré Vsi.“³⁸³

Po příchodu do Staré Vsi dál pokračoval v linii jak pastorační tak hospodářské. Když viděl, kolik patří k faře pozemků a kolik je tu práce na poli, jednou prohlásil: „Bud' budu farář nebo budu sedlák,“³⁸⁴ a pustil se do práce. Kronikář o něm v úvodu píše:

„Se zápalem své ušlechtilé kněžské duše dal se nový duchovní správce dp. Josef Peč hned po svém nastoupení do Staré Vsi do díla obnovy duchovní i hmotné. Úkoly měl před

³⁷² Srov. tamtéž, s. 93.

³⁷³ Tamtéž, s. 93

³⁷⁴ Rozhovor s panem Josefem a Janou ŠEVČÍKOVÝMI, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU. Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

³⁷⁵ Pamětní kniha, farnost SVnO, s. 93.

³⁷⁶ Srov. tamtéž.

³⁷⁷ Tamtéž.

³⁷⁸ Rozhovor s panem Josefem a Janou ŠEVČÍKOVÝMI, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU. Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

³⁷⁹ Srov. tamtéž.

³⁸⁰ Pamětní kniha, farnost SVnO, s. 93.

³⁸¹ Tato kaple již v současnosti neexistuje.

³⁸² Srov. Rozhovor s paní Marcela KALOUSKOVOU, Stará Ves nad Ondřejnicí 10. listopadu 2014.

³⁸³ Rozhovor s paní Annou ČAJÁNKOVOU a Ludmilou FABRIGAROVOU, Ostrava 17. listopadu 2014.

³⁸⁴ Tamtéž.

*sebou nemalé. Pro své výborné vlastnosti získal si záhy lásku farníků, zvláště dětí a mládeže. S jeho příchodem jakoby farnost prožívala jaro své obnovy.*³⁸⁵

Ze školních let na něj vzpomíná i paní Hložanková, že měl jiný přístup, dával jim obrázky a byl milý³⁸⁶, paní Kalousková dodává, že jim dokonce dával ve škole bonbóny, z čeho byla velmi překvapená.³⁸⁷ Také cvičival s dětmi koledy na Vánoce.

Prohluboval zbožnost k Panně Marii, děvčatům ve škole říkával, ať si nosí růženec.³⁸⁸ Pořídil také sošku „*milostného Božského Jezulátka*“,³⁸⁹ zaváděl pobožnost prvních pátků a také večerní mše svaté kvůli pracovním nedělím.³⁹⁰ Jinak se dále věnoval svým povinnostem, učil náboženství, připravoval na svátosti, křtil a pohřbíval.

Josef Peč byl velmi zbožný. Měl lidový přístup, který otvíral dveře i tam, kde dlouhá léta byly zavřeny. „*Un byl k lidom.*“³⁹¹ Paní Jindřiška Duhanová dosvědčuje, že byl první, kterého znala, kdo začal dělat pastorační práci mezi lidmi, chodil a navštěvoval je. „*Kostel se stále víc plnil, počet přijímání roste.*“³⁹² Jeho kázání lidé poslouchali pozorně, když kázal, bylo v kostele ticho, „*tam byl klid, kdyby špendlík spadl, byl by slyšet, že.*“³⁹³

Začali chodit i ateisté nebo ti, kteří nadávali na církev.³⁹⁴ Pan Josef Ševčík vzpomíná:

*„A ja ešte pamatuju, to buděť pamatovat[...]jak byl stary most tu při Kovařu [...] a tam vedle toho mosta byval kdysi Hynček a tam mu říkali Aleta, Alexei Hynček[...] a ten nadaoval na všecho, a měli svatbu v kostele, to sem byl klukem, nadaoval na kněze, na všecho a ten pater Peč tam přišel k němu a všecho, a on jich oddal na stare roky je oddal. Přesvědčil je na stare roky. Udělal tu veliký zlom, to se tady tym našim nic nelíbilo.“*³⁹⁵

V kostele přibývalo lidí, a na velikonoce v letech, kdy byl Josef ve Staré Vsi duchovním správcem, stávalo, že byl průvod na Vzkříšení opravdu velkolepý.

„Na vzkříšení byl průvod strašně moc lidí tam bylo, a, vzkříšení bylo v pět hodin, tam jsem měl na to nove šaty jako kluk, a byl průvod z kostela, zasloužili sedláci nesli baldachýn šest to neslo[...]šest ministrantu se zvonkami, nesla se jako velebná svátost,

³⁸⁵ Pamětní kniha farnosti SVnO, s. 93.

³⁸⁶ Srov. Rozhovor s panem Josefem a Janou ŠEVČÍKOVÝMI, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU. Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

³⁸⁷ Srov. Rozhovor s paní Marcelou KALOUSKOVOU, Stará Ves nad Ondřejnicí 10. listopadu 2014.

³⁸⁸ Srov. Rozhovor s panem Josefem a Janou ŠEVČÍKOVÝMI, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU. Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

³⁸⁹ Pamětní kniha farnosti SVnO, s. 93.

³⁹⁰ Srov. Rozhovor s panem Josefem a Janou ŠEVČÍKOVÝMI, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU. Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

³⁹¹ Rozhovor s paní Růženou MÁCHOVOU, Košatka 26. října 2014.

³⁹² Pamětní kniha farnosti SVnO, s. 93.

³⁹³ Rozhovor s panem Josefem a Janou ŠEVČÍKOVÝMI, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU. Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

³⁹⁴ Srov. tamtéž.

³⁹⁵ Tamtéž.

a to bylo krásne, a muzika hrala, a šlo se průvodem až ku zámku a tam se otočilo, tam jak je dneska parkoviště a zase se šlo ku Najvirtu a spatky do kostela, pak byla mše svatá a požehnání.“³⁹⁶

Josef Peč si získával díky své povaze a také svému vztahu k obyčejným lidem popularitu a úctu. Kam přišel „to bylo smíchu a srandy, všechno co řek to bylo tak přilehave.“³⁹⁷ Lidé byli „povznešení a šťastni.“³⁹⁸ Pan Nováček z Košatky vzpomíná: „Děti ho rády poslouchaly, i ty komunistů, ti z toho byli bezradní, dětem se to líbilo, vždyť to bylo něco jiného, než co slýchávali doma, jenom nadávání.“³⁹⁹ I on vzpomíná na onu slávu průvodu na Vzkříšení, ovšem i v souvislosti s oslavou 1. máje:

„A pak byl první máj a komunisti oslavovali. Prapory osm chlapů muzikanti a jestli tam bylo deset dvanáct lidí to bylo všecko. A ti to viděli, žádných lidí, žádných diváků. Enom ti funkcionáři a ti muzikanti. Ten Pan farář Peč jak šel, tak měl stovky a bolšouni jak měli, jak byl první Máj, tak jenom pár lidí. [...] to byl důvod, proč se rozhodli se ho zbavit.“⁴⁰⁰

Toto jsou svědectví dvou lidí, kteří potvrdili, jak mohl Josef Peč vadit komunistům ve Staré Vsi. V jeho osobní složce přibyl posudek z této doby, který se příliš neliší od předchozích, i přesto se zde už více rýsuje jeho politický profil.

Kraj:
Okres: Ostrava
Diecéze: olomoucká
Obec: Stará Ves n. Ondř.

Datum: 18.6.1954
Církev: řim. kat.
Skupina: III.

Doplněk

P e č Josef, řim. kat. administrator ve Staré Vsi n/Ondř., působí zde od 1. 4. 1953, dříve byl na Hukvaldech. Je trochu domýšlivý asi proto, že dbá na svůj zevnějšek a že se na něj ženy usmívají. Dovede s lidmi jednat a lehce získává přízeň u mládeže. Je věrným sluhou církve a vyhýbá se rozhovoru o dnešním dění a nejráději by vymáhal příspěvky na zlepšení fary a kostela. Je to jeho koníček zabíhající do ješitnosti: za každou cenu vybavit faru a kostel co nejlépe, aby se o něm mezi věřícími mluvilo. Být jinak nápomocný a nějak prospět radou a vysvětlením občanům v jejich pracovním úsilí, tu věc neudělá, protože na takové věci - jak prohlásil před volbami i před předsedou MěNV - nemá čas.

Na veřejnou schůzi kandidáta s voliči nešel, oběžník gen. vikáře v kostele přečetl i když s jeho stylisací plně nesouhlasil, k volbám šel a odvolil.⁴⁰¹

Posudek potvrzuje pouze to, co jsem se o něm dověděl od pamětníků. Je to svědectví o tom, jak postupně rostl a upevňoval postoje, které byly jistě i mnohokrát podrženy zvenčí od spolubratrů kněží, však vnitřní zakotvení ve víře v náboženském životě mu dávaly dozrávat v opravdovou osobnost.

³⁹⁶ Tamtéž.

³⁹⁷ Rozhovor s panem Drahomírem NOVÁČKEM, Košatka 26. říjen 2014.

³⁹⁸ Tamtéž.

³⁹⁹ Rozhovor s panem Drahomírem NOVÁČKEM, Košatka 26. říjen 2014.

⁴⁰⁰ Tamtéž.

⁴⁰¹ ZAO, fond Sm KNV Ostrava, Osobní složka Josefa Peče, Doplněk, ze dne 19. června 1954.

Zdravotní stav P. Josefa byl špatný. Už na Hukvaldech měl chronicky nemocná játra a žlučník, a tato choroba jej „nejednou i ve Staré vsi upoutala na lůžko. Bolesti přešly a zase bylo dobře.“⁴⁰² Samozřejmě to registrovali i církevní tajemníci a přidali 7. března 1955 tento doplněk do složky Josefa Peče

„Kraj:

Okres: Ostrava

Diecéze: olomoucká

Obec: Stará Ves n. Ondř.

Datum: 7.3.1955

Církev: řim. kat.

Skupina: III.

Doplňk

P e ě Josef, administrátor řim. katol. farního úřadu ve Staré Vsi n/Ondř. je všemu veřejnému dění netečný, věnuje se čistě prohlubování náboženského života ve farnosti a ždímání státního příspěvku na vybavení nejdříve fary /pro svoje pohodlí/ a pak kostela. Je pevný sloup Vatikánu i když krajně opatrný ve vyjadřování a uhlazený v jednání. V poslední době se u něj přihlásila žlučnicková choroba a ta poněkud zpomaluje jeho náboženskou agilitnost.“⁴⁰³

Sestra P. Josefa Ludmila vzpomíná, že se dovídala od kněží, jak byli vyslýcháni a jak se Josef z výslechu několikrát vrátil celý vyplašený a rozrušený. Ona sama měla za to, že to jistě jeho zdravotnímu stavu neprospělo.

PRONÁSLEDOVÁNÍ?

Dá se mluvit o nějakém pronásledování kněze Josefa Peče, nebo je to pouze jeden z příběhů kněží, kteří se stali předmětem zájmů „v tu nemožnu dobu, (kdy) se to náboženství potíralo“?⁴⁰⁴

O tom, jestli byl „pouze“ systematicky zastrašován, nebo pro něco vyšetřován STB, se nedochovaly záznamy. V archivu bezpečnostních složek k jeho osobě nebyl dohledán žádný dochovaný materiál. Archivářům se podle archivních pomůcek podařilo vypátrat, že jeho osobní svazek opravdu existoval a 31. ledna 1956 byl uložen do operativního archivu Ministerstva vnitra v Ostravě pod archivním číslem 1383 Ostrava, který byl původně registrován pod číslem 142 Ostrava s krycím názvem „Vesničan.“ Později byl dne 29. dubna 1958 převeden pod archivní číslo 558 Ostrava a 15. prosince roku 1962 skartován.⁴⁰⁵

⁴⁰² Pamětní kniha SVnO, s. 93.

⁴⁰³ ZAO, fond Sm KNV Ostrava, Osobní složka Josefa Peče, Doplněk, ze dne 7. března 1955.

⁴⁰⁴ Rozhovor s paní Jindřiškou DUHANOVOU a Milanem a Jindřiškou FILICOVÝMI, Stará Ves nad Ondřejnicí 26. října 2014.

⁴⁰⁵ Srov. Soukromé materiály, sdělení o dochovaných archivních materiálech Archivu bezpečnostních složek, Oddělení archivních fondů operativních svazků a vyšetřovacích spisů, č.j. ABS 2582/2015 OSA, ze dne 20. dubna, Praha.

Tímto se zavřela cesta z úředních dokumentů k objasnění možných příčin, které vedly k jeho odchodu na věčnost. Zůstávají pouze ústní zprávy o událostech, které předcházely jeho smrti

Farníkům, kteří více chodívali na faru a přátelili se s ním „až ty věci vrcholily, tak jim říkal, že mají svoje rodiny a že je to nebezpečné, ‚jsem hlídáný‘ tak ať za ním na faru nechodí.“⁴⁰⁶ Byl si vědom toho, že i ti, kteří jsou s ním v kontaktu, jsou v nebezpečí a snažil se je chránit.

Ze svědectví víme, že kněží byli různě předvoláváni nebo odvázeni k výslechům, to pravda byla, o tom tenkrát všichni věděli. Proč ovšem byl vyslýchán Josef Peč, není úplně jasné. Jeho sestra Ludmila vzpomíná „Byl volané k výslechům [...] jak to tam probíhalo u těch výslechů a jak to všechno bylo, to se nedozvíme, ale určitě špatný, protože prý přišel vždycky tak vyděšené,“⁴⁰⁷ a její dcera paní Kubíčková dodává: „On že byl spojený s nějakou tou Svobodnou Evropou, a že je nutili přiznat se k tomu, co neudělali, že je jinak vyhází.“⁴⁰⁸

Ve Staré Vsi na faře měl v pronájmu jeden pokoj také nějaký pan Martínek. „Pan Martínek, ale já myslím on s tím Martinkem dobře vychodili,“⁴⁰⁹ říkal pan Hrabovský. Paní Kubíčková vzpomíná: „on vám byl takové příjemné člověk a ten stréda to neprokoukl, až potom, až je tam mlátili a vyslýchali tak zjistil, že oni vědí všechno, co tomu panu Martínkovi řekl.“⁴¹⁰ Možná i to je indicie, proč býval Josef Peč vyslýchán.

Pamětníci také vzpomínají, jak jej jednou odvezli, a ženy v družstvu se rozhodly udělat stávkou, dokud ho nepustí. A také to ta uskutečnily, aby dosáhly svého a duchovního správce Josefa skutečně tenkrát pustili.⁴¹¹

Jak to bylo s oním osudným výsledkem, který dílo zkázy na Josefu Pečovi prakticky dokonal, to také není jisté. Varianty se v některých momentech rozcházejí. Známe dvě od sebe odlišné verze příběhu o konci života P. Josefa.

První z variant příběhu akcentuje zásah tajné policie přímo na faře, kde byl Josef Peč zbit a na následky tohoto výsledku později v neděli při mši svaté u oltáře zdravotně zkolaboval, stěží dosloužil mši svatou a později byl odvezen do nemocnice, odkud už se nevrátil.

Ta druhá varianta příběhu se přiklání k tomu, že byl Josef Peč na faře zatčen a odvezen. Později byl nalezen zbitý v příkopu na kraji vesnice.

---

⁴⁰⁶ Rozhovor s panem Josefem a Janou ŠEVČÍKOVÝMI, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU. Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

⁴⁰⁷ Rozhovor s paní Ludmilou DOLEŽELOVOU a její dcerou Ludmilou KUBÍČKOVOU, Červená Voda 29. října 2014.

⁴⁰⁸ Tamtéž.

⁴⁰⁹ Rozhovor s panem HRABOVSKÝM, Stará Ves nad Ondřejnicí 17. listopadu 2014.

⁴¹⁰ Rozhovor s paní Ludmilou DOLEŽELOVOU a její dcerou Ludmilou KUBÍČKOVOU, Červená Voda 29. října 2014.

⁴¹¹ Srov. Rozhovor s panem Josefem a Janou ŠEVČÍKOVÝMI, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU. Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

I tato verze má dvě formy. Jedna svědčí o jeho nalezení u cesty směrem k Proskovicím a druhá u cesty směrem k Petřvaldu. Jisté je, že jej ošetřila maminka paní Jarmily Kociánové, paní Polášková, která byla zdravotní sestrou, už méně jisté je, že u nich doma v kuchyni, tak si nato vzpomíná právě paní Kociánová, která měla tehdy pět let.⁴¹² Pro tuto variantu také hovoří skutečnost, že paní Polášková bydlela na konci vesnice směrem na Proskovice. Také se povíдалo, že ho našla paní učitelka Marie Naizarová a odvedla ho k paní Poláškové, nebo na faru, kde byl ošetřen. Dále se vyprávění shodují.

Z dochovaných úředních záznamů vyplývá, že skutečně krátce před zdravotním kolapsem Josefa Peče za ním byli na faře církevní tajemníci z Ostravy, okresní Hlaváček a krajský Mach, protože duchovní správce Peč byl udán za šíření závadných tiskovin. Přišli to ověřit a skutečně se „Peč bez potíží přiznal, že výše uvedené tiskoviny novomanželům dával a omlouval to tím, že v tom neviděl žádnou závadu.“⁴¹³ Zbylé materiály, které na faře měl, vyjma dvou které si odnesli, před nimi roztrhal. Oni odešli a k žádnému konfliktu nedošlo.

Církevní tajemník Mach potom poslal hlášení i s příloženou tiskovinou Krajské správě státní bezpečnosti „k případnému dalšímu opatření.“ Toto je poslední oficiální listina, kterou úřady vydaly před smrtí Josefa Peče, která přišla za devatenáct dní.

Pan Ševčík naproti tomu svědčí:

„Bylo to v noci, ho tam zatykali a byl tam ten vlívny,[...]člen StB,[...]byl to člověk s Petřvaldu, byl to mladý chlap necelých 28 roků, ja, ten ho tam zatykal, ten ho tam řnul, ten ho tam bil o sto pero, fest ho tam bil. Menoval se Hruby[...]on byl rodak z Brušperka, bydlel v Petřvaldě.“⁴¹⁴

Podle pana Nováčka tam byl také jeden muž z Košatky jménem Zdeněk Sikora, „říkali mu Orzi.“⁴¹⁵

Tato varianta byla více rozšířená a potvrdili ji lidé z jiných míst⁴¹⁶, dokonce nezávisle na tom, jestli se navzájem znali⁴¹⁷. Proto se jeví s velkou mírou pravděpodobnosti jako pravdivá.

---

⁴¹² Srov. Rozhovor s paní Helenou TYLEČKOVOU, Košatka 26. prosince 2015.

⁴¹³ ZAO, fond Sm KNV Ostrava, Osobní složka Josefa Peče, hlášení církevního tajemníka Macha ve věci Peč Josef, rozšiřování vadných tiskovin, ze dne 6. října 1955, Ostrava.

⁴¹⁴ Rozhovor s panem Josefem a Janou ŠEVČÍKOVÝMI, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU. Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

⁴¹⁵ Rozhovor s panem Drahomírem NOVÁČKEM, Košatka 26. říjen 2014.

⁴¹⁶ Záznam v kronice Římskokatolické farnosti Přemyslovice, v tabulce „Faráři, kaplani, kněží rodáci“ je jako poslední uveden P. Josef Peč. Je zde i krátký komentář: „Krátce po výslechu Státní policie umřel krasavec těla i duše.“ Kronika není stránkovaná, uložena v archivu Římskokatolické farnosti Laškov.

⁴¹⁷ Srov. Rozhovor s paní DOHNALOVOU a panem DOHNÁLEM ml., Hukvaldy-Sklenov 24. února 2016.

Dnes už je obtížné dopátrat se přesnějších informací. V té době, kdy se to stalo, „byl každý potichu, bo se všichni bali.“⁴¹⁸ Přesto jsou dobře zmapovány dny před jeho smrtí v nemocnici.

Odchod z tohoto světa měl Josef Peč velmi bolestný. Byl unavený a vyčerpaný, jak už bylo výše řečeno. Buď jak buď, byl zbit a pro něj, který trpěl na játra a žlučník, to mělo fatální důsledky. V neděli 16. října 1955 se při mši svaté zhroutil, stěží ji dosloužil a ulehl na lůžko. Shodou okolností jej navštívila blíže nejmenovaná milosrdná sestra z frýdecké nemocnice „a bylo rozhodnuto: ihned převézt do nemocnice.“⁴¹⁹ V pondělí byl tedy odvezen do nemocnice. Tam jej viděla i paní Dohnalová se svým synem, se kterým tam byla na vyšetření. Potkali ho zrovna, když jej někam převáželi na lehátko. Říkala, že byl celý tmavě žlutý, toto si pamatoval dokonce i její syn, který měl tehdy čtyři roky.⁴²⁰ To konec konců potvrzují úplně všichni pamětníci.

Ve frýdecké nemocnici měla v ty dny také službu civilní sestra paní Boženka Žalmanková a podala svědectví o tom, jak Josef Peč prožíval poslední dny a hodiny své pozemské pouti.

„V pondělí 17. října 1955 navštívil naši nemocnici důstojný p. p. Josef Peč. Chodíval k nám často a rád mezi nemocné, po příkladu p. Ježíše v lidské podobě. Toho dne přišel jako pacient. Jeho stav byl vážný, skoro beznadějný. Podrobil se operaci, žlučník perforovaný, obsah rozlit do střev, žlučnickové kameny rozsypané, Prvé dva dny pooperační probíhaly nadějně, doufali jsme všichni, že Trojjediný Bůh nám ho zachrání, vždyť u něho není nic nemožného. Léky mu byly podávány nejlepší z nejlepších, mnoho modliteb přímo bombardovalo nebesa. Ono se říká, lékař léčí, Bůh uzdravuje. Všechno bylo beznadějně. Vůle Boží byla jiná. Za týdenního pobytu důstoj. pana P. Josefa, měla jsem tři noční služby. Vysoká teplota, která se nesnížila po žádných lécích, spalovala jeho tělo. Při otázce, zda ho něco bolí, nebylo nikdy slyšet odpovědi ‚ano‘. Po celou dobu těžké nemoci a po celý život byl odevzdán do vůle Boží. Lékařům se často zdálo, že je apatický, že by měl napomáhat k uzdravení svou vůlí.

Třetího dne po operaci se stav značně zhoršil. Oboustranný zápal plic, katar průdušek, paralytický ileus,⁴²¹ vysoká teplota, toto všechno začínalo hrát v hlavní roli.

Všichni jsme spoléhali na vůli Boží, někdy i rozkazovacím způsobem jsem nejvyšší Trojici a Matičku prosila. Všechno bylo marné, nadešla poslední noční 24. října, svátek sv. Archanděla Rafaela. Přišla jsem k lůžku nemocného s pozdravem od Matičky Frydecké. Míjela hodina za hodinou a důstojný pán pořád nespál. Jakoby do krajnosti chtěl splnit slovo Pána Ježíše, bděte a modlete se, nevíte dne ani hodiny. Rozhodla jsem se, že se budeme modlit svatý růženec. Jsem si vědoma, že všechno co jsem s důstojným pánem v poslední noční službě mluvila, mi kladl na rty Nejvyšší. Bylo před jedenáctou, kdy jsme se domodlili bolestný růženec, důstojný pán za plného vědomí chtěl confiteor, který jsem mu dvakrát latinsky přednášela.

Byl už unavený, zdálo se mi, že už usne. Pořád nic. Chvillemi upřel zrak na sochu svaté Terezičky, kterou měl před sebou, několikrát se zamyslel. Na otázku na koho myslíte,

⁴¹⁸ Rozhovor s paní Marii RYŠAVIKOVOU, Stará Ves nad Ondřejnicí 10. listopadu 2014.

⁴¹⁹ Pamětní kniha SVnO, s. 93.

⁴²⁰ Srov. Rozhovor s paní DOHNALOVOU a panem DOHNALEM ml., Hukvaldy-Sklenov 24. února 2016.

⁴²¹ Zástava střevní peristaltiky.

zní odpověď na Vás na všechny[...] Po spánku nebylo pořád ani stopy. Poznávala jsem stále jistěji, že se blíží konec.

Odvážila jsem se mu říci: „důstojný pane, Matička si Vás volá nahoru, Terezička a všichni svatí, orodujte tam za nás, my se zase budeme za Vás modlit.“ Odpověď byla jasná „Ano“. Tenkrát bylo tři hodny před smrtí. Násilně s rouškou na očích usnul od ¼ na 1 hod noční do ¼ na druhou hodinu. Vzbudil se po příchodu p. doktora, který jen náhodně se přišel podívat na stav nemocného a odešel. Myslela jsem, že po vyspání se stavlepší, ale naopak. Zřetelně bylo vidět blížící se konec. Zavolala jsem ctihod. p. představenou, která ho vlastně řízením Božím k nám do nemocnice dovezla, jinak by ho myslím v těžším stavu o několik dní později odvezli do Ostravy; (Stará Ves patří pod Ostravu). Od dvou hodin noční do tří byl nejtěžší stav, přesně ve tři hodiny skončil.

Odpočinutí lehké dej mu Pane.“⁴²²

Josef Peč byl po smrti. Konec trápení a utrpení tohoto světa. „Zemřel 25. října 1955 ve frýdecké nemocnici, zaopatřen svátostmi, ve věku 40 let a v 16. roku svého kněžství.“⁴²³ Příčina smrti: „Cholecystitis gangrenosa perfor. Insuffitientia cordis.“⁴²⁴

Sestra Ludmila s manželem a dětmi se za ním jeli podívat do nemocnice a vypráví:

„stavili jsme se na té faře, zeptat se jestli snad už není doma. Tam bylo několik žen, uklízely faru a ty nám řekly „Pán farář už není.“ To jsme tedy zůstali,[...] to víte to bylo hrozný[...] Tak to byl konec faráře Josefa Peče.“⁴²⁵

POHŘEB

Kněz Josef Peč byl mrtvý. Už nezbývalo nic, pouze prokázat zemřelému knězi poslední službu lásky, odsloužit za jeho duši mši svatou a uložit jej do hrobu.

Pohřeb se konal v pátek 28. října 1955, „byl manifestací lásky a oddanosti farníků.“⁴²⁶ Jeho sestra vzpomíná:

„Ten pohřeb[...], to byla manifestace, lavice vynesený z kostela, v kostele lidí jedna hlava na druhé, eště před kostelem, bylo tam lidí moc, ale to už mu nic nepomohlo.“⁴²⁷

Začínal modlitbou společných hodin v 9 hodin dopoledne a zádušní mše svatá začínala v 9.30. Pohřební mši svatou sloužil spolužák ze semináře František

---

⁴²² Archiv Římskokatolické farnosti Stará Ves nad Ondřejnicí, písemné svědectví civilní sestry paní Boženy ŽALMANKOVÉ, bez data a lokace.

⁴²³ ZAO, fond Sm KNV Ostrava, Osobní složka Josefa Peče, hlášení církevního tajemníka Macha ve věci Peč Josef, Smuteční oznámení o konání pohřbu, nedatováno.

⁴²⁴ ZAO, fond Sm KNV Ostrava, Osobní složka Josefa Peče, hlášení církevního tajemníka Macha ve věci Peč Josef, úmrtní list, ze dne 28. října 1955, Frýdek-Místek. Otrava z prasklého žlučníku a srdeční selhání.

⁴²⁵ Rozhovor s paní Ludmilou DOLEŽELOVOU a její dcerou Ludmilou KUBÍČKOVOU, Červená Voda 29. října 2014.

⁴²⁶ Pamětní kniha SVnO, s. 93.

⁴²⁷ Rozhovor s paní Ludmilou DOLEŽELOVOU a její dcerou Ludmilou KUBÍČKOVOU, Červená Voda 29. října 2014.

Bijok⁴²⁸ a pohřební obřady vykonal generální vikář Josef Glogar⁴²⁹, který se nad hrobem se zesnulým rozloučil.

„Pohřbu se účastnilo velké množství lidí nejen z farnosti staroveské a hukvaldské, ale i z celého okolí a mnozí přijeli auty a autobusy zdáli. Svěho milého spolubratra doprovodilo k jeho hrobu z boč. vchodu kostela přes 100 kněží.“⁴³⁰

Krátký záznam o pohřbu Josef Peče je také ve školní kronice staroveské školy, trochu mne to překvapilo, proč je zde tato informace, když o něm v ní není žádná jiná zmínka v souvislosti s jeho působením ve škole, ovšem v řádku pod tímto záznamem, který nese stejné datum, je poznamenáno „film pro děti ,*Temno*.“⁴³¹ Tímto filmem⁴³² se zřejmě uvědomělí učitelé pokusili žákům přiblížit, kdo je to vlastně katolický kněz, který je několik desítek metrů od nich pochováván. Tímto končí životní příběhy kněze Josefa Peče.

POSLEDNÍ VŮLE

Na pohřbu ale i později byl rozdáván úryvek z jeho poslední vůle. Je to malý lístek z fotografického papíru, v horní polovině je jeho malá podobizna a pod ní text:

Prosím děti, které jsem vedl ke svátostnému Ježíši, aby se zastavily u mého hrobu a tam se za mne pomodlily.

Prosím farníky, kteří byli svěřeni mé péči, aby pamatovali v modlitbách na svého duchovního pastýře, jakož i já denně se za ně modlím. V hodinu smrti všem žehnám: žehnám svým farníkům, aby se horlivě starali o spásu své nesmrtelné duše, žehnám sourozencům a jejich rodinám, i všem dobrodincům a prosím Pána Ježíše, aby jim byl milosrdným soudcem.

Na shledanou v nebi!⁴³³

⁴²⁸ František Bijok (*27. 9. 1914 Dol. Tošanovice – † 26. 5. 1983 v Hrušově). Studoval gymnázium v Českém Těšíně, bohosloví v arcibiskupském semináři ve Vidnavě a poslední ročník na CM bohoslovecké fakultě v Olomouci, vysvěcen na kněze 15. 9. 1939.

⁴²⁹ Josef Glogar (*17. 12. 1891 Bernartice nad Odrou – † 11. 10. 1969 Olomouc) studoval gymnásium v Mor. Ostravě, teologii v Olomouci, vysvěcen na kněze 5. 7. 1915, od r. 1920 olomouckým dómským vikářem, 1. 9. 1939 – 1945 Dachau, 13. 2. 1951 kanovník olomoucké kapituly, 1952 jmenován generálním vikářem, v roce 1968 obnovil olomoucký kněžský seminář.

⁴³⁰ Pamětní kniha SVnO, s. 94.

⁴³¹ SOkA Frýdek-Místek, fond Základní škola Stará Ves nad Ondřejnicí. Kronika základní (osmileté střední) školy Stará Ves nad Ondřejnicí - 5. díl 1954 – 1961 [online]. Archivní Vademecum Zemského archívu v Opavě, c 2014, aktualizace 5. listopadu 2013 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=8DBB4E56331711E2A1C22C413802E835&scan=20>

⁴³² Film „Temno“, Český film podle stejnojmenného románu Aloise JIRÁSKA (1951). Hrají: L. BOHÁČ, J. ŠVORCOVÁ, E. CUPÁK, T. PIŠTĚK, H. FRIEDLOVÁ, S. MAJER, J. RAUŠER, J. ZÍTKOVÁ, Z. KAMPE, M. RŮŽEK, V. VEJRAŽKA, M. NEDBAL a další. Kamera J. STALLICH. Scénář a režie K. STEKLÝ. Katoličtí kněží jsou ve filmu podáni jako zruďné karikatury. Srov. Česká televize. *Temno* [online]. c 1996 – 2016 [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/16177-temno/21438147824/>.

⁴³³ Soukromé materiály, závěť P. Peče, nedatováno.

Nad jeho hrobem byl postaven náhrobek z černého kamene, na kterém stojí velký černý kamenný kříž s korpusem. Na jeho středním díle jsou vytesány jeho iniciály a data narození a úmrtí, ve spodní části pak je modlitba Odpočinutí věčné a úryvek z jeho poslední vůle s prosbou o modlitbu a výzvou, aby se farníci starali o spásu své duše.

Od té doby je jeho hrob vždy upraven, i paní Ludmila, která jezdila každoročně okolo svátku Všech svatých a Všech věrných zemřelých k jeho hrobu pomodlit se, to dosvědčovala.⁴³⁴ Až do úpravy v roce 2013 se o něj pravidelně starala paní Marie Ryšavíková.

Svou úctu k památce kněze Josefa Peče lidé neprojevovali pouze u hrobu. V hukvaldské zámecké kapli v bočním výklenku u východu s kostela umístěna jeho fotografie s úryvkem poslední vůle a farníci se tam často modlivali a vzpomínali na svého kněze. Byla tam až do první poloviny devadesátých let.

Nástupcem ve Staré Vsi nad Ondřejnicí se po smrti Josefa Peče stal P. František Krist⁴³⁵, který zde působil až do své smrti v roce 1965 a je spolu s ním pohřben v jednom hrobě.

ZÁVĚR

Osobnost Josefa Peče nebyla ještě nikdy písemně reflektována. Ve své práci jsem se pokusil zmapovat jeho život od dětství až po tragickou smrt. Mnoho pamětníků je již po smrti a další odkládání této práce by znamenalo jistě nevratnou ztrátu svědectví o životě tohoto „obyčejného“ vesnického kněze, který sice nikterak nevynikal mezi ostatními kněžími pro své speciální kvality, přesto dokázal žít a plnit své kněžské povinnosti a věrně sloužit Bohu a lidem. Své heslo „Nic mi není tak drahého, jako život věčný,“ které si zvolil pro svůj život před svěcením, naplňoval každodenní prací na vinici Páně a svou smrtí jistě zpečtil.

Pro jeho povahu, smysl pro humor a laskavý přístup plný snahy pochopit lidi kolem sebe a povzbudit je, na něj lidé vzpomínají s nadšením. Odvaha vycházet i k těm, kteří se k církvi nehlásí nebo jsou dokonce proticírkevně laděni, spolu s jeho vírou se staly krásným příkladem obyčejného života s Bohem, který přináší ovoce. V roce 2015 uplynulo 100 let od jeho narození a 60 let od odchodu na věčnost a lidé na něj stále vzpomínají a chodí se modlit k jeho hrobu u kostela sv. Jana Křtitele, ve kterém sloužil poslední dva roky svého života. Myslím si, že právě toto je největší svědectví o tom, co zaséval do lidských srdcí.

---

⁴³⁴ Srov. Rozhovor s paní Ludmilou DOLEŽELOVOU a její dcerou Ludmilou KUBÍČKOVOU, Červená Voda 29. října 2014.

⁴³⁵ František Krist (*4. 9. 1907 Skoronice – † 11. 11. 1965 Stará Ves nad Ondřejnicí), vysvěcen na kněze 5. 7. 1930 v Olomouci. Působil na různých místech, jako kaplan ve Zlíně, jako katecheta na školách ve Svinově a v Moravské Ostravě.

Pro mne byla tato práce velmi přínosná. Připomenul jsem si mnohé z církevních dějin i z historie Československa a prohloubil základní znalosti v oblasti bádání v archívech.

Poznal, že i obyčejný člověk dokáže dělat velké věci, i když se zdají na první pohled běžné a nevýznamné. Domnívám, že tato práce pomůže odkaz kněze Josefa Peče zpřístupnit i příštím generacím, které ho již nezažily a neuslyší autentické svědectví lidí, kteří jej znali, které on vedl k Bohu. Já jsem tu možnost ještě měl a jsem za ni vděčný. Je to pravda, P. Josef Peč je pouhým střípkem v mozaice církve, který je možné přehlédnout, přesto bez něj by tam něco chybělo.

PRAMENY A LITERATURA

Archivní prameny

Zemský archiv v Opavě (ZAO)

fond Národní fronta - Severomoravský krajský výbor Ostrava (KV NF Ostrava)

fond Severomoravský krajský národní výbor Ostrava (Sm KNV Ostrava)

Zemský archiv v Opavě pobočka Olomouc (ZAO-OL)

fond Arcibiskupský kněžský seminář Olomouc (SMO)

fond Arcibiskupství Olomouc (AO)

fond Arcibiskupská konsistoř Olomouc (ACO)

fond Stojanova literární jednota bohoslovců Olomouc (SLJBO)

fond Ústřední ředitelství arcibiskupských statků Kroměříž (ÚŘAS Kroměříž)

fond Mariánská družina bohoslovců v Olomouci (MBD)

Státní okresní archiv (SOkA Frýdek-Místek)

fond Archiv obce Sklenov - Hukvaldy (AO Sklenov-Hukvaldy)

fond Farní úřad Hukvaldy (FÚ Hukvaldy)

fond Základní škola Stará Ves nad Ondřejnicí (ZDŠ Stará ves nad Ondřejnicí)

fond Okresní národní výbor Frýdek-Místek (ONV Frýdek-Místek)

Státní okresní archiv Prostějov (SOkA Prostějov)

Fond Národní škola Stražisko (NŠ Stražisko)

Fond Gymnázium Jiřího Wolkerá Prostějov (Gymnasium)

Archivní prameny dostupné online

SOkA Frýdek-Místek, AO Sklenov-Hukvaldy, neinventarizováno, pořad. č. 1, Kronika Sklenov-Hukvaldy - 1. díl, 1898 - 1959 [online], aktualizace 24. října 2012 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=1A95FF21A11349BEB8DE31FC031F5C18&scan=195>.

SOkA Frýdek-Místek, ONV Frýdek-Místek, inv. č. 88, evid. jed. úřední kniha, Spolkový rejstřík - Brušperk, Fryčovice, Hodoňovice, Hukvaldy, Chlebovice, Kunčičky u Bašky, Lysůvky, Metylovice (1930)1945 - 1954 [online], aktualizace 10. srpna 2012 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=BDDDF894A6DDD11E1B6270003FF3BDF6F&scan=134>.

SOkA Frýdek-Místek, ONV Frýdek-Místek, inv. č. 88, evid. jed. úřední kniha, Spolkový rejstřík - Brušperk, Fryčovice, Hodoňovice, Hukvaldy, Chlebovice, Kunčičky u Bašky, Lysůvky, Metylovice (1930)1945 - 1954 [online], aktualizace 10. srpna 2012 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z:

<http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=BDDF894A6DDD11E1B6270003FF3BDF6F&scan=137>.

SOkA Frýdek-Místek, ONV Frýdek-Místek, inv. č. 89, evid. jed. úřední kniha, Spolkový rejstřík obcí Myslík, Oprechtice, Palkovice, Paskov, Rychaltice, Sklenov, Staříč, Sviadnov, Zelinkovice, Žabeň (1930) 1945 - 1954 [online], aktualizace 10. srpna 2012 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=BDDF894B6DDD11E1B6270003FF3BDF6F&scan=110>.

SOkA Prostějov, fond Místní národní výbor Přemyslovice, inv. č. 20. *Obecní kronika 1945-1951* [online]. Archivní Vademecum Zemského archivu v Opavě, c 2014, aktualizace 9. června 2014 [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=2449C32971AF4B0197F2B5DA03D125D5&scan=33>.

SOkA Frýdek-Místek, fond Základní škola Stará Ves nad Ondřejnicí. *Kronika měšťanské školy Stará Ves nad Ondřejnicí - 1. díl 1946 - 1954* [online]. Archivní Vademecum Zemského archivu v Opavě, c 2014, aktualizace 5. listopadu 2013 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=B5BB225CFA2911E09481D0DF9A2C4EFF&scan=1>

SOkA Frýdek-Místek, fond Základní škola Stará Ves nad Ondřejnicí. *Kronika základní (osmileté střední) školy Stará Ves nad Ondřejnicí - 5. díl 1954 - 1961* [online]. Archivní Vademecum Zemského archivu v Opavě, c 2014, aktualizace 5. listopadu 2013 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=8DBB4E56331711E2A1C22C413802E835&scan=1>

Kroniky

Římskokatolický farní úřad Hukvaldy. *Pamětní kniha*.

Římskokatolický farní úřad Přemyslovice. *Pamětní kniha*.

Římskokatolický farní úřad Stará Ves nad Ondřejnicí. *Pamětní kniha*.

Základní škola Stará Ves nad Ondřejnicí. *Kronika měšťanské školy Stará Ves nad Ondřejnicí - 1. díl*.

Základní škola Stará Ves nad Ondřejnicí. *Kronika základní (osmileté střední) školy Stará Ves nad Ondřejnicí - 5. díl*.

MLČOCH, Hynek. *Kronika Hukvald, Sklenova a panství hukvaldského, III. Díl*. Laskavě zapůjčil Jiří Mlčoch, Hukvaldy.

Matriky (Obecní úřad Přemyslovice)

Rodní a křestní kniha pro Růžov

Oddávací kniha Růžov

Orální prameny - rozhovory s pamětníky

Rozhovor s paní Jindřiškou DUHANOVOU a Milanem a Jindřiškou FILICOVÝMI, Stará Ves nad Ondřejnicí 26. října 2014.

Rozhovor s panem Drahomírem NOVÁČKEM, Košatka 26. října 2014.

Rozhovor s paní Růženou MÁCHOVOU, Košatka 26. října 2014.

Rozhovor s paní Ludmilou DOLEŽELOVOU a její dcerou Ludmilou KUBÍČKOVOU, Červená Voda 29. října 2014.

Rozhovor s panem Josefem a Janou Ševčíkovými, paní Zdeňkou HLOŽANKOVOU a paní Jaruškou KORPASOVOU, Stará Ves nad Ondřejnicí 9. listopadu 2014.

Rozhovor s paní Marii RYŠAVIKOVOU, Stará Ves nad Ondřejnicí 10. listopadu 2014.

Rozhovor s paní Marcelou KALOUSKOVOU, Stará Ves nad Ondřejnicí 10. listopadu 2014.

Rozhovor s paní Annou ČAJÁNKOVOU a Ludmilou FABRIGAROVOU, Ostrava 17. listopadu 2014.

Rozhovor s panem HRABOVSKÝM, Stará Ves nad Ondřejnicí 17. listopadu 2014.

Rozhovor s paní Helenou TYLEČKOVOU, Košatka 26. prosince 2015.

Rozhovor s paní DOHNALOVOU a panem DOHNALEM ml., Hukvaldy-Sklenov 24. února 2016.

Soukromé materiály

Fotografie

Dopis, „*Svědectví civilní sestry Boženy Žalmankové o posledních dnech a smrti P. Josefa Peče ve Frýdecké nemocnici.*“

Podklady pro diplomovou práci poskytnuté paní Ludmilou Kubíčkovou. ze dne 14. února 2016, Písařov.

Sdělení o dochovaných archivních materiálech Archivu bezpečnostních složek, Oddělení archivních fondů operativních svazků a vyšetřovacích spisů, č.j. ABS 2582/2015 OSA, ze dne 20. dubna, Praha.

Úryvek z poslední vůle P. Peče, nedatováno

Internetové zdroje

Oficiální stránky obce Hukvaldy. *Historie obce Hukvaldy* [online]. c 2015 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z:

<http://www.hukvaldy.eu/index.php?nid=11194&lid=cs&oid=2721779>.

- Oficiální stránky obce Hukvaldy. *Základní informace* [online]. c 2015 [cit. 2015-02-10].
Dostupné z:
http://www.hukvaldy.eu/index.php?nid=11194&lid=cs&oid=2696163_
- MED, Jaroslav; PÍORECKÝ, Karel. *Jan ZAHRADNÍČEK* [online slovník]. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i. (ÚČL), aktualizace 15. října 2014 [cit 2016-02-14].
Dostupné z:
<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1168>.
- OPELÍK, Jiří. *Jan ČEP* [online slovník]. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i. (ÚČL), aktualizace 31. května. 2006 [cit 2016-02-14]. Dostupné z:
<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=296&hl=%C4%8Cep+>.
- PAVLÍK, Jan. *Jak vznikl obraz Matky Unie na Velehradě* [online]. Katolický týdeník 2006/26 Cyrilometodějské dvojčíslo, c 2004 – 2013 aktualizace 27. června 2006 [cit. 2014-07-14]. Dostupné z:
<http://www.katyd.cz/clanky/jak-vznikl-obraz-matky-unie-na-velehrade.html>.
- Kindlerová, Anežka. *Unionistické sjezdy na Velehradě* [online]. Te Deum 3/2013. c 2013. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z:
http://www.tedeum.cz/3_2013/unionistickesjezdy_velehrad_0313.htm.
- VLČEK, Vojtěch. *Ferdinand Nesrovnal* [online]. Ústav pro studium totalitních režimů. c 2008 – 2016, [cit. 2016-03-25]. Dostupné z:
<http://www.ustrcr.cz/cs/ferdinand-nesrovnal>.
- Turistické informační centrum Kopřivnice a obcí Lašské brány Beskyd. *Lašská brána Beskyd, Hukvaldy* [online]. c 2011 – 2014, [cit. 2015-02-10]. Dostupné z:
<http://www.lasska-brana.cz/cz/hukvaldy/strucna-historie-hukvald-cl68.html>.
- ZINKOVÁ, Věra. *Památník lišky Bystroušky* [online]. 21. dubna. 2012 [cit. 2015-04-12].
Dostupné z: <http://fotozinkova.blog.cz/1205/zricenina-hradu-hukvaldy-8-5-2012>.

Netištěné práce

- VAŠEK, David. *Církev československá v Ostravě v letech 1948–1956*. [netištěná bakalářská práce]. Brno, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Historický ústav 2010. 50. s. Dostupná z:
http://is.muni.cz/th/143778/ff_b/Bakalarska_prace.pdf
- JOKELOVÁ, Věra. *Rozvojový potenciál obce Hukvaldy a jeho využití*. [netištěná bakalářská práce]. Brno, Masarykova univerzita, Ekonomicko správní fakulta. 2009. 68 s. Dostupné z:
http://is.muni.cz/th/207137/esf_b/Bakalarska_prace_Jokelova_Vera.doc.

Tištěná periodika

- AKS OLOMOUC. Pozdrav ze semináře: Projev díky všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1936.
- AKS OLOMOUC. Pozdrav ze semináře Quatembergruss: Projev díky všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1936.
- AKS OLOMOUC, Pozdrav ze semináře Quatembergruss: Vychází čtyřikrát do roka o suchých dnech. Jako projev díky je posílán zdarma všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1937.
- AKS OLOMOUC, Pozdrav ze semináře Quatembergruss: Vychází čtyřikrát do roka o suchých dnech. Jako projev díky je posílán zdarma všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Ročník II., říjen 1937, číslo 1. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1937.
- AKS OLOMOUC, Pozdrav ze semináře Quatembergruss: Vychází čtyřikrát do roka o suchých dnech. Jako projev díky je posílán zdarma všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Ročník II., prosinec 1937, číslo 2. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1937.
- AKS OLOMOUC, Pozdrav ze semináře Quatembergruss: Vychází čtyřikrát do roka o suchých dnech. Jako projev díky je posílán zdarma všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Ročník III., březen 1938, číslo 3. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1938.
- AKS OLOMOUC, Pozdrav ze semináře Quatembergruss: Vychází čtyřikrát do roka o suchých dnech. Jako projev díky je posílán zdarma všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Ročník II., červen 1938, číslo 4. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1938.
- AKS OLOMOUC, Naši noví kněží vysvěcení moravským metropolitou arcibiskupem dr. Leopoldem Prečanem ve velechrámu svatého Václava v Olomouci o svátku sv. Cyrila a Metoděje 5. července 1938.
- AKS OLOMOUC, Pozdrav ze semináře: Vychází čtyřikrát do roka o suchých dnech. Jako projev díky je posílán zdarma všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Ročník III., prosinec 1938, číslo 1. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1938.
- AKS OLOMOUC, Pozdrav ze semináře: Vychází čtyřikrát do roka o suchých dnech. Jako projev díky je posílán zdarma všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Ročník III., únor 1939, číslo 2. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1939.

- AKS OLOMOUC, Pozdrav ze semináře: Vychází čtyřikrát do roka o suchých dnech. Jako projev díky je posílán zdarma všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Ročník III., květen 1939, číslo 3. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1939.
- AKS OLOMOUC. Pozdrav ze semináře: Vychází čtyřikrát do roka o suchých dnech. Jako projev díky je posílán zdarma všem, kdo pomáhají mravně i hmotně semináři ve výchově kněžstva. Ročník III., červen 1939, číslo 4. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1939.
- AKS OLOMOUC. Naší novokněží, vysvěcení moravským metropolitou arcibiskupem Dr. Leopoldem Prečanem ve velechrámu u sv. Václava v Olomouci o svátku sv. Cyrila a Metoděje 5. července 1940. Olomouc: Lidové závody a nakladatelské, 1940.

Literatura

- AUGUSTIN, Bedřich. *Věřouka: liturgika: pro I. a II. třídu středních škol*. 1. vyd. V Praze: Vyšehrad, 1936. 212 s. Učebnice katolického náboženství pro nižší třídy středních škol.
- BAAR, Jindřich Šimon. *Holoubek: kněžská idyla*. Vyd. 11. Praha: Vyšehrad, 1969. 294 s.
- BALÍK, Stanislav – HANUŠ, Jiří. *Katolická církev v Československu 1945 – 1989*, Brno: CDK, 2007. 400. s.
- Cesta k oltáři Páně: obřady sedmera svěcení kněžských a konsekrace biskupské*. Překlad Jan Nepomuk SEDLÁK. V Praze: Spolek Halěř sv. Vojtěcha, 1922. 318 s.
- KAPLAN, Karel. *Stát a církev v Československu v letech 1948 – 1953*. Brno: Doplněk, 1993. 440 s.
- KREJČOVÁ, Jana. *Arcibiskupský kněžský seminář v Olomouci: data, osoby, budovy*. Olomouc: Arcibiskupský kněžský seminář Olomouc, 2010. 100 s.
- LARISCH, Jan. *Katolická akce v olomoucké arcidiecézi v letech 1928 – 1950*. [disertační práce] Olomouc, Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého, Katedra církevních dějin a dějin křesťanského umění 2008. 225 s.
- LARISCH, Jan. *Stanislav Dubina: Dobrý a věrný služebník*. Frýdek-Místek: Kozlovice, 2016. 60 s.
- LARISCH, Jan. *Vytrvali ve zkouškách: martyrium P. Kamila Jaroše a P. Jaroslava Šumšala, představených Arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 2012. 64 s.
- PODLAHA, Antonín. *Katolická liturgika: učebná kniha pro střední školy. Desáté, v podstatě nezměněné vydání*. Praha: Státní nakladat., 1928. 180 s.
- POLÁK, Leopold. *Historie a současnost obce Stražisko, okres Prostějov, kraj Olomoucký*. Ostrava: Zastupitelstvo obce Stražisko, 2003. 64 s.
- SEDLÁK, Jan Nepomuk. *Cesta k oltáři Páně: obřady sedmera svěcení kněžských a konsekrace biskupské*. V Praze: Spolek Halěř sv. Vojtěcha, 1922. 317 s.

VAŠKO, Václav. *Neumlčená: kronika katolické církve v Československu po druhé světové válce*. Praha: Zvon, 1990. 267 s.

VÝMOLA, Miroslav, ed. *Blaženější je dávat než dostávat: sborník vzpomínek ke 100. výročí narození ThDr. Leopolda Dýmala*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2014. 147 s.

Catalogus venerabilis cleri archidioecesis Olomucensis. Olomucii, 1938. s. 400.

Catalogus venerabilis cleri archidioecesis Olomucensis. Olomucii, 1917. s. 384.

SEZNAM ZKRATEK

AO	fond Arcibiskupství Olomouc
ACO	fond Arcibiskupská konsistoř Olomouc
AV ČR	Akademie věd České republiky
CT	církevní tajemník
Dr., dr.	doktor
evid. jed.	evidenční jednotka
Gymnázium	fond Gymnázium Jiřího Wolкера Prostějov
inv. č.	inventární číslo
OCT	Okresní církevní tajemník
kn.	kniha
ONV	Okresní národní výbor
KNV	Krajský národní výbor
kt.	karton
KV KSČ	Krajský výbor Komunistické strany Československa
O. M. Cap	Ordo Minorum Capucinatorum
Ndp., ndp.	nejdůstojnější pan
NF	Národní fronta
NŠ	Stražisko – Fond Národní škola Stražisko
pořad. č.	pořadové číslo
Řkf	Římskokatolická farnost
SMO	fond Arcibiskupský kněžský seminář Olomouc
Sm KNV	fond Severomoravský Krajský národní výbor
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SOKA	Státní okresní archiv
STB, StB	Státní bezpečnost
UČL	Ústav pro českou literaturu
vdp.	veledůstojný pan
vp.	velebný pán
vpp.	velební pánové
v.v.i.	veřejná vědecká instituce
ZAO	Zemský archiv v Opavě
ZAO-OL	Zemský archiv v Opavě pobočka Olomouc

SEZNAM PŘÍLOH

1. P. Josef Peč (osobní vlastnictví paní Růženy Máchové z Košatky)
2. kaple sv. Gotharda, Růžov (osobní vlastnictví)
3. Mladý Josef Peč s neznámou osobou, 1934 (osobní vlastnictví paní Ludmily Doleželové z Červené Vody)
4. Státní československé gymnasium v Prostějově (vlastnictví SOkA Prostějov)
5. Profesor Josef Ondrouch se studenty z gymnázia, Josef Peč stojí vlevo nahoře v klobouku, 1934 (vlastnictví SOkA Prostějov)
6. Novokněz P. Josef Peč s rodiči a sourozenci (osobní vlastnictví paní Ludmily Doleželové z Červené Vody)
7. Tablo novokněží 1939 (vlastnictví AKS Olomouc)
8. Primice Josefa Peče ve farním kostele sv. Věch svatých, Přemyslovice 9. července 1939 (osobní vlastnictví paní Ludmily Doleželové z Červené Vody)
9. Primiční obrázek P. Josefa Peče. (osobní vlastnictví pana Miroslava Fechnera z Růžova)
10. Novokněz Josef Peč, výstřižek z „Pozdravu ze semináře,“ z června 1939, číslo 4. (vlastnictví AKS Olomouc)
11. Vlastnoručně psané blahopřání k jmeninám sestře Ludmile Doleželové, 14. září 1941 (osobní vlastnictví paní Ludmily Doleželové z Červené Vody)
12. „Matičky“, tradiční jedlé poutní pečivo prodávané na Svatoondřejské pouti (osobní vlastnictví)
13. Blahopřání neznámé osobě. (osobní vlastnictví Irenky Lukavské z Hukvald)
14. P. Josef Peč, exposita hukvaldský. (osobní vlastnictví)
15. Současná podoba hukvaldského podhradí. (osobní vlastnictví)
16. Současná podoba zámecké kaple sv. Maxmiliána na Hukvaldech (osobní vlastnictví)
17. P. Josef peč s učiteli a žáky z hukvaldské školy, 1948 (osobní vlastnictví pana Ermise z Hukvald)
18. P. Josef peč s učiteli a žáky z hukvaldské školy, 16. černa 1949 (osobní vlastnictví paní Anny Čajánkové z Rychaltic)
19. První svaté přijímání na Hukvaldech, 1948 osobní vlastnictví pana Ermise z Hukvald)
20. První svaté přijímání na Hukvaldech, 1. června 1952 (osobní vlastnictví paní Ludmily Fabrigerové)
21. Oltář postavený u brány do hukvaldské obory, Průvod Božího Těla. (osobní vlastnictví)
22. Pohřeb neznámé osob, Hukvaldy. (osobní vlastnictví pana Dohnala)
23. Zleva P. Josef Peč, P. František Krpec, JuDr. Antonín Biolek, ?, Vladislav Jalůvka, Stanislav Dubina, ?, ?, svatba 22. listopadu 1949, Kozlovice (osobní vlastnictví Imeldy Prašívkové z Kozlovic)

24. Kostel sv. Jana Křtitele ve Staré Vsi nad Ondřejnicí (osobní vlastnictví)
25. Dopis civilní sestry Boženy Žalmankové, 1. strana. (vlastnictví Řkf. Stará Ves nad Ondřejnicí)
26. Dopis civilní sestry Boženy Žalmankové, 2. strana. (vlastnictví Řkf. Stará Ves nad Ondřejnicí)
27. Úmrtní list P. Josefa Peče (vlastnictví ZAO)
28. Smuteční oznámení (vlastnictví ZAO)
29. P. Josef peč v rakvi v Kostele sv. Jana Křtitele ve Staré Vsi nad Ondřejnicí, 28. října 1955 (osobní vlastnictví)
30. Úryvek z poslední vůle, P. Josefa Peče (osobní vlastnictví)
31. Hrob P. Josefa Peče při jižní stěně kostela sv. Jana Křtitele ve Staré Vsi nad Ondřejnicí (osobní vlastnictví)
32. Detail hrobu (osobní vlastnictví)
33. Pater Josef Peč, přehled životních dat

Příloha č. 1: P. Josef Peč

*Příloha č. 2: kaple,
sv. Gotharda Růžov*

*Příloha č. 3: Mladý Josef Peč
s neznámou osobou, 1934*

Příloha č. 4: Státní československé gymnasium v Prostějově

Příloha č. 5: Profesor Josef Ondrouch se studenty z gymnázia, Josef Peč stojí vlevo nahoře v klobouku, 1934

Příloha č. 6: Novokněz P. Josef Peč s rodiči a sourozenci.

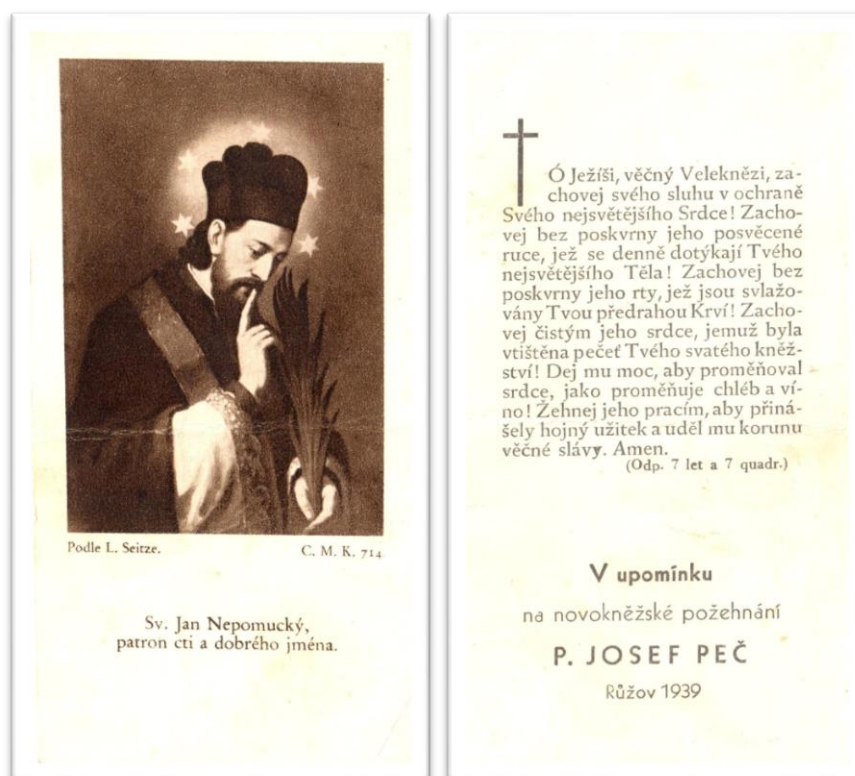

Príloha č. 8: Primice Josefa Peče ve farním kostele sv. Věch svatých, Přemyslovice 9. července 1939

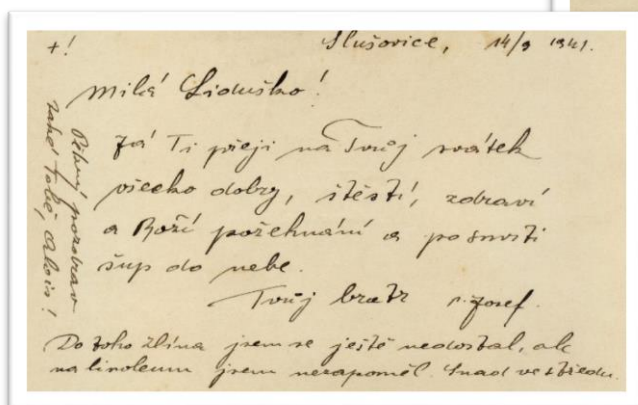
Příloha č. 9: Primiční obrázek P. Josefa Peče

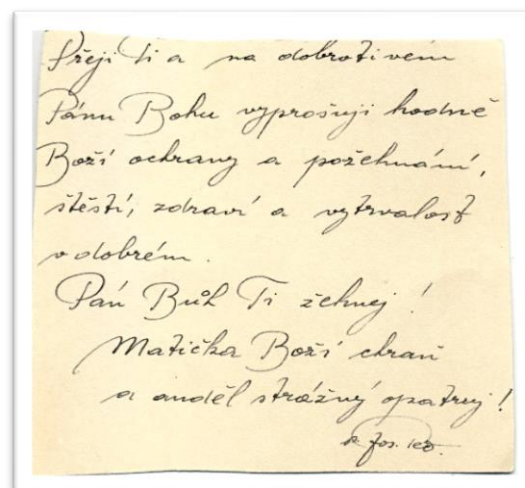
Příloha č. 10: Novokněz Josef Peč, výstřižek z „Pozdravu ze semináře,“ z června 1939, číslo 4.

Příloha č. 11: Vlastoručně psané blahopřání k jmeninám sestře Ludmile Doleželové, 14. září 1941

Příloha č. 12: „Matičky“, tradiční jedlé poutní pečivo prodávané na Svatoondřejské pouti

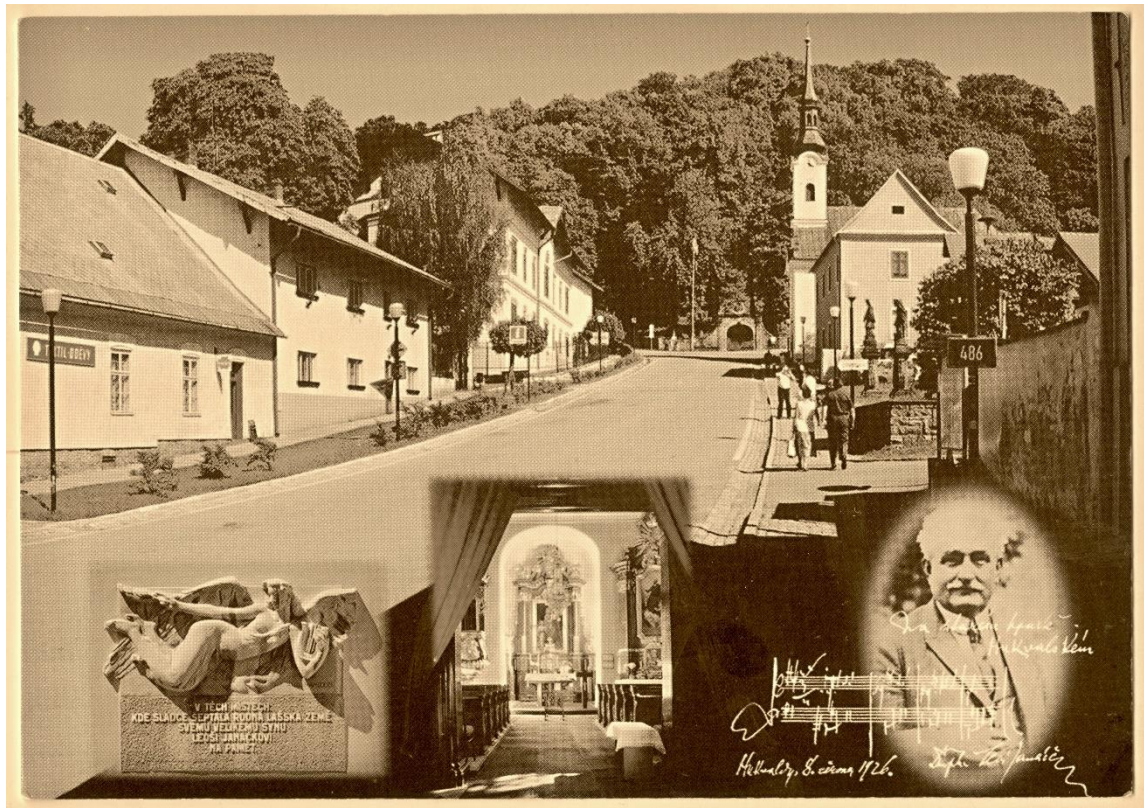

Příloha č. 13: Blahopřání neznámé osobě.

Příloha č. 14: P. Josef Peč, exposita hukvaldský

Příloha č. 15: Současná podoba hukvaldského podhradí

Příloha č. 16: Současná podoba interiéru zámecké kaple sv. Maxmiliána na Hukvaldech

Příloha č. 17: P. Josef peč s učiteli a žáky z hukvaldské školy, 1948

*Příloha č. 18: P. Josef peč s učiteli a žáky z hukvaldské školy,
16. černa 1949*

Příloha č. 19: První svaté přijímání na Hukvaldech, 1948

Příloha č. 20: První svaté přijímání na Hukvaldech, 1. června 1952

*Příloha č. 21: Oltář postavený u brány do hukvaldské obory,
Průvod Božího Těla*

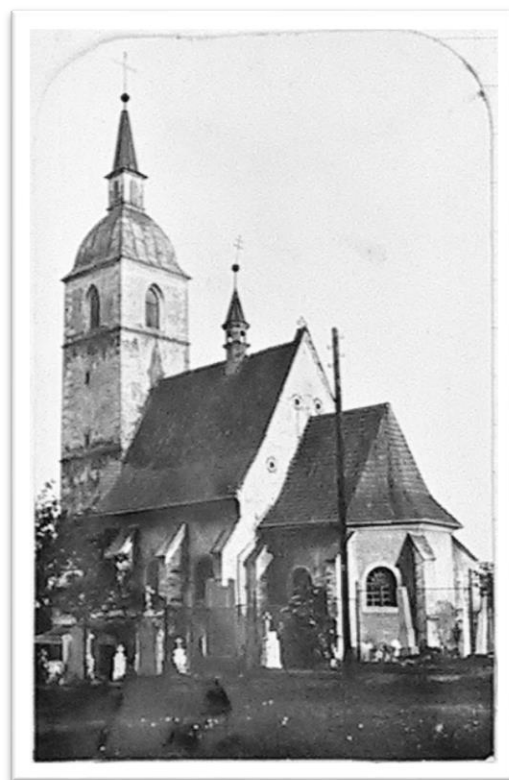
Příloha č. 22: Pohřeb neznámé osob, Hukvaldy

Příloha č. 23: Zleva P. Josef Peč, P. František Krpec, JuDr. Antonín Bielek, ?, Vladislav Jalůvka, Stanislav Dubina, ?, ?, před kostelem 22. listopadu 1949, Kozlovice

Příloha č. 24: Kostel sv. Jana Křtitele ve Staré Vsi nad Ondřejnicí

Příloha č. 26: Dopis civilní sestry Boženy Žalmankové, 2. strana

odvážila jsem se mu říci: důstojný pane, Matička si Vás ^{vola} ~~bere~~
nahoru, Teruška a všichni tvatí, prosí Vás, aby se s
budeme za Vás modlit. Odpověď byla jasná "ano". Jenže bylo
tři hodiny před smrtí. Nášel jsem s rovnou na očích usnul od 4. matička
noční do 7. na druhou hodinu, vstoupil se po příchodu p. doktora, který
jsem matičce se přišel podívat na stav ^{nemocnice} a odešel. Myslela jsem, že
po vyšetření se stav zlepšil, ale naopak. Zřejmě bylo vidět blížící se
konec. Zavolala jsem ctihod. p. představovan, která ho slavně pře-
ním Boum ^{kvůli} do nemocnice dovezla, jinak by ho myslím v té době
stavu o několik dní později odvezli do Opatovic (Stará Ves patřil pod Opatovic)
Od dvou hodin noční do tří byl nejlépe stav, přičemž ve tři
hodiny skončil.

Odpovím Vám lépe než jsem.

Sestra civilní Žalmanková

Příloha č. 27: Úmrtní list
P. Josefa Peče

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA
Místní NÁRODNÍ VÝBOR v e Frýdku-Místku
OKRES Frýdek-Místek

Prvopis kolku proslo

ÚMRTNÍ LIST

V KNIZE ÚMRTÍ místního NÁRODNÍHO VÝBORU
v e Frýdku - Místku

VE SVAZKU IV. ROČ. 1955 NA STRANĚ 228 POD ČÍS. ŘADOVÝM 331
JEST ZAPISÁNO

Dne, měsíc, rok a místo úmrtí	25.10.1955 dvacátého pátého října jeden tisíc devět set padesát pět ve Frýdku-Místku, státní nemocnici Frýdek
Jména a příjmení	Josef P e č
Povolání	kněz
Stav	svobodný
Býdlíště	Stará Ves n.Ondř.10,okres Ostrava
Pohlaví	mužské
Dne, měsíc, rok a místo narození	8.4.1915 Růžov,okres Litoval
Jména a příjmení pozůstatku manželky	-----
Jména a příjmení rodičů zemřelého	+Jan Peč a +Aloisie roz.Hrabalová
Příčina smrti	Cholelcystitis gangrenosa perfor. Insuffitientia cordis.
Město a datum pohřbu (zemění)	28.10.1955 Stará Ves n.Ondř. - místní hřbitov

ve Frýdku-Místku dne 28.října 1955.

Číslo 6-8

Příloha č. 28: Smuteční
oznámení

Báhoslovení mrtví,
křesť. v Pánu umřel.

Všemohoucí Bůh povolal k sobě po krátkém bolestném utrpení svého věrného služebníka, veledůstojného pana

P. Josefa Peče

faráře ve Staré Vsi nad Ondřejnicí

Zemřel 25. října 1955 ve frýdecké nemocnici, zaopatřen svátostmi, ve věku 40 let a v 16. roku svého kněžství.

Pohřeb bude ve Staré Vsi nad Ondřejnicí
v pátek dne 28. října 1955

Kněžské hodinky započnou o 9. hod. ráno. Žádání máše svatá bude v 9.30 hodin.

Uložen bude ke dni vzkříšení na hřbitově ve Staré Vsi n. Ondř.

Jeho dobrotu, lásku a příkladnou obětavost odplat mu Pán Bůh.

Děkanský úřad ostravský   Farní úřad ve Staré Vsi n. Ondř.

Příbuzensvo
RAJSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR
v OSTRAVĚ
Dne: 27. X. 1955
2670/57   PŘIL.

Příloha č. 29: P. Josef peč v rakvi v kostele sv. Jana Křtitele ve Staré Vsi nad Ondřejnicí, 28. října 1955

Z poslední vůle :

Prosim děti, které jsem vedl k svatostrnému Ježíši, aby se zastavily u mého hrobu a tam se za mně pomodlily.

Prosim farníky, kteří byli svěřeni mé péči, aby pamatovali v modlitbách na svého duchovního pastýře, jakož i já denně se za ně modlím. V hodinku smrti všem žehnám : žehnám svým farníkům, aby se horlivě starali o spásu nešmrtelné duše, žehnám sourozencům a jejich rodinám, i všem dobrodincům a prosím Pána Ježíše, aby jim i mně byl milosrdným soudcem.

Na shledanou v nebi !

Příloha č. 31: Hrob P. Josefa Peče při jižní stěně kostela sv. Jana Křtitele ve Staré Vsi nad Ondřejnicí.

Příloha č. 32: Detail hrobu

Příloha č. 33: Pater Josef Peč, přehled životních dat

8. dubna 1915

narozen v Růžově

11. dubna 1915

pokřtěn v Přemyslovicích

7. června 1925

biřmován v Konici

1921 - 1926

obecná škola ve Stražisku

1926 - 1934

Státní gymnasium v Prostějově

1934 - 1939

Arcibiskupský kněžský seminář v Olomouci

5. července 1939

v Olomouci vysvěcen na kněze

1. srpna - 30. září 1939

kooperátor v domácí farnosti Přemysovice

1. října 1939 - 31. července 1940

kooperátor v Hošticích u Zdounek

1. srpna 1940 - 31. ledna 1941

administrátor v Pačlavicích

1. února 1941 - 30. září 1943

kooperátor ve Slušovicích

1. října 1949 - 10. června 1953

exposita na Hukvaldech

11. června 1953 - 25. října 1955 únor 1948

administrátor ve Staré Vsi nad Ondřejnicí

25. října 1955

umírá ve státní nemocnici ve Frýdku

28. října 1955

pohřben na staroveském hřbitově u kostel sv. Jana Křtitele